

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Dr. Cengiz Dağdelen

POST-HÜMAN

Transhümanizm Hareketi'nden
Posthümanizm'e

POST-HÜMAN

***Transhümanizm Hareketi'nden
Posthümanizm'e***

1. Kitap

-Giriş-

© Tılsım Yayınevi - 2021

POST-HÜMAN

Cengiz Dağdelen

Yayın No: 26

Yayın Yönetmeni Salih Satı
Editör Filiz Ünal
Yayın Koordinatörü Mustafa Akgül
Sayfa Tasarım Tılsım Grafik
Kapak Tasarım Veysel Şimşek
Yayınevi Sertifika No 44439

1. Baskı:
Eylül 2021

ISBN
978-605-74124-1-6

Baskı & Cilt
Dizgi Ofset 48060
Matbaacılar Sit. 10451. Sok. No:4 Karatay/Konya

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında
metin ya da görseller yayınevinin izni olmadan hiçbir surette çoğaltılamaz.

Sahibiata Mah. Mimar Muzafer Cad.
27/309 Meram Konya

www.tilsimyayinevi.com
bilgi@tilsimyayinevi.com

Post-Hüman

Transhümanizm Hareketi'nden
Posthümanizm'e

DR. CENGİZ DAĞDELEN

**“Başka çareniz yoksa
bu bir seçim değil zorunluluktur.”**

Cengiz Dağdelen

1992 doğumlu yazarımız, çocukluk yıllarından itibaren beyne ilgi duymuştur. Bu merakı zamanla yapay zekâ alanına kaymıştır. Dicle ve Harran Üniversitelerinde tıp eğitimi aldıktan sonra özellikle öğrencilik yıllarında insanların bedensel acizlikleri ile yakından ilgilenmeye başla-yan yazar, lise yıllarından bu yana evrenin sırlarını çözmek ve insanın iyileştirilmesini düşünerek yola koyulur. Özellikle babasının bir hastalığa yakalanması ve tam bir iyilik halindeyken iki hafta içinde gerçekleşen ani kaybı, onu doğrudan transhümanist düşünceyle tanıştırmıştır. Son altı yıldır bu düşünce ile ilgili okumalar yapıp, Transhüman varlığının sonunda nereye varacağını düşünürken konuyu “Post-Hüman” kelimesi etrafında şekillendirmeye başlamıştır. Bu konuyla ilgili bir kitap serisi oluşturmak isteyen yazar, ilk çalışması olan bu kitapla, üzerinde çalıştığı Post-Hüman kavramına giriş yapmayı amaçlamıştır.

ÖN SÖZ

Bu kitabı yazarken bazı kavramsal karşılıkları şekillendirmek ve gerçek transhümanizm veya Post-Hümanizm nedir ne değildir düşüncesinden yola çıkarak kısa bir yol oluşturmak iste-dim. Giriş mahiyetindeki kitapta dili kullanırken; okuma akışını aksatmamak ve kavramsal anla-şılmanın önüne geçmemek adına diğer “izm”lerden çok bahsetmemeye özen gösterdim. Zaten diğer kitaplarda bunları uzun uzadıya konuşacağız. Yeni şekillenen düşünce disiplinlerinde tabii ki yeni kelime kullanımı, yer yer dilin ağdalı gelmesi doğaldır fakat belirttiğim üzere anlaşılabilirlik açısından kullandığım dilin uygun olduğu kanaatindeyim. Çünkü Transhümanist veya Post-Hümanist düşüncenin ilk etapta daha çok entelektüel bir hareket olması hasebiyle toplumun di-ğer katmanlarının bu bilinmezliği ve yeniden inşa-nın yıkıcılığını kötüye yorması muhtemeldir. Tabii ki bunu düşünerek yazarken olabildiğince mezar kazıcı veya gassal olmamak gerekir. Zaten bazı şeylerin zamanı gelince morga havale edileceğini biliriz. Yeni teknolojilerin ideolojik ve felsefi sonuçları olduğu gibi her türlü alanda kendini göstereceği için oldukça çok yönlü olun-masının ve tek tek bu alanlara değinilmesinin gerekli olduğunu hepimiz biliyoruz. O yüzden bu girizgâh niteliğindeki kitapta öncelikle düşüncelerimi, okumalarımı ve dinlediklerimi bir şekilde toparlayıp size sunmaya çalıştım. Çok alanlı bir düşünceyi elbette tek bir kitaba sığdırmak ve bitti demek güneş gibi değil olsa olsa el feneri gibi olurdu. Bu sebeple bir yemek yapacaksanız öncelikle malzemeleri -yani kavramları- tanımlamak gerekiyor. Bunun akabinde en temel konu başlıklarını seçip onlarla ilgili biraz sohbet etmek kalıyor geriye. Dolayısıyla, kısa kısa değinmek en mantıklısıydı.

Elinizdeki kitabın transhümanizme ve post-hümanizme bir bilet niteliği taşıması açısından önemli bir giriş eseri olduğunu düşünüyorum. İnsanların kısa bir zaman kesitinde, transhümanizm ve post-hümanizmin ne olduğunu ve etkilerinin neler olabileceğini hızlıca anlamaları temel gayemdi. Transhüman ve Post-Hüman'ın düşünceye nasıl bir fayda sağlayacağı, onu nasıl geliştireceği, yeni bir dünyanın temelini atmak için nasıl ön ayak oluşturacağı konularına ışık tutmak niyetindeydim.

Size bir şeyler katması temennisiyle...

İÇİNDEKİLER

Terimler Sözlüğü.....	10
Transhüman	11
Post-Hüman	18
Evrimin Evrimi	22
Organik Beden Hapishanesinden Kurtuluş.....	25
Transhüman & Posthüman & Post-Hüman	29
Ölümsüzlük & Yaşlanma.....	36
Cinsiyetsiz Toplum & Aile.....	43
Fütürist & Doğasever & Hayvansever	48
Engelliler & Yapay Organ & Sentetik Biyoloji.....	53
Askerileştirme.....	56
Tekillik & Genel Yapay Zekâ & Uzay Kolonisi.....	58
Hukuk Kişisi, Etik Sorunsalı, Yeni Muhakeme Sistemleri	65
Politika.....	68
Transhümanist Manifesto	74
Transhümanist Değerler.....	77
Lokomotif Gücü Transhümanist Hareket Olan Post-Hüman Akademilerin Değer ve Amacı Hakkında Notlarım	79
Yararlanılan Kaynaklar.....	91
Kaynakça.....	94

Terimler Sözlüğü

Bu kitapta önceden var olan ve bildiğiniz terimler ile karşılaşacağınız gibi yeni kavramlara da rastlayacaksınız. Terimlerin yazılışları birbirine benzer ama anlamları farklı olduğundan; daha kolay anlaşılır bir hale getirmek ve anlam karmaşasına mahal vermemek adına sizler için bir terimler sözlüğü hazırladık.

Posthümanizm: İnsan yüceltmesinin son bulması gerektiğini düşünen ve doğaya bağımlı insanı merkeze almayı reddeden felsefe, hümanizm sonrası.

Posthümanist: Posthümanizm felsefesini benimseyen ve hayatına uygulayan insan.

Posthüman: İnsan ötesi veya insan sonrası kavramının karşılık bulunduğu şemsiye terim.

Transhümanizm: İnsanlığa bilim ve teknoloji ile insan ötesi bir vaziyet aldirmek gerektiğini düşünen ve böylece hem fiziksel hem de zihinsel olarak insan güçlendirme sürecini benimseyen, çok yönlü disiplinlere sahip girişimsel ideoloji.

Transhümanist: Transhümanizmi benimseyen ve uygulayan insan.

Trans-Hüman/ Transhüman: Transhümanist girişimlerle güçlendirilmiş insan.

Post-Hümanizm: Transhümanizmin öznesi Transhümanı nesnel(1) eştirerek sınıfsal uçurumuna ve suiistimaline karşı transhümanizmi post-hümanizmle harmanlayan, kâinatı yaratan gücün bizi Post-Hüman oluşturmaya ittiğini ve kurtuluşun ulus aşırı bir organizasyon olduğunu benimseyen, çok yönlü disiplinlere sahip girişimsel ideoloji.

Post-Hümanist: Post-Hümanizmi benimseyen ve uygulayan insan.

Post-Hüman: Transhümanistlerin varacağı nihai nokta. Aciz bedenden ve öznellikten tamamen kurtulmuş, bilincini devam ettiren insan ötesi, daha üstün bir varlık.

Transhüman

Transhümanizm, insanın fiziksel ve bilişsel yeteneklerinin arttırılması, yaşlanma veya hastalanma gibi arzu edilmeyen veya gereksiz görülen yönlerinin ortadan kaldırılması amacıyla teknoloji ve bilimden faydalanılması gerektiğini öne süren uluslararası ve kültürel bir harekettir.¹

Bir Aşama Olarak Transhümanizm:

İnsan nasıl ki kendi bedeninin yok oluşunu ağır ağır izliyorsa, güçlenmesini de kimi zaman sporla kimi zaman sağlıklı beslenme ile ağır ağır yapar. Peki, neden teknoloji ile de aynı şeyi çok daha az eforla veya tam verimlilikte-zaman tasarrufuyla yapmasın? Bedensel acizlikleri devamlı olarak gündeme getirilip biyoteknoloji ve tıp alanında çözümler üretilince insan, aslında ne denli dar sınırlarda sıkışıp kaldığının ayrımına vardı. (Buna Covid-19 da dâhil.) Bu acizliklerin günden güne teknoloji ile azaldığını gören insanlar, tarihsel referanslarının zaman ve zemini çok eskilere dayansa da ister istemez bunu bir düşünce deparı halinde toparlamaya başladı. İnsanlar arasında biriken zayıflığın kiniyle körüklenen transhümanizm akımı, dünyada giderek yaygınlaşmaya başladı. Peki, transhümanizm nedir?

Transhümanizmler:

Post-Hüman'a "trans" yani geçiş aşaması olarak değerlendirilen ara form olan Transhüman'ı benimseyen transhümanizmlerin ortak amacı insandır. Yani insanın iyileştirilmesidir. Bu durum bazı okullarda (H+) sembolü ile ifade edilir. Buradaki H, "human" yani insan, plus yani "+" ise iyileştirme anlamına gelir. İyileştirmenin şüphesiz yolunun da bilim ve teknolojiden

geçeceği öne sürülür.² Transhümanistler, bu süreçte kendi konumlarını şöyle ifade eder:

“Biz şu an Post-Hüman değiliz ama yakın gelecekte akıl yükleme ile Post-Hüman olmaya başlayacağız.”Radikal bir kopuş ile Post-Hüman olmaya başlayan insan ise bir başka üst varlığa dönüşecektir. Diğer gezegenlerde veya uzay boşluğunda bizi biz yapan bilinci devam ettirecektir ama fiziki anlamda insan bedenine sahip olmayacaktır. İnsanın sınırlarını aşmasından evrenin sırlarının çözülmesine kadar olan son evrede ne olacağı ise tahminlerle doludur.

Transhümanizmin bazı önemli düşünce okullarına kısaca değinmek gerekirse: Demokratik transhümanizmde amaç, iyileştirmelerin herkes için, tüm insanlar için yapılmasıdır. Kabaca ifade etmek gerekirse sadece zenginlerin değil, sağlanacak avantajların hakkaniyet eksenli bir şekilde bütüne yayılması gerektiğini savunur.

Libertarian transhümanizmde¹ ise insan iyileştirilmesi pek tabii olacaktır ama bunu sağlamak için kullanılacak aracın serbest piyasanın korunması yolundan geçtiği savunulmaktadır.

Extropianist transhümanizm, extropi denilen kavramı konu alırken, son olarak tekillikçi transhümanizm de teknolojik tekilliği konu alır.³

Süper Yaşam, Süper Sağlık ve Süper Zekâ

İlk olarak 1957 de “Cesur Yeni Dünya” kitabının yazarı Aldous Huxley’in kardeşi Julian Huxley tarafından dile getirilen⁴ transhümanist düşüncenin aslında üç süperi vardır:

Süper (uzun) yaşam, süper sağlık ve süper zekâ.⁵

Adlarından da anlayacağınız üzere bu üç amaç teker teker gerçekleştirip etkilerin etkisi ile belli seviyeye getirilince insanların Post-Hüman olmaya başlayacağı öngörülür. İnsan öznesi böylelikle Post-Hüman’a giden yolda bir transit araç ve anahtar öge olarak Transhüman’ı kullanır diyebiliriz. Trans ve Post-Hümanizm dört farklı alandan umut vadeder: Biyoteknoloji,

1 Bu okulun temsilcilerinden biri, 2016’da başkan adayı olarak tanıdığımız ve 2018’de Kaliforniya valisi olmak için yarışmış Istvan Zoltan’dır. (bkz. https://tr.wikipedia.org/wiki/Zoltan_Istvan)

POST-HÜMAN

nanoteknoloji, enformasyon teknolojisi ve bilişsel bilim. Kısaca NBIC (nano, bio, info, cogno) olarak ifade edilir.⁶ Bu dört alanda yetkinleşen insan, aynı zamanda kendisinden ötekileşen insandır yani doğadan hatta dünyadan uzaklaşarak gerçek anlamda evrensel statüsüne erişebilecek insandır. NBIC konuları aynı zamanda transhümanizmin belkemiği ve transhümanizmi transhümanizm yapan idealleridir. Post-Hüman için eksen figür olan transhümanizmde, bu dört konunun nihaileri eğer gerçekleşmezse Post-Hüman'a varılamaz. Tüm bu süreç sadece bilim-kurgu olarak kalır ve bir ütopyadan ileri gidemez olur. Yani gerçek anlamda koşturmacıya çalışan bir Pegasus olarak kalır. Dolayısıyla post ve trans insan, sırf total kalmasın diye üretilmiş birbirinin ikinci ayakları değil, ideolojik olarak birbirine eklemlenmiş kaynaşık bütünlüklerdir.

Nitekim sadece 21. Yüzyıl'ın ilk çeyreğinde yaşanan gelişmeler aslında belki de Post-Hüman'ın bir ütopya olmayacağını bize sezdiriyor. Özellikle internetin keşfi, burada merkez üssü nitelik görüyor. Günümüzde internetin olmadığı bir ev Afrika'daki bir ev ile eşdeğer olabiliyor hatta internetsiz veya telefonsuz kalan bir genç bunalıma veya depresyona girebiliyor. Bu, teknolojinin yaptırımlarını gözler önüne seren çok güzel ve basit bir örnektir.

İnsan Beyninin Haritası ve Yapay Beyin: Teknoloji ile bu denli birleşen insanı hisseden transhümanistler, bu bir arada bulunma şeklini ileri bir forma taşıyarak insan bedenini bir donanım, insan beynini ise bir yazılım olarak görür. Bunu şöyle ifade ediyorlar:

*"İnsan beyninin haritasını çıkarabilirsek ona benzer bir yapay beyin üretebiliriz."*⁷

Üstelik bunun bilgisayarlara uyarlanabileceği ve böylece daha üstün bir zekâyâ ulaşılabilceği de bir realitedir. Nasıl ki kitaplar yazarak veya taşları oyarak bilgiyi bir şekilde kaydettiysen, nasıl ki fotoğraflar ile anı ölümsüzleştirilebiliyorsa hatta artık bunları dijitalle aktararak sosyal medyada ölümsüzleştiriyorsak; bütünü de organik ve bozulan bir beyin yerine bir *haritalama yöntemi* ile ebediyen sağlam kalan bir makine içinde saklayabiliriz.

Bu bütünleştirici yaklaşıma yeni bir boyut kazandıran Ray

Kurzweil, her canlının bağlı olduğu yapay bir ağ (*kovan zihin*) ortamında bütüncül bir beden düşünüyor -ki buna tekillik diyor. Tekillik, bir nevi insan sonrası özneyi yani Post-Hüman'ı tarif ediyor.⁸

Evrımın Son Aşaması:

İnsanların bu yüzyılda kendi elleriyle ürettiği bir üst zekâ, evrimin son aşaması olacaktır. Transhümanistler, insanların bu yüzyılda kendi eliyle bir üst zekâ icat edeceklerini ve böylece biyolojisini aşan insanın, evriminin en ileri aşamasına ulaşabileceğini savunur.⁹

Burada mercek altında tutduğumuz üst zekâyı daha görünür kılmak adına, bilinçten biraz bahsetmeyi zorunlu görüyoruz. Bilinç dediğimiz şey aslında, *uykuyla uyanıklık arasındaki fark, davranışların kontrol edilmesi, dikkat, yoğunlaşma, bilgiye erişim, zihinsel durumların dile getirilmesi, çevreden gelen uyarıların fark edilmesi, kategorize edilmesi, uyarılara tepki verilmesi* midir?¹⁰ Bilinç tam olarak nedir? Henüz bilincin ne olduğunu kendi bilincimiz bir yana bir hayvaninkini bile tam olarak tanımlayabilmiş yahut anlayabilmiş değiliz.¹¹ Bilinç “bir toplam mıdır?” yahut bir “çıkarım mıdır?” Sanırım bilinci tam olarak çözdüğümüz an perdenin aradan çekildiği sahnenin başladığı, yani kendimize ve gerçekliğimize dokunduğumuz an olacaktır.

Mind-Uploding:

Transhümanistlerin büyük çoğunluğu, zihnin dijitale aktarılabilmesine; başka bir deyişle Mind-Uploding ile ölümsüzlüğe ulaşabileceğine inanıyor. Bilindiği üzere beyin, tekrarlanan şeyleri belli bir süre sonra otomatik hale getiriyor. Birinin ismini unuttuğunuzda, hızlıca içimizden A, B, C diye sayarsanız, ismi yakalama şansınızın ciddi derecede artacağını görebilirsiniz. Bu noktada beynimizin nöron ağı çağrışımı, Google'ın çağrışımına benziyor. Dolayısıyla beynimiz birden fazla işlemci kullanan bir bilgisayar gibi, irade dediğimiz şey ise zar atma yani random tercih programı gibi çalışıyor. *Bütün ihtimallerden en iyisini seçmek akıl gibi bir şey ise yapay sinir ağları ile neden aynı sistemi işleyip aynı şeyin yapayını yapmayalım?*¹² Bir gün nörologlar bilincin tam tanımını

yapabildiğinde, *insan etten bir makinedir*¹³ tezine paralel olacak şekilde bunun inorganik bir prototipi de üretilebilir. Hatta “Şu anki öğreti anlayışları ve çalışma metotlarıyla bunu gerçekleştirmeye en yakın olanlar Post-Hümanistlerdir,” dersek yanlış olacağımızı sanmıyorum. Hatta şunu da söyleyebiliriz: Transhümanistlerin büyük çoğunluğu bu olaya yani zihnin dijitale aktarılabilmesine, başka bir deyişle mind-uploading ile ölümsüzlüğe ulaşılabilmesine inanıyor.¹⁴

İnsanlar Anlamadıkları Şeyi İmha Eder veya Ona Tapar:

Transhümanist argümanlar pek çok bilimkurgu filminde gözler önüne serilse de bunlardan 2014 yapımı olan “*Transcendence*” filmi, teknolojik tekliği ve Genel Yapay Zekâ’nın zihinsel gücünün getireceği muazzam değişikliği anlatan ve insan sonrası özneyi örnekleyen mükemmel olmasa da konu itibarıyla yerinde bir filmidir. (Replikalar isimli film, ilham açısından daha iyi bir seçenek olabilir.) *İnsan bedenini* bir hapishane olarak betimleyen ve nihayet bu hapishanenin aşılması gerektiğini belirten film; bedensiz ve kimliksiz bir insanı konu alıyor.¹⁵ Tabii ki *organiklikten inorganikliğe geçiş süreci* diğer insanlarca anlaşılmadığı için her zamanki gibi bir direnç mekanizması sistemi ile durdurma yoluna gidiliyor. Zaten insanlar hep böyle değil midir? *Anlamadıkları şeyi imha eder veya ona taparlar!*

Bilgi Artık Aritmetik Değil Geometrik Yani Üstel Artıyor

1950 ile 2000 yılları arasındaki 50 yılda çığır açıcı bir bilgi patlaması yaşanmış ve insanlık, tarihi boyunca topladığı bilginin yüzlerce kat fazlasına sahip olmuştur. Bu da gösteriyor ki bilgi artık aritmetik değil geometrik ve üstel artmaktadır.¹⁶ Bu bilgilerin yükselişi ve durdurulamaz ivmesi bize tabii ki transhümanizmin üç süperini dayatacaktır. Artık alışlagelen yaşlanma veya ölüm ile oynamaya yani beden acizliğinin yok edilmesine sıra gelecektir. Transhümanizm, ölüm dâhil, tarihimiz boyunca teslim olduğumuz şeylere teknik açıdan bakıp bir başkaldırı niteliği taşıyan Prometeusçu bir harekettir. Bu faaliyet en âlâsından bir hesaplaşma niteliğinde olacaktır.

Özellikle altını çizmek gerekirse tarih boyunca dinler,

inançlar, yaşam, politika, felsefe, tıp, mühendislik gibi hemen her şey ölüm (nekropolitika²) üzerinden yükselirken tüm bu sayılan alanlarda sıra dışı bir devrimci etkinlik yaratacaktır.¹⁷ Burada can alıcı soru şudur: “Peki bunu nasıl başaracaklar?” Son Afrikalı da su buluncaya kadar, son kabile bilgisayar kullanmaya başlayınca kadar mı? Tabii ki uygun altyapıyı oluşturmak için, mesela “Başarmak için altyapımız var ama yeterince finanse edecek kişi yok,” veya “Yaşlanma bir hastalıktır, tedavi edilebilir. Artık ortak düşmanımız olan ölüm ile birlikte baş etmeliyiz,” gibi¹⁸ oluşturulan güncel mottolar ile şüphesiz bütün dünya ülkelerine çağrı yapılacak ve çağrı olmasa bile yavaş yavaş kuvvetle muhtemel başarı sağlanacaktır.

Cryonics Projesi:

Çok eskiden insanlar değerli kişileri mumyalayıp başka dünyalara gideceğini düşünürlermiş. Modern çağlarda bu durum, tanıdık bir zeminde biraz başkalaşım geçirerek Kriyoni gibi alanlara vücut vermiştir. Başka gezegenlere gitmek için ve en çok da uzun yaşamı konu aldığı için “*Cryonics Projesi*” gibi altyapılar ile transhümanizmi ayrı tutamayız.

Mesela bu projede insanlar kendilerini yakmak gömmek veya nehre atmak yerine, yani yok etmek yerine; dondurulmayı ve gelecekte teknoloji el verirse tekrar diriltmeyi düşünüyor.³ Bununla ilgili pek çok kurum mevcut. Eğer konuyla ilgiliyseniz bu kurumlardan bir tanesi olan Alcor Yaşam Uzatma Vakfı’na göz atabilirsiniz.¹⁹

Rastlantısal ve Son Derece Yavaş İlerleyen Bir Gen Yerine Kontrollü Bir Gen:

Transhümanizm, genetik müdahalelerle dolu bir düşünce sistemi olduğu için; yaşayan canlıların gen kodunu, belirli bir amaç için daha sonraki nesillere aktaracak şekilde bilinçli ve doğrudan yeni talimatlar

2 Nekropolitika, bazı insanların nasıl yaşayabileceğini ve bazılarının nasıl ölmesi gerektiğini dikte etmek için sosyal ve politik gücün kullanılmasıdır. (bkz. <https://en.wikipedia.org/wiki/Necropolitics>)

3 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

vermek, evrimi rastlantısal ve yavaş bir gayretten kurtarıp insan kaynaklı bir sürece dönüştürür. Dönüşümün ışığı altındaki bu özel teknoloji kolu yani “yapay evrim” bugüne kadar türümüzün ulaştığı en büyük teknik başarı olabilir.²⁰

Klonlama:

Rus, Japon ve Koreli bilim insanları donmuş bir mamutun genom haritasını çıkararak bir filin rahmine enjekte edip yeni bir mamut oluşturmaya planlıyorken²¹ soyu tükenen türlerin klonlama ile geri kazandırılması veya hayvan klonlama ile dünyadaki açlığın çözümü, üstüne üstlük insan klonlama²² gibi düşünceler etrafta dolaşırken, zihin klonlama da bu gelişmelerden nasibini alıyor. Yani demek istediğimiz şu: Transhümanistlerin çok sevdiği bir sözcüktür kopyalama veya klonlama.

Yarışa Hazır mısınız?

İnsanları ve insanlığı önemli ölçüde saracak ve sarsacak transhümanizm ve post-hümanizm gibi düşünceler, özellikle güç tutkunlarını bir yarışa itecektir. Yaşam 3.0 kitabında *Omegalar ve Prometheus*²³ hikâyesine bir göz attığımızda, benzer şekilde burada da Genel Yapay Zekâ’yı elde eden bir yazılım şirketinin dünyayı ele geçirme girişimi gözler önüne seriliyor.⁴ Öyle görünüyor ki bu neviden şirketler ilerde mantar gibi çoğalacaktır. Transhümanist düşüncenin lokal olarak yaygınlaşması ile bütün şirketlerin veya ülkelerin bir tarafgirlik ile yarışa girmesi kaçınılmazdır. Bir tweet ile şirketler ülkeler batarken, dünya ve insanlık bu kadar hızlı bir değişimin içinde iken, sizler gerçekten bu yarışa hazır mısınız

4 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

Post-Hüman

(İnsan Ötesi & İnsan Sonrası)

“Bazı gözlemciler, tekillik sonrası dönemden “insanlık sonrası” dönem olarak söz eder. Bu dönemin beklentisini de posthümanizm olarak nitelerler. Bence yine de insan olmanın anlamı, sınırlarını genişletmenin yollarını arayan bir uygarlığın parçası olmaktır.”

Ray Kurzweil

Transhümanizm ve posthümanizm konusunda geçmişte sıkışıp kalmışların hezeyanları olan komplo teorilerinin çokluğunu, gelenekçilerin direnç mekanizması ile çalışan çarpıtmalardan başka bir şey olarak görmüyorum. Post-Hüman’ın üstündeki örtüyü kaldırdığımızda altından bir ütopyanın değil bilimsel bir gerçeğin çıktığını görürüz. Bu örtüyü aralarken miadı dolmuş mitlere inat insanın yeniden inşasının travmatik etkileri bazı kesimlerde bir şizofrenik parçalanmaya yol açabilir veya gerçekleştirilemezlik obsesyonu vuku bulabilir. Öncelikle belirtmek gerekir ki başımıza gelebilecek tehlikeleri konuşurken bir kavramı cici göstermeye veya tereddütsüz bir reddediş hoşgörüsüzlüğü ve perspektifsizliği ile de şeytanlaştırmaya gerek yoktur. Elbette bu tartışmaların nirengi noktalarını oluşturan *kültürel sermaye*yle hareket eden ile bilimci rotada ilerleyenler yani gelenekçiler ile gelecekçiler arasındaki kavga her zaman olacaktır. Ama bunu bilinçli bir önderlik arayışı içinde yaparsak daha sonuç alıcı olacağı kanaatindeyim.

Posthümanizmin kavramsal analizine girerken, öncelikle size şunu sormak isterim: Size göre insan için şu anki konumu yeterli kabul edilebilir mi? Ya da sorumuzu daha öznel hale getirelim: Şu an biyolojik ve teknolojik olarak konumunuzdan memnun

musunuz? Memnun olduklarını söyleyenlerin ne samimi ne de inandırıcı olduklarını sanmıyorum. Neden diye soracaksınız -ki bu en doğal hakkınız sonuçta bunun için burada bulunuyoruz, en azından doğru soruları korkusuzca sorabilmek için- şöyle ki: En basit haliyle aktarmak gerekirse “Ben mükemmelim,” diyor-sanız hastaneye gitmezsiniz ya da gözlük, telefon kullanmazsınız. Böylece kendinizle çelişmezsiniz. Sağlıklı bir cevap verebilme-miz için lafı fazla dolandırmadan insanların istemli veya istemsiz sürükleneceği Post-Hümanizm denilen ideolojiden biraz bah-setmekte fayda var:

Bildiğiniz gibi özellikle bu yüzyılın başında insanları hayrete düşüren teknolojik gelişmeler, ister istemez bunun nereye vara-cağı konusunu gündeme getirdi. Bana göre bu varışın pratiği-ni en iyi serimleyen iki düşünce Post-Hüman ve onun vagonu Transhüman’dır.

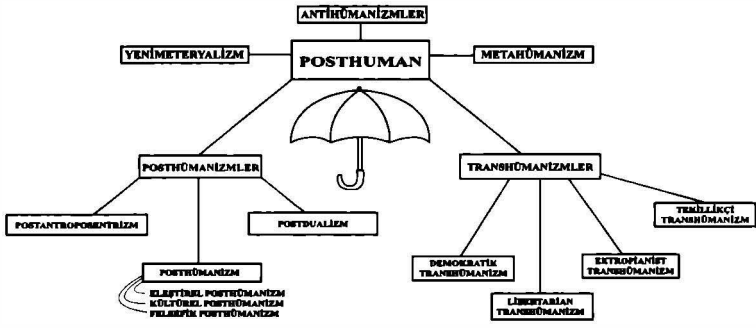
Post-Hüman veya Poshüman’ın kelime kökenine inelim biraz. *Post-Hüman* terimini 1977 yılında ve tarihte ilk kullanan kişi Mısırlı *Ihab Hassan*’dır. Terminolojik açıdan incelediğimizde ise “post” ön ekinin ilk anlamı “sonrası” demektir. Yerleşik hüma-nizm düşüncesinin sonunun başlangıcı yani sonrası demektir. Post ekinin ikinci bir anlamı daha var, bu ise “ötesi” olarak anlamlan-dırılabilir. Peki, ne demek şu “ötesi” mesela. Şu şekilde kabaca izah etmeye çalışırsak:

Yapay zekâ⁵ teknolojisi ile *vücuda takılan implantlar*, kalp pil-leri, giyilebilir teknolojiler gibi binlerce araç veya benzeri aracı-lığıyla bedene yapılan veya yapılacak *müdahalelerle içimiz rahat bir şekilde söyleyebiliriz* ki insan artık başka bir şeye dönüşüyor. Tam da altını çizdiğimiz bu durum, *öteleşmeyi*, insandan harici bir var-lığı yani bir dönüşümü ifade eder. Öte kavramı, aynı zamanda insanın şimdiki konumunu yetersiz görüp, var olanı olabileceği veya olabileceğinden çok daha fazla bir noktaya getirmeyi “iyi-leştirmeyi” de kapsar.²⁴ Tüm bu meşakkatli süreçle olgunlaşan ve onların tabiri ile “iyileşen” insanın nihayetinde varacağı durak,

5 “Yapay zekâ nedir?” sorusuna cevap bulmak ve tarihini izlemek için karekodu okutunuz.

üstün başka bir varlıktır. İndirgemeci bir ifadeyle, “insandan daha iyi bir insan oluşturulabilir” denebilir. Burada transhümanistlerin veya posthümanistlerin farklı algılayışlarına binaen karşımıza çıkan heterojen özellikli “sonrası” veya “ötesi” kavram kargaşasına ilerleyen kısımlarda açıklık getirmeye çalışacağım. Post-Hüman kavramını şemsiye olarak değerlendirip, Francesca Ferrando’yu baz almak istersek aşağıdaki şekildeki gibi şematize edebiliriz:

Şekil 1

Yukarıdaki şekilden de yola çıkarak Post-Hümanizmin, postantroposentrizm kolu şöyle açıklanabilir:

Tarihten beri türsel ayrımlar bulunduğu halde özellikle 18. Yüzyıl'ın yarısında sanayi devrimi ile diğer canlıları daha çok etkilemeye başladık. Yani artık insanı, tartışmanın merkezinde en önemli tür olarak değerlendirmek yerine diğer türlerle etkileşim halinde görerek “İnsanın biyosfere ve gezegene doğrudan etkisi vardır,” düşüncesi ile kendini ifade etme yoluna gidilmiştir.

Diğer bir kol olan postdualizm ise şöyle açıklanabilir:

Tarihte ve günümüzde efendiler ve köleler, kutup + ve kutup - , erkek ve kadın, siyahlar ve beyazlar, doğu ve batı ve pek çoğu gibi ayrımlarla insanlar, ne yaparsak yapalım hep ayrışmaya zorlanacaktır. Ancak biz biliyoruz ki siyah olmazsa beyazın anlamı olmaz. Bizler tek ve ayrı değiliz, çoğuluz. Mesela kendimizden bahsederken bağırsaklarımızda yaşayan bakterilerden bahsetmeyiz ama onlara muhtaç olduğumuzu da biliriz. Diğer

POST-HÜMAN

türlerle de ilişki halindeyiz. Biz bütünün bir parçasıyız. Soluduğumuz hava ortak. Kısaca var olmak, birbiriyle ilişki içerisinde olmaktır. Bu, dualistik şekilde bir varlık değiliz demektir.

Bir nosyon olarak posthümanizmlerin çoğunun ortak amacı insanın dekonstrüksiyonudur. Yani insana tek bir öge olarak bakmaz. Onu benliğinden çıkarıp transhümanizden farklı olarak insan kavramını biraz açar ve çoğul olarak bakar. Örneğin; sınıf, cinsiyet, ırk, etnisite gibi pek çok kavram sayılabilir. Posthümanizme göre Post-Hüman olmak için yarını beklemeye gerek yoktur. Bunu bakış açısıyla kazanabiliriz. Örneğin eskiden de köleler ve efendiler olmuştu ve bazı insanlar diğerlerine göre daha fazla insandı. Yani bazıları diğerlerinin köhneleşmiş buyurganlıklarının objesi olarak algılanmaktaydı, diğerlerinin devşirdiği nesneleri gibi. Hatta onları öldürme hakları bile vardı.

Eleştirel, kültürel ve felsefik olarak temelde üçe ayrılan post-hümanizm, sonuç itibarıyla insan kavramının sabit değil, bilim ve teknoloji ile dönüşebilecek ve dönüştürebilecek yani yön verici çerçeve ile açık bir kavram olduğunu savunur. Buradan hareketle şunu da ekler: “İnsan kavramı tekil değil çoğuldur.”²⁵

Evrimin Evrimi

“Diğer hayvanların güçlü kasları ve keskin pençeleri var, bizimse daha akıllı beyinlerimiz. Genel zekâ bakımından sahip olduğumuz mütevazı üstünlük sayesinde dil, teknoloji ve karmaşık bir toplumsal örgütlenme geliştirmeyi başardık. Bu üstünlük, her kuşağın öncekilerin başarılarına yenilerini eklemesiyle daha da ilerledi. İnsani değerleri koruyacak bir tür süper zekâ üretebiliriz. Bunu yapmak için kesinlikle güçlü bir nedenimiz olacaktır.”

Nick Bostrom

“Türler zamanla değişir.”

Charles Darwin

Posthümanizm, hayvanların insanların zevk nesnesi olarak görülmesine karşı çıkan bir düşüncedir. Bedenin acizliğinden gelen acıların olmadığı bir dünyada nesneleşen insan, insan sonrası özneleşmeye başlayacaktır.

Post-Hüman, özgülleşmenin şifresini haritalayan, asıl hedefe kilitlenmiş bir düşüncedir.

İnsanın tek hücreden günümüze kadar gelmiş olması, onu bütün canlılardan ayrı düşünmeyi olanaksızlaştırır. Yine posthümanizm, bu farklılığı ortadan kaldıracabilecek yetkinlik çizgisinde hareket eden bir düşüncedir. Posthümanizm, doğa ile barışık türlerin bir çeşit ittifakını yani türler arası kucaklaşmayı temsil eder. Bu düşüncede hayvanlar artık beraber film izlediklerimiz, korktuklarımız ve yediklerimiz olarak kalmayacaklardır. Hayvanlar egzotik meta olarak satılmayacak, uyuşturucu ve silahtan sonra, kadınlardan önce illegal bir meta olarak büyük ticaret ağlarının edimini oluşturmayacaklardır.²⁶

Tüm bu sayılanlar posthümanizmin, hayvanları insanın zevk nesnesi olarak görmesine karşı çıkan bir düşünce olduğunu gösterir. Posthümanist düşünce, diğer canlıların ötekileştirilmesine şiddetle karşı çıkar. Posthümanizm insanı nesne olarak görür. İnsan kendini nesneleştirdiğinde hiçbir şey daha kötüye gitmeyecektir. Bilakis nesne olarak kendini gören insan, bencillikten kurtulup iyileşmeye ve pek tabii diğer türleri de iyileştirmeye başlar ve hiç şüphesiz kendi bedeni de bu devinimden nasibini alır. Bu düşünce posthümanizmin ana temaları içerisinde yer almaktadır. Bedenin acizliğinden gelen acıların olmadığı bir dünyada nesneleşen insan, insan sonrası özneleşmeye başlayacaktır. Posthümanizm, tire eklenmiş post-hümanizmden farklı olarak daha çok hedefe değil harekete yöneliktir. Posthümanizm, nesneleştirici ve yabancılaştırıcı özelliği sayesinde; yeryüzünde bütün türleri birleştirip -ki ilerde bahsedeceğim- Post-Hüman'a ulaşacak, yeryüzüne insanların yaşlanmadığı veya ölmediği, istedikleri deneyimi yaşayabilecekleri bir nevi cenneti getirecek bir girişim olarak değerlendirilmektedir.

Eskiden doğada yaşayan ve milyon yıllardan kalma genlerle döşenmiş beden, yeniçağa ayak uyduramıyor. Kaldı ki insan günümüzde kendini teknolojinin merkezinde görünce, bu sefer acaba “Kendi evrimimin iplerini almaya başlar mıyım?” diye düşünmeden edemedi. Ayrıca şu anki Sapiens’e baktığımızda evriminin ne kadar sarpa sardığı ortada. Obezite almış başını gidiyor, artık insanlar açlıktan değil tokluktan ölüyor. Şeker baruttan daha tehlikeli hale gelmeye başladı.²⁷ Bu skandal etki, müdahaleyi kaçınılmaz kılıyor. Dolayısıyla yüzyıllar alan bu seleksiyon zincirinin pek sağlıklı işlemediği, nihayetinde DNA’nın da bozulabildiği gerçeğini göz önünde bulundurursak var olan düzenin kekemeliğinden sıkılarak ve bu ihtiyaca bir panzehir olarak “Neden daha iyi bir sistem bulmalıyım?” diye düşünmek, işlevsel olarak oldukça muhtemel ve mantıklıdır.

Evrim, yeni düşünce sistemine sahip insan için oldukça yavaştı. Üstelik kör bağırsağı kaç yüzyıldır atamayan biyolojik evrim, akut apandisit ile sürekli doktorları uğraştırıp insanların ölümüne dahi sebep oluyorken de acizdi, yeni nesli düşünen insan için

de. Çürüme dişte başlıyor, çok sağlam olduğu söylenen mine tabakası nedense henüz insan ömrünün yarısına gelmeden yolda kalıyordu ve dişçilerden çıkılamıyordu. “Vita mı yapsam, porselelen mi, yoksa metal daha mı iyiydi?”⁶ Peki ya gözler? Okuyan ve gelişen insanlardan gözlüksüz olan kaldı mı? Bir de biyolojik evrimin kullandığı yöntemle bakın: “Rastlantı.”

Biyolojik evrimin bu derece ilkel, başka bir deyişle kör olması, insanları ister istemez tek amacı sağ kalma ve üreme olan doğal evrimden uzaklaştırdı ve “Daha iyisini yaparın bunun,” “Bu sisteme müdahale edebilirim, onu tıpkı bir doktor gibi iyileştirebilirim,” diye düşünmeye sevk etti.⁷

6 Kaybedilen dişin yerine yeni bir diş yapılırken kullanılan bazı maddeler

7 Ki bana göre bütün doktorlar transhümanisttir.

Organik Beden Hapishanesinden Kurtuluş

Evrimle vedalaşıp kendi evrimini daha hızlı yapabileceği ve bilinçli bir evrim yaratabileceği fikri; tek hücreden kendini buralara getiren insanın, organik beden hapishanesinden kurtuluşudur.

Evrimin sizce temel amacı neydi? Cevabı basit: Hayatta kalmak. Peki, hadi hedefe ulaştın, hayatta kaldın diyelim, ya sonra ne olacak, amaç ne?

Sonuçta bir bakteri de salgınla hayatta kalmak için bütün insanları öldürebilirdi ve hayatta da kalırdı. O zaman ne olacak? Hangisi mantıklı, tekrar başa mı döneceğiz? Bunu bakteri veya virüs yapıyorsa neden daha bilinçli ve daha akıl sahibi olan insan da yapmasın? Evrimin ürettiği homo türlerinden biri hariç hiçbirinden eser yok. Bu harici kişi yani insan; tek hücreden kendisini buralara getiren biyolojik evrimle vedalaşıp, bu süreci kendi yönetimiyle daha hızlı yapabileceği ve bilinçli bir evrim yaratabileceği fikrine yöneldi. Bu yöneliş, insanı organik beden hapishanesinden kurtarıp daha sağlam olabilecek inorganik bir yapıya sürükleyebileceği nesneye doğru yani Post-Hüman'a doğru yola çıkmaya sevk edecektir. Tüm insanlık, tarih boyunca bununla uğraşmadı mı zaten? Gerek tıp gerek mühendislik gerek teknoloji; hepsinin amacı daha iyi insan, daha iyi yaşam ve daha uzun ömür değil miydi? Üstelik iyi insan ve ahlaklı insanın amacı da zaten bunlara ulaşmak değil miydi? Tüm üretilen öğretiler, yasalar ve cezalar bunun için değil miydi? Kullanılmayan organ köreliyor ve atılıyorsa, protez uzuvlu bir insan günü geldiğinde protezini değiştiriyorsa, neden *insanlar da asıl protezi olan bedenini* değiştirmesin?

Bu öngörü bizi nereye sevk ediyor peki? Doğadan kopuşa mı? Sapiens'in yüzyıllar süren doğal evrimi; kendini insanın yarattığı yapay evrimin eline verince, değişimlerin yani evrimin çok hızlı olacağı kaçınılmazdır. *Çünkü* canlıların ve insanın ortama göre sağlıklı şekillendirilmesi artık imkânsızdır. Onun yerine kendi istediği şekle yani daha doğru bulduğu varlığa doğru hızla evrileceğinin göstergesidir.

"Bunca şey gerçekleştirildi şimdiye kadar," diye haykırdı Frankenstein'in ruhu.

"Bense fazlasını, çok daha fazlasını başaracağım. Benden önce bırakılan izleri takip ederek yepyeni bir yol açacak, bilinmeyen güçleri araştırarak ve yaratılışın en derin sırlarını dünyanın gözleri önüne sereceğim."

Frankenstein or The Modern Prometheus, Mary Shelley

Hidrojen, yeterince zaman verildiğinde insanlara dönüşür.

Edward Robert Harrison, 1995-Yaşam 3.0 kitabından

Evrimsel süreçten, fazla ayrıntıya takılmadan ve sizi sıkmadan bahsetmek gerekirse, yani önemli olayların altını çizmek gerekirse; temelde taşın kullanımı, ateşin kullanımı, daha sonra dik duruştan sonra ellerin kullanımı ile beyin gelişimi ve tarıma geçiş başta olmak üzere sayamadığımız başkaca faktörler, önemli kırılma noktalarıdır diyebiliriz. Bana göre bunlar da birer teknolojidir yani teknoloji denince hemen aklınıza uzaktan kumanda gelmesin. Keza burada dilin de önemini saymakla bitiremeyiz. *Dil aslında insanlık tarihi için çok önemli bir teknolojidir.*²⁸ Özellikle yerleşik hayata geçince tarım teknolojisini kullanan insanda dilin önemi daha da artmaya başladı.⁸ Böylece alan savunması ile sınırlar gündeme geldi ve pek tabii sıra ürüne daha kolay ulaşmak

8 Bir insan bebekken adaya bırakılırsa vahşi bir hayvan gibi yetişir. (Tarzan gibi.) İnsanlık adına çok özellik barındırmaz. Nitekim yapay zekânın şu anki durumu aynen buna benzetilebilir. Peki ya ona dil öğretilirse? (Makine ve insan ayrımını yapmada kullanılan Turing testinin en büyük argümanı budur.) O zaman tıpkı bir insan gibi tonlamalar vb. pek çok şey öğretilirse Turing'den geçme olasılığı sizce de epey artmıyor mu? (bkz. İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, 2019)

amacıyla sınırları genişletmeye geldi. Bunlarla uğraşırken sadece insanlara ürün vermek için harekete geçirmek elbette yetersiz bir harekettir. Bununla beraber mitler, dogmalar ve devletleşme ile kanunlar, kültürler vb. peydahlandı. Tabii bunların salt teknoloji ile yapıldığını söyleyemeyiz. Bunu not ettikten sonra günümüze dönmeliyiz çünkü evrimsel olarak şu an bize bırakılan miras, bizi daha çok ilgilendiriyor. Yani günümüz teknolojisi ve neokorteximiz.⁹ Evrim süreci ile dünyada devleşen insan, bunu neokortexi ile başarmıştır. Çünkü *neokorteximiz olmazsa aslında diğer hayvanlardan farkımız yoktur.*²⁹ Şimdiye kadar insanı bir yere sıgdırmak için uğraştık ve en sonunda biyolojisi itibariyle memelide karar kıldık ama maalesef bu yine değişecek gibi çünkü *insanlık ilk defa memeli sınıfından çıkıyor.*³⁰

Memeli sınıfından insanın çıkması, pek tabii hokus pokus yöntemiyle değil, yine teknoloji ile olacaktır. Genetik müdahalelerle *kendisine yönelmiş evrim, yarı insan yarı makine insan*, bir yandan dijitalizasyon ve en sonunda GYZ'ye (GenelYapay Zekâ) doğru ilerleyiş temel faktörlerdir. Keza evrim hiçbir zaman bitmez. Buna sadece başka boyut kazandırılacaktır yani GYZ gibi teknolojiler biyolojik evrime benzer yapay seleksiyon yaratacaktır. Ancak buradaki fark şudur: İnsan artık nesne değil özne olacaktır. Yani kendi seleksiyonunu yine kendisi tasarlayacaktır. Yani Post-Hüman'a vardığımızda evrim dijital ortama taşınmış olup daha hızlı şekilde gerçekleşecektir. Bu haliyle diyebiliriz ki *doğal seçilimi durduran tek tür biziz.*³¹ Diğer türlerden farkımız ve değerimiz buradan gelmektedir.

*Koyunlar masanın üzerine konur ve çiftçi bir tabloyu inceler gibi koyunu inceler. Sonunda çiftleşme için en kusursuzlar damgalanır ve sınıflandırılır. Çünkü hiç kimse bir sürünün içinde kusurluların üremesine izin verecek kadar savsak olamaz.*³²

Elbette Darwin basit bir denklemle bunu söylerken gen mühendisliğini veya biohackerlığı¹⁰ düşünememişti. Çünkü biz

9 Neokorteks, diğer adlarıyla neopalyum ya da izokorteks, memeli beyninin bir parçasıdır. Duyu algılaması, motor emirlerin oluşumu, uzaysal muhakeme, bilinçli düşünme ve dil gibi yüksek fonksiyonların yürütülmesinde görev alır. (bkz. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Neokorteks>)

10 Biyolojik korsanlık, hacker terimi (biyolojik olarak), orijinal anlamda bir şey-

biliyoruz ki gen mühendisi, bir doktora göre daha fazla insan hayatı kurtarmış olacaktır. Hastalıkları önceden tespit edip daha bebek olmadan genlerini değiştirmemiz, süper insanlar üretmemiz, doktorları büyük ölçüde işlevsiz bırakırken; diğer yandan süper koyunları haliyle çiftleşme yoluyla selekte etmeyeceğimiz de kesindir. Tıpkı kalemtırışın başına gelen şey gibi. Çünkü artık kalem değil daha çok klavye kullanıyoruz. Üstelik bu yeni bir şey değil. Geçmişte evcil ırklara baktığımızda, çoğunun kendi yararı için değil insanın yararı ve kaprisi için değişim geçirdiğini görmekteyiz ve gerçekten de insanlar kendi elleriyle kendi çıkarına yararlı ırklar oluşturmuştur. Bunun anahtarı da seçim ve biriktirme gücünden gelir.³³

Peki, şimdi geliyoruz en önemli soruya: Seçim neye göre olmalıdır? Yani süper bir koyun üretirken veya süper insan oluştururken neyi dikkate almalıyız? Çoban koyunlarını seçerken neyi düşünüyorsa aynısını tabii. Her anlamda daha sağlıklı, daha güçlü nesiller oluşturmaktır niyet. En mantıklı ve akılcı olan budur çünkü.

Transhüman & Posthüman & Post-Hüman

Kuruluşumuzun amacı, doğadaki şeylerin nedenleri, gizli devimimleri ve derin anlamları hakkında bilgi sahibi olmak ve insanın hâkimiyet alanına sınırlarını genişleterek mümkün olan her şeyin sırrına erişmektir.

Her tür hayvan ve kuş için kapalı alanlarımız ve parklarımız var. Biz bunları hiç bilinmeyen ve nadir bulunan hayvanlar oldukları için değil incelemelerde bulunmak ve deneyler yapmak için kullanıyoruz. Öyle ki bunlardan insan bedeninin yararına neler yapılabileceğine ilişkin veri topluyoruz. Bu hayvanlardan çok şaşırtıcı sonuçlar elde ediyoruz. Örneğin yaşamsal saydığımız bazı organları ölmüş ya da çıkarılmış olsa da bu hayvanların canlı kalmasını sağlayabiliyoruz. Öldü sanılan bazılarını ise diriltebiliyoruz. Bazı yiyeceklerimiz, ekmeklerimiz ve içeceklerimiz var ki bunları yiyen alışık olduğundan daha fazla açlığa dayanabiliyor. Bazıları da var ki bunlara alışan insanların kasları evvelce olduğundan daha sert ve daha sıkı hale geliyor. Hareket güçleri de istenen oranda artıyor ve yükseliyor.

Gökyüzünde ya da başka uzak yerlerdeki nesneleri gözlerinizin önüne getiren yapay aygıtlar keşfettik. Bunun yanında gözlerimize yardımcı olacak aygıtlarımız da var. Bunlar sizin kullandığınız gözlüklerden ve aynalardan çok daha üstünler. Küçücük, minicik cisimleri ayrıntılı olarak mükemmel derecede görebileceğiniz aletlerimiz, merceklerimiz de var.

Bir de duyu yanılsamalarına yönelik bir evimiz var. Burada her çeşit hileyi, sahteciliği, aldatıcılığı ve bunların hinliklerini gösteriyoruz.

Yeni Atlantis, Francis Bacon, 1618

Yukarıda yer alan paragraflar bundan asırlar önce yazılmış bir kitaptan alıntılardır.³⁴ Bu kült eserde özetle bir üst varlığın teknolojilerinden bahsedilmiştir. Görüleceği üzere bundan çok önce de aslında transhümanizme işaret edilmiştir. Bu sebeple, transhümanizmi güncel ve toy bir kavram olarak tanımlamak yardımcı dokunmaz büyük gaflet olacaktır.

Oysa Atlantis'in aksine insanlık, tarihi boyunca *anlamlandırma saplantısı* sebebiyle madde ve ruh arasında mekikler dokumuştur. Ancak çoğunluğu insanı hep sabit olarak görmüştür. Bilim ve teknolojinin dönüştürücü gücünü hesaba katmamıştır. Ancak gelinen konumda -en basitinden MR veya EEG gibi tıp alanındaki gelişmeler dâhil- halen madde ve ruh kavramı günümüzde bile tartışılmaya devam edilmektedir.

Bana soracak olursanız ruh -burada ruhu din felsefesinin bir kavramı olarak değil bilinçle ilintisi bakımından ele almaktayız- kavramı bir toplamın sonucudur. Şöyle ki hidrojen ve oksijenin birleşip suyu oluşturması gibi, madde ile bilinç (ruh) dediğimiz şeyler arasında da çok güçlü bağlar vardır. Neden böyle çıkarın yapıyoruz? İnsana “insan” olma vasfını kazandıran alametifarika-nın neokorteks olduğunu biliyoruz ve eğer o olmasaydı insanın tıpkı bir koyun gibi olacağı varsayımının da pek tabii farkındayız. Peki, bir gün bir mutasyon olsaydı ve şu anki insan gibi neokorteksin doğru çalışmasını engelleyen ve nesillerce aktarılan genetik bir hastalık çıksaydı ne olurdu? O zaman yeni bir çeşit insan doğardı. Dolayısıyla koyun gibi olan bu insanların ruhu yok diyebilir miydik? Sırf insan suretinde olduğu için mi onun ruhu vardır derdik?

Değinmemiz gereken temel konu ve saydığımız düşüncelerin en büyük paydası olan insan kavramını kullanmadan ve kavramlar trafiğine girmeden önce bana göre “insan”ın tanımını yapacak olursam kabaca diyebilirim ki:

İnsan, neokorteksi sayesinde diğer canlılara fark atmış bir varlıktır. Duman ile haberleşme ve görüntülü telefon görüşmesi yapmak arasındaki fark ne ise diğer türler ile insan arasındaki fark da bana göre odur. Bu çok gelişmişlik düzeyi, onun diğer canlılardan çok ayrı bir “ruh”a sahip ve gereğinden fazla uhrevi

POST-HÜMAN

olduğu anlamına gelmiyor yani. O yüzden ben madde ve ruh kavramlarının çok ayrı tutulabileceğine inanmıyorum. İkisi arasında göz göze gelmenin gizemi olsa da madde, ruh aygıtını besleme ve ona bakma aracıdır. Nihayetinde doğadaki hareketimiz, nöronlardan çıkan sinyallerle sağlanır yani elektriksel aktivite sonucudur. Bu elektriksel aktiviteleri tanrısal atıfta ayinleştirmeye ne hacet! Acımasız bir hakikat olarak belirtmek gerekirse, çok da özel olduğunuzu falan düşünmeyin. Bu hakikatin acımasız görmemizin nedeni belki de hümanizm radyasyonuna uzun yıllardır maruz kalmamızın derin vahametidir. Ama bunun her yerde böyle olmadığını da biliyoruz. Mesela *Ateş Adalarında bazı yerliler*, kıtlık zamanlarında evcil hayvanlarına çok fazla değer verdikleri için hayvanlarından az değerli saydıkları kadınlarını öldürerek yemeyi yeğ tutarlar.³⁵

Peki, o halde insanı merkeze alan bu bilinçaltı *hümanist düşünce* neden kaynaklanır? İsterseniz eski ve yeninin sentezini yapmaya çalışarak olayı biraz inceleyelim:

Hümanizmin çıkışıyla özellikle Rönesans döneminde insan ruhanileştirilmiş ve yarı tanrı yarı insan bedeni şeklinde resim ve heykellere sembolik olarak da bu fikir yansımıştır. Antik Yunan'da tanrı heykelleri yapılırken Rönesans'ta insan heykelleri yapılmıştır. Bu, insana verilen yüceliği yani hümanizmi güçlendirmiştir.³⁶

Bu metalaşma ve metalaştırma süreci ile “aydınlanma” olarak tabir edilen olgu Rönesans'la birlikte gelişmiş, akla verilen önemin artması ile insan aklı hümanistler tarafından övülmüştür.³⁷ Bu telakkiye göre hareket eden insanlar böylece pragmatik olarak aklı (yani kendini) yüceltmeye başlamıştır. Pek tabii var olan canlılar içinde tespit edebildiğimiz en etkin aklın sahibi olan insan, tüm mucizelerin sahibi, tüm güzellemelerin yegâne öznesi olagelmıştır.

Hümanizmin basit çevirisinin ötesinde asıl anlamı; ilk akla gelen “insan sevgisi” değil, insanı merkeze almak hatta ona tapmaktır. *Sanki sadece biz bu evrenin sakiniymişiz* gibi, bütün evren sözüm ona insan için yaratılmış olarak görülür. İnsanın kendine

duyduğu bu baş döndürücü aşkın neticesi olarak göze inen perde, aslında çoğu savaşın ve katliamların sebebi değil midir?

Bana göre insanın açgözlülüğünün tezahürü, konformist olarak *doyum sağlama arayışında olan*, iflah ve ıslah olmaz bu hümanizm hayaleti, insanın bencilliğinin sesini duyurma aracıydı. Posthümanizm, bu düşünceden sıyrılıp insanı da diğer canlılar gibi -ancak sadece daha evrimleşmiş- bir kategoriye koyar, merkeze koymaz. Hümanizmanın aşırı bir kanadı olarak *öjeni politikaların* 20. Yüzyıl'da çok geniş katliama neden olduğu ve açıklanan genom projesi ile bunun ne kadar eften püften ve gereksiz bir çalışma olduğu ortaya konulmuştur.³⁸ Ayrıca yakın geçmişte hümanizmin biricigi olan “insanın sahte mutluluğunu, klonlama fikri irite ederken, hümanizmin onurunu (zekâsını) ise *Deep Blue*¹¹ gibi yaratıların kırmasıyla insanın özgüveni-yüceliği azalmaya başladı. Sonuç olarak hümanizm artık çatırıyor, önemli bir yıkılışın karasularında diyebiliriz.

*İnsan kavramı yeniden tanımlamıyor,
sınırları zorlamanın vakti geldi.*

Şimdi gelin, bu *nevrotik mahkûmluktan* kurtulmamız için kulak kesilin. Hümanizmin yıkılışından hareketle Post-Hüman kavramı ve itici gücünün vagonu transhümanizmin, hümanistik harekete tam karşıt olduğu çıkarımı fena bir gafletten öteye gidemez. Elbet bu kavramların birleşeceği noktalar olacaktır. Transhümanizmin, hümanizmin radikalleşmesi olarak anılmasının amansız yerindeliği de keza bir paradokstur. En basitinden hümanizmde insan yüceltilir ancak Transhümanizmde insan eksik ve aciz bir canlı olarak görülür ve geliştirilmesi-iyileştirilmesi gerekli olduğu düşünülür, yani apayrı bir kavramdır. Ancak “insanı” geliştirmeyi istediği yani önemseydiği için bir yandan hümanizm ile barışıktır. İlerde daha ayrıntılı olarak açıklamaya

11 Deep Blue, IBM tarafından geliştirilen, satranç oynayabilen bir bilgisayardır. Sanide 200 milyon pozisyon deneyebilecek hale getirilen bilgisayar 1997’de Dünya Şampiyonu Garry Kasparov’u yenmeyi başarmıştır. (bkz. https://tr.wikipedia.org/wiki/Deep_Blue)

POST-HÜMAN

çalışacağı; transhümanizm, pek çok yönüyle post-hümanizmin bir alt kümesidir diyebileceğiz.

Daha önce bahsettiğim posthümanizm, hümanizmden gelen insanların zihninde kalıplaşmış-sertleşmiş bir olgu olan “ideal insan” kavramı dışındadır ki her şeyin canavarlaşmaya başladığı filmlerde bu düşünceye çokça rastlıyoruz. Uzaylıları veya canavarları ya da üstün güçteki varlıkları erkek insana benzetmeye çalışmaları, bu zorlama düşüncenin bir uzantısıdır. Kendisine benzetme sürecinin aksine posthümanizm, bedensel ve zihinsel sınırları zorlarken aynı zamanda Avrupa’nın uzun yılladır beyindeki bu köhneleşmiş ve kokuşmuş erkek insanı öldürme emrini de mühürleyip onaylar.

Posthüman bir süreç iken tire eklenerek ifade edilmeye çalışılan Post-Hüman ise bir varıştır. Artık aciz bedene gerek kalmadığı bir durumdur. Transhüman, Posthüman bastonuna dayanarak yürür ve Post-Hüman’a varmaya çalışan bu yolda olabildiğince kendini yetkinleştirmeye, geliştirmeye kanalize olmuş bir mürittir. Başka deyişle Posthüman rayında hareket eden ve içkin karakter olan Transhüman, Post-Hüman’a ulaşmaya çalışır.

Posthümanizmde, hümanistik yani Post-Hüman’a giden yolda insan merkezli bakış açısı yanlış olur. Çünkü kendini yetersiz gören ve dönüştürmeye çalışan eksantrik bir insan, tam anlamıyla hümanist olamaz ve kaldı ki Hüman ya da Transhüman bağımlı ve yetersiz bir varlıktır.

Transhümanizm post-hümanizme bağlı özerk bir yapıdır. Post-Hüman’daki transhümanizm, hümanizmin aşırılığı olarak düşünmüyorken aynı zamanda tiresiz posthümanizmden de ayrı tutamayız, çünkü Transhüman’ın, Posthüman’ı manevi bir lider (etik) olarak içselleştirmesi gerektiği kanaatindeyim. Başka taraftan sadece insan dönüşüyor gibi gözükse de hayvanlar da bitkiler de dönüşecektir (dönüştürülecektir) yani insan dönüşürken diğer canlıların sabit kalacağı fikri mesnetten yoksundur. Dolayısıyla transhümanizmin dinamikleri insan sınırlı olmadığı ve diğer türleri etkilediği için posthümanizm (tiresiz olanı) düşüncesini de okşar. Şüphesiz transhüman bunu yaparak yani post hümanizmi arkasına alarak daha prestijli bir eğilimi sağlayacaktır

Buraya kadar hemfikirsek isterseniz bu konuyu biraz açalım:

Tire kullanılmadan ifade edilen posthümanizmin bir etik görüş olduğunu ve bir hareket olarak transhümanizme ne kadar zıt gibi görünse de; transhümanizme hümanizmin radikalleştirilmesi olarak yaklaşılmaması gerektiğini söylemiştim. Çünkü sadece güçlendirilmiş insan veya insanın iyileştirilmesi olarak bakarsak “eksik” bakmış oluruz. İnsan, bilim ve teknoloji ile geliştirildiğinde çevresi aynı mı kalacak? Sonuçta transhümanizm insanı fiziksel ve zihinsel olarak geliştirdiği gibi insanın iç içe geçtiği çevreyi de geliştirip dönüştürür. Ayrıca bildiğiniz gibi ekosistem birbirine bağlantılı sistemlerden oluşan döngüsel bir bütündür. O yüzden diğer varlıkları ayrı tutmak imkânsızdır. Eğer bir ekolojide bir tür diğerlerine nazaran aşırı geliyorsa diğer türleri de etkiler. Dolayısıyla transhümanizme etik olarak yaklaşmak gerekirse bunun olumlu yönde olması için tiresiz Posthüman’ı da iyice kavraması gerekir. Sonuçta kavramsal olarak izmleri birleştirirsek; Post-Hüman veya Posthüman, türler arasında liderimiz-katalizörümüz olacak insandır. Transhüman isimli müridimiz ise Posthüman etiği ile hareket edip (evrimin diğer tohumları olan diğer canlıları iyileştirerek¹²) Nirvana’sı Post-Hüman’a ulaşmak için bilim ve teknolojiyi kullanan bir araç olarak kabul edilebilir.

Dolayısıyla Transhümanizm sadece daha iyi insan demek değildir. İyileşen insandır ve bu insan daha iyi bir bilgisayar, daha iyi bir hayvan da üretecektir demektir.

Transhümanizmdeki “Post-Hüman” kavramı daha çok “insandan sonraki varlık” ile karakterizedir. Önce salt insan olup, sonra yarı insan-yarı makine olan ya da NBIC ile gelişen transhümanistin Nirvana’sına işaret eder. Yani salt makine olmasını, (zihnin dijitale aktarılması) bedenden kurtulup başka varlığa

12 Diğer canlıları iyileştirmek kısa süreli bir durum olacaktır. Bana soracak olursanız türler bu kadar değişken ve yarış içindeyken uzun vadede ekolojik denge diye bir şey kalmayacaktır. Bu söylemim, insan gelişirken diğer türlere ihtiyaç duymayabilir düşüncesinden ileri gelir. Biyolojik bir varlık eğer bağımlıysa bağımlı olduğu şeyi de korumak isteyecektir. Kendi çıkarı için en samimi olan budur. Tıpkı hayvanlar öldürülmemesin diye mitinge katılan bir insanın, miting bittikten sonra restorana gidip et yemesi kadar samimiyetsizdir.

POST-HÜMAN

dönüşmesini kapsar. Transhüman, bu haliyle transhümanizm so-
kağında Post-Hüman arayışındadır demek hiç de yanlış bir ya-
kıştırma olmayacaktır.

Beynimizi bilgisayara aktarma ile Post-Hüman olabiliriz veya
bir Post-Hüman (yapay genel zekâ) üretebiliriz. Bunu başka şe-
killerde de tahayyül edebiliriz. (Kısaca üst varlık diyelim.) Hiç
fark etmez, yine aynı şekilde bundan sonrasında (insan sonrası
dünyada) bedensizlik yani ölümsüzlük hâsıl olmuş olacaktır.

Ek olarak bana göre posthümanizm aslında insanın “şu anki
konumu”ndan hareketle bir yaşam biçimidir. Genel odaklı yak-
laşırsak “insanlığın hümanizmden kurtuluşu açısından” bak-
mış oluruz. Ancak Post-Hüman’a varma düşüncesi açısından
baktığımızda insanlık 3.0 vakasının içerisinde buluruz kendi-
mizi yani posthümanizm aslında entelektüel bir vizyon biçimi
iken Post-Hüman düşünce devreye girince daha girişimsel bir
hal alıyor diyebiliriz. (Çünkü bedene müdahale ile önce trans
insan daha sonrasında ise post insan ortaya çıkacak düşüncesi
mevcuttur.)

Eğer bir varlığı yüceltiyorsanız onu imha etmek istemezsi-
niz. Post-Hüman düşünce, attığı her adımda insanı fani biyolojik
bedenden koparıyor veya dijitalize ediyorsa, bu Transhüman’ın
yok oluşunu hazırlıyor demektir. Peki, nihayetinde kendi fani
biyolojik bedeninin tamamen imhası için çalışma amaçlı bir dü-
şünce olan Transhüman düşünce, nasıl olur da insanı sonsuza
kadar yüceltebilir ki?

Ölümsüzlük & Yaşlanma

Post-Hüman düşünce, nesnel bir inancın maddileşebileceğinin yolunu haritalıyor.

Transhümanist düşünceyi besleyen en büyük damar ölümsüzlüğün yakalanabileceği tezidir. Ölümsüzlük oldukça baştan çıkarıcı olup acizliğin sömürülüşünün engelleyici ve görünmez eli olarak insan düşüncesine dokunup, kahramanımız Transhüman'ın kostümü görevi görür. Ölümün ön aşaması olan yaşlanmayı, Nick Bostrom ejderhaya benzetir¹³ ve onunla mücadele etmemiz gerektiğini belirtir.³⁹ Nitekim tüm vücudunu yenileyebilen aksalotl balığını⁴⁰, bazı kaplumbağa, balina, denizkestanesi türlerini ve teorik olarak ölümsüz olan bazı denizanası türlerini⁴¹ düşündüğümüzde tartışmanın odağı olan insanın, kendini bir hayli eksik hissetmesi doğaldır. Acaba biz de teknoloji ile kuşlar gibi uçmayı başardıysak, ömrümüzü de yukarda saydığımız örneklerle dayanarak daha uzun (en azından şimdilik) yapabilir miyiz?

Alexander Fleming, 1928'de penisilini bularak⁴² elbette günümüze kadar belki de milyonlarca insanın hayatını kurtarmıştır. Eskiden bir enfeksiyon geliştiğinde ne yapabileceğimizi bilmiyorduk ve ölebiliyorduk. Ancak bunlar olmuş bitmiş şeylere bulunan çözümler. İnsanlık artık olmamış şeylere, önceden müdahale etmeye başladı. Yani ölmenin bir önceki adımı olan “yaşlanma” gibi.

Doku ve organ reddi olmasaydı belki de şu an çok farklı bir konumda olacaktık ama bu bizim için bir engel değil. Biz de başka yolunu bulmalıyız. Yani insan her zamanki gibi buna da

13 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

teslim olmayacaktır. Transhümanist girişimlerin artması ile organınızın aynısının, laboratuvarda nano ölçekle yazıcılar ile üretilmesi veya kök hücrenizle üretilmesi gibi yollarla bunun üstesinden gelebiliriz. Böylece yaşlanmayı oyalayabiliriz. “Yaşlanma tedavi edilebilir bir hastalık mı?” ya da “Hayatın bir parçası mı?” diye sorarsanız, bunun cevabı nasıl yaklaştığınıza ve bu hayattan ne umduğunuza bağlıdır.⁴³ İşin teknik kısmından bakacak olursak genel anlamda yaşlanmayı sağlayan on iki temel mekanizmadan bahsetmek mümkündür:⁴⁴Protein sentez azalması

1. Yaşlanmada genetik programlama teorileri
2. DNA hasarı
3. Yaşlanmada glikozilasyon teorisi
4. Fiziksel ve kimyasal yıkıcıların vücut hücrelerini yıpratması
5. Doğal ve yapay bazı maddelerle ortaya çıkan hasar
6. Kognitif yaşlanma
7. Mitokondri
8. Lipid Peroksidasyonu
9. Apoptozis
10. İmmünite ve yaşlanma
11. Melatonin eksikliği

Transhümanistler, yukarıda saydığımız maddeleri NBIC yolu ile giderebileceğimizden bahseder. Sözgelimi CRISPR-Cas9⁴⁵ ile gen düzenlemeleri yapılabilir veya nanorobotlar ile hücreler yönlendirilerek yaşlanmayı durdurmak mümkün olabilir. Bu zerrecikleri o kadar küçük görmeyin, küçük olabilirler ama insanlık için çok büyük anlam taşırlar. En basitinden damarlarımızı temizlemede veya kanser hücrelerini öldürmede nanorobotları kullanabiliriz.¹⁴ Veya insülin dengesi için kullanabiliriz. Diyabetliler için son derece faydalı olabilirler. Yani nanorobotlar ile yaşlanmayı durdurabiliriz. Yaşlanmayı durdurma demişken halihazırda dünya üzerinde sayılı vakıflardan biri olan SENS

14 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

Vakfı'ndan bahsetmeden geçemeyiz. SENS Vakfı, yaşlanma konusunda şu yedi çözümü bize sunuyor.⁴⁶Kök hücrelerle hücre körelmesini engellemek ve yenilemek

1. Zamanla vücudu zehirleyen hücreleri yok etmek Elastikiyeti azaltan protein çapraz bağlarına müdahale etmek
2. Hücre içi çöpleri temizleyecek enzimler üretmekHücre dışında biriken çöpleri sindiren enzimler
3. Genetik tedavilerle mitokondri hasarını engellemek
4. DNA hasarını kök hücre ile engellemek

Tabii ömrü uzatma, yaşlanmanın engellenmesi veya başka deyişle insan kaybının başka tezahürleri de vardır. Sözelimi tehlikeli işlerde robotları kullanmamıza da bir nevi totalde insan ömrü uzatılması olarak bakabiliriz. Buradan çıkaracağımız genel sonuç şudur: Teknoloji zaman kazandırır. Yani ömrünüzü uzatır. Yani meseleye salt olarak doğrudan bakmayabiliriz. Şöyle düşünün: Elle balık tutmak için küçüklüğünden beri her gün düzenli olarak suyun altında kalıp nefesini uzunca tutmaya çalışan bir kabile halkına, oksijen tüpü veya olta hediye edebilirsiniz. İki benzer yaratımın idealleştirilmesi, onları bir araya getirecek bağlantıların oluşturulmasından geçer. Geliştirilecek beyin-bilgisayar arayüzleri sayesinde insanlığın level atlayıp kapasitesini çok ileri seviyeye ulaştıracığı kesindir. Böylece bilinciniz (ruhunuz) kopyalanıp çoğaltılabilecek. Ayrıca beden de değil belki de ancak ruhen bilincinizi devam ettireceksiniz. Bunu şöyle düşünün: Bir gün salondaki kanepede uyuyakalmışsınız ve kalktığınızda sizinle aynı zihindeki kendinizi diğer kanepede uyuyor gördünüz, onu uyandırmak ister miydiniz? Diyelim ki uyandırdınız, ona hiç kimsenin bilmediği, sadece sizin bildiğiniz bir şeyi sordunuz ve bildi, bu varlık sizin içinizde eminim büyük bir rahatlama sağlayacaktır. Çünkü aslında insanın en korktuğu şey, kimsenin bilmediklerinin kendisi ile yok olmasıdır ki bunu bazen tanrısının bildiğini düşünerek rahatlatmaya çalışır. Kendisini kendisi yapan odur çünkü. Bu biyolojik (olmayabilir de) varlığın, yani aynı zihindeki klonunuzun; siz hayata gözlerinizi

yumduğunuzda devam etmesi, yani bilincinizi devam ettirmesi olasıdır, tabii ki daha uygundur ancak neden biyolojik olanı seçelim ki?

Şüphesiz çürüyen bedenimizle değil düşüncelerimizle varız.

Doğa kanunları ve evrimin şekillendirdiği bedenimiz şüphesiz asıl önemli olan “ruhumuza” kavuşmanızı engelleyen başat prangalardır. Zihnin biyolojik beden prangasını onarsak veya yeniden inşa edebilseniz, yedek parçalar ile ölümü erteleyebiliriz. Bir hastalığa yakalandığımızda hastaneye gitmemiz, kanser olduğumuzda ilaçlar kullanmamız, ventilasyon tüpleri kullanmamız veya kalp masajı yapmak zaten bunun en güzel örnekleridir. Bunu neden daha üst bir seviyeye taşımayalım ki? Tabii “Ölüm gereklidir, hayatıma anlam katıyor, o yüzden yeri geldiğinde ölmek istiyorum, bunlarla uğraşmak istemiyorum,” dersiniz bu sizin en temel hakkınızdır. Ama şunu unutmayın, bunun için uğraşan insanlar şu an dünya üzerinde yavaş yavaş kümeleniyor. O halde en azından onların meyvelerinden de yemeyin bir zahmet. Ben şuna inanıyorum ki transhümanizm, ölümsüzlük için bir bilettir. Bütün insanlar dâhil olmasa bile mutlaka var olacaktır. Eskiden de olduğu gibi her zaman belli bir grup, tek dış kalana kadar da devam edecektir. Nasıl yazdığınız, henüz bitirmek istemediğiniz bir kitabınızı sürekli Word dosyasına kaydediyorsanız; kişiliğinizin de bir yedeğini oluşturup, bulut yazılıma yüklemek mümkün olacak. Belki de bir gün herhangi bir şekilde öldüğünüzde, yakınlarınız onu bir bedene indirip yine devam etmenizi sağlayacak.⁴⁷

“Chappie” veya “Suretler” gibi filmlerde her ne kadar bilim-kurgu gözüyle bakılsa da şu an dünya üzerinde bu olaya ciddi bakan birçok kurum var. Nitekim İnsan Uzun Ömürlülüğü A.Ş. adındaki California şirketinin Yönetim Kurulu Üyesi Peter Diamandis “İnsan ömrünün uzaması, üç buçuk trilyon dolar değerinde bir küresel pazar yaratacak,” iddiasında bulunuyor.⁴⁸ Zaten bu tür çalışmaların eski örnekleri de mevcut. Sözgelimi fare beyni kopyalama girişimi⁴⁹ veya iplik kurdunun (c.elegans) beyninin taranması⁵⁰ bir nevi ölümsüzlük yani zihnini dijitalle aktarma değil midir? Bu sıra neden insanlara gelmesin?“Zaten

her gün değişirken, aktarılan kişi ile aynı olur muyuz?” sorusuna ben Theseus’un gemisi⁵¹ paradoksunu yöneltmek isterim. Burada demek istenir ki geminin bütün parçaları değiştirilirse gemi yine aynı gemi midir? Bunun cevabı bana göre çok basit. Tek bir vidası bile değişse aynı gemi değildir. Zaten insan vücudunda da her gün milyarlarca reaksiyon gerçekleşiyor, dolayısıyla her saniye biz değişiyoruz. Sadece biraz zaman alan, zihnen değiştiremediklerimiz olabilir ki asıl mesele de zaten insanın çok değişmeyen şeyleri kaybetmeme isteği ve yaşatma isteğinden geliyor. Yani bilinci gibi bazı önemli parçalar var. Örneğin bir arabada motor ne ise insanda da beyin o olabilir. Bir insanın bacağı kesilebilir, bunun sonucunda psikolojik ve sosyal olarak zihni de etkilenebilir. O insan eskisi gibi olamaz. Keza bir arabanın tekerleği az şişkin olabilir, böylece motor daha fazla efor sarf edebilir. İkisinin de etkisi aynıdır bana göre. Ama beyin veya motor direkt zarar görürse sonuçları daha hızlı olur. Demek istediğim bu zamansal süreçle ilgilidir yani bazıları direkt iken bazıları dolaylı olarak söz konusu varlığı değiştirir. Önemli olan değişimin ne ölçüde tatmin edici olduğu ve mükemmelliğidir. Üstelik zaten gelecekte şahsılık çok fazla olmayacağı için bunu düşünmeye bile gerek kalmayabilir. Çünkü siz aynı zamanda başkasıysanız; siz, siz olur musunuz?

Bu şahsiliğin kırılması konusunu ilerleyen serilerde uzun uzadıya konuşacağız ama şimdi izninizle uzun yaşam konusunda bir alt başlığa, yapay zekâya biraz değineyim. Bir arabamız olduğunda genelde onu düzenli bakıma götürüyoruz. Neden bizler de uzun yaşamak için düzenli kontroller yapamayalım ya da neden bize yapılmasına izin vermeyelim? Genelde hastalık hortlayınca ya da iyice ilerleyince haberimiz oluyor. Peki, neden günlük olarak sizi takip eden yapay zekâ sistemi geliştirmiyoruz? Hatta şehirlerin belli kısımlarını bunun için ayırmıyoruz?⁵² Yapay zekânın sağlık üzerindeki etkilerinin ve girişimlerinin hepsi, ömrü uzatıcı etkilerdir. 2013 yapımı “Elysium” filminde, insanların içine girdiği ve bedenin tarandığı; neyin var olup olmadığını gösteren icatları bu işin geleceğini hızlı anlamak açısından

örnek gösterebiliriz. Bu girişimler halen devam ediyor ve radyolog yapay zekâlar geliştikçe geliştirilmeye de devam edecekler.

Transhümanist girişimler artıkça NBIC konuları dışında bir yandan süper zekâ alanında da girişimler olacaktır. Yani insan kendini bir yandan üst sürüme hazırlarken bir yandan da direkt olarak üst sürümü yakalamak için başka parkurlar da açmış vaziyette olacaktır. Nitekim biz NBIC konularında bir yandan uğraşırken, süper zekâyı elde edersek, artık NBIC konularına belki de gerek kalmayacaktır. Neden diye soracak olursanız; bu oluşturulmuş süper zekâ, bizim yerimize düşünecek, çözümler bulacak ve belki de ölümsüzlüğün anahtarını bize verecektir. Ya da zihnimizi dijitale nasıl aktaracağımız konusunda bize kolaylık sağlayabilecektir ve bunu dakikalar içinde yapabilecektir.

Burada az önce bahsettiğim paradoksa paralel olarak “gerçeklik” tanımı karşımıza çıkıyor. Yani dijitale aktarılmış kişilik acaba ne derece bizim gerçek kişiliğimiz olacak? Başka şekilde gerçeklik nedir sizce? Eğer gerçeğe duyu organlarınızla algıladığınız şeyler olarak bakıyorsanız, onlar beyniniz tarafından algılanıp depo edilen sinyaller dışında bir şey değildir.⁵³ Artırılmış veya sanal gerçeklik ile deneyimlediğimiz şeyler gerçek değil midir? Günümüzde Deepfake¹⁵ ile o kadar gerçek videolar üretiliyor ki sahte mi değil mi anlayamıyoruz. Sizin gibi konuşan, sizin gibi mimikler ve hareketler yapan, sizin zihninize sahip bir dijital kopyanız sizden daha siz olabilir bazı zamanlarda. “Hızlı ve Öfkeli” serisinin bir bölümünü izlerken başkarakterlerden birisinin vefatından sonra oynayan dublörünün yüzünün değiştirilmesi için kullanılan teknoloji⁵⁴ bunun en güzel örneklerindendir. Eminim ilk kez izleyen çoğu kişi bunu fark etmemiştir bile. Sonuç olarak artırılmış veya sanal gerçeklik alanlarında geliştirmeleri destekleyip gerekli iyileştirmeleri yaparsak sanal dünyada karakterinizi oluşturup ölümsüz olmak başka bir alternatif. Tabii burada sadece bedensel ölümsüzlük ile ilgilenmiyorsanız bu böyle olacaktır. O yüzden bazı şeyleri oturup

15 Deepfake, mevcut bir görüntü veya videoda yer alan bir kişinin, yapay sinir ağları kullanarak bir başka kişinin görüntüsü ile değiştirildiği bir medya türüdür. (bkz. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Deepfake>)

konusmalıyız; eskiden tek bir hakkınız, tek bir siz vardınız ama artık çoğalabilmeniz gündemde.

Sevdiklerinizin mizacını, sesini hatırlayabileceğiniz bir videosunu ya da fotoğrafını kaydetmenizde yarar var, ilerde size lazım olabilir. Yapay zekâyı geliştirebilirsek... Bu şekilde ölmüş sevdiklerimizi geri getirebiliriz. Sohbet edebilir ya da sanal gerçeklikte yürüyüş yapabiliriz.

Bunların yanında insan klonlama veya kriyojenik gibi projeler de ölümsüzlüğe açılan kapılar olabilir ancak ne yazık ki şu an için hem çok masraflı hem de etik açıdan tartışma konusu olduğundan yakın gelecekte ancak mümkün olabilir.

Cinsiyetsiz Toplum & Aile

Bedene müdahale cinsiyetsizleşmeyi getirecektir.

Evrimsel süreç mekanizma olarak öjeniktir. Yani iyi geni korumaya yöneliktir. Nitekim günümüzde gen terapisi kürtaj ve pek çoğu naiflanse edilen radikal müdahaleler çıksa da bilinçaltımızda yatan evrimsel biyolojiden gelen çoğu duygu da öjeniktir. Öjeni deyince aklınıza illaki ırkçılık gelmesin. Mesela çalışkan öğrenciye iyi not vermemiz veya onu kayırmamız veya birine âşık olmanız, onu sevmeniz bile öjeniktir. Bize göre kötü geni yok etme veya iyi olanı yaşatma isteğidir. Daha da derine inerssek -genel tıbbi kabullerle hareket ediyoruz şu an için- mesela neden çoğu kadına ilk bakışta erkeğin kaslı ve kıllı olması çekici gelir? Çünkü testosteron ve korumacılık içgüdüğü devreye girer. Peki, neden bir erkek android yerine jinekoid bir vücut arar ve altın orana sahip bir yüze âşık olma ihtimali yüksektir? Çünkü bu vücuda sahip olanların daha sorunsuz doğum yapacağı, emzirmenin daha iyi olacağı ve çocuğun iyi gelişeceği şeklinde ön yargısı vardır. Tabii bu söylenenler, farkında olmadan otomatize edilmiştir. İnsanlar bu seçimlerin farkında olmazlar. İlk görüşte bu algılar çalışır fakat sonrasında zekânın daha öne çıkması tabii ki en sağlıklı olanıdır. “Dış görünüş değil önemli olan, insanın içidir, yani içi derken zekâsıdır,” demek istiyoruz değil mi? İşte transhümanizmde de olay bu aslında. İnsanı; evrimsel biyolojinin öjenikliğinden, otomatize edip ilkelletiren bu dürtülerden kurtarmak. Şahsi veya keyfi değil, zihni başka bir deyişle direkt olarak daha doğru olana, zekâyâ yöneltmek. Yani asıl olaya -ki bu olay kendisinin oluşturacağı yapay zekâ oluyor- çekmek

Nitekim zaten öyle görünüyor ki *kendisine yönelmiş bu evrim* ile robot hayat kadınlarının, erkeklerinin veya artırılmış gerçeklik ortamındaki ilişkilerin artacağı; bir yandan da yakın gelecekte yapay rahim⁵⁵ ile anneliğin artık kalmayacağı görüşleri aslında biyolojik evrime en büyük darbeyi indirir. Çünkü biyolojik evrimin, milyonlarca yıldır süregelen üreme yöntemine göre ayarladığı beden, artık yavaş yavaş buharlaşacaktır.

Ayrıca artırılmış gerçeklik sanal ortamda kendini daha iyi tatmin eden insana, gerçek hayattaki ilişkiler belki de çok tatmin edici gelmeyecektir.⁵⁶ Bu da cinsiyetin gereksizleştiği, sevmenin ve aşkın anlamsızlaştığı, metalaştığı bir vaziyettir.

Evrimsel biyoloji, canlılar arasında uçurumlar oluşturmuştur. Piramidin başına insanı yerleştirmiştir hatta insanlar arasında da cinsiyet farkını yaratıp çatışmaya sebep olmuştur. Bunun böyle olmaması gerektiğini savunan posthümanizm, cinsiyetsizleşme ve piramidi orman yapan bir düşüncedir aslında. Tabii buradaki cinsiyet sadece bir parametreydi. Ayrıca buradaki cinsiyetsizleşmekten kasıt “mekanikleşen bedendir.” Zaten makinenin bir cinsiyete ihtiyacı olmayacaktır. Doğadan kopan yani biyolojik evrimin substratı olarak maalesef ki kalamayan insan, yaşamadığı bir ormanın kanunlarına da pek tabii ihtiyaç duymayacaktır. Nasıl ki egzersizle vücudunuzda fiziksel güçlenmeler oluyorsa, nasıl ki bir insanı çöle bırakıp yeterince beklerseniz genetik olarak siyahileşip güçleniyorsa; şunu unutmayınız ki bundan farklı olarak insanlar betonların veya makinelerin kısılcasında bu güçlenmeyi devam ettirecektir. Bu sebeple de Transhüman’dan Post-Hüman’a geçişin, insanlığın kaçınılmaz geleceği olacağı kesindir.

Eskiden arayıp da bulamadığınız kişi bir anda karşınıza çıktığında âşık oluyordunuz. Sonra evleniyordunuz. Daha sonra büyü bozulunca ve onu daha iyi tanıyınca, zaman kaybı haline geliyordu veya psikolojik olarak derinden etkilenebiliyordunuz. Böylece doğru insan sorunsalı gündeminize geliyordu ve bununla birlikte de bir arayış başlıyordu tabii. Ancak match.com⁵⁷ gibi teknolojiler size uygun eş adayınızı buluyor. Sanal flört avarınız, size kitap önerir gibi eş adayı öneriyor ve onu buluyor.⁵⁸

Bu küçük gibi görünse de geçmişe baktığımızda insan duygularına aslında büyük bir darbe indirir ve kolaylaştırır. Ancak bunu hemen kötüye yormak yanlıştır çünkü eğer sizin için önemli olan huzur, kısa yol veya netice ise bu sizin için doğru olabilir. Ama tabii telefon kullanmak yerine mektuplaşmakta diretiyorsanız, o da size kalmış.

Erkillik belki de cinsel birleşmede erkeğin kendinden bir şey vermesi, kadının alması ve sanki artık sorumluluğu ondaymış gibi bakılması ile bilinçaltına yerleşmiştir. Sanki erkek, kadına çiçekli bir saksı vermiştir de kadın bu çiçeği aylarca bir yere götürmek zorunda kalmıştır. Ancak yapay rahim olayı ile cinsiyetin getirdiği bu alışverişin sonu gelebilir. Yapay rahim, aynı zamanda annelik gibi bir olgunun da sonunu hazırlayabilir. 9 ay 10 günlük o sancılı süreç ayrıca düşük tehditleri, maternal (anne kaynaklı) yolla bulaşan hastalıklar, anne ölümleri, hamilelik sürecinde yanlış davranışlar ile çocuk gelişiminin etkilenmesi vb. binlerce şeye gerek kalmayabilir. Evet, öyle görünüyor ki çocuk doğduktan sonra emzirmeye de gerek kalmayabilir. Gelişen teknolojinin ışığında *anne sütü en iyi besin olmayabilir*.⁵⁹ Ondan daha iyisini üretebilme imkânımız yakın gelecekte yüksektir.

Yine artırılmış gerçeklik cinselliğinin veya seks robotlarının yaygınlaşması⁶⁰ gibi gelişmeler elbette insanın üreme ve tatmin sarkacında değişikliklere neden olacaktır. Bu aynı zamanda “mutlu olma gereçleri”ne darbe indirecektir. Bu durum insanın kendi zihnini çoğaltılması hususunda bedenini üretim malzemesi olarak kullanmaktan vazgeçip, direkt zihni çoğaltma yoluna başvurmasını (transhümanistik ekollerle) kolaylaştıracaktır. İnsanın kendi zihnini dijitale aktarıp kendini çoğaltmak gibi bir seçeneği varken, neden hayatının büyük kısmını çocuğa ayırsın? Çocuğun hayırsız çıkması veya 12 yaşında düşüp komaya girmesini hiç hesaba katmıyorum bile. Bu gibi sebeplerle çocuk yapma konusunda da ciddi azalış ve en son yok oluş gerçekleşebilir. Tabii yine bu da tercih meselesidir.

Cinsiyet kavramı hayatın devamı için gereklidir. (Ölümden sonra çoğalmaya getirilen bir çözüm.) Bu zihniyet hücrelerimizde de vardır. Neredeyse bütün hücrelerimiz çoğalmak veya

ölümsüz olmak için can atan birer mekanizmadır. Aynı şekilde insanlar da öyledir. Neyse ki kısıtlamalar vardır. (P53 geni veya apoptozis mekanizmaları gibi.¹⁶) Bildiğiniz gibi bu bencil makineler, yani hücreler eğer ölümsüz olmaya kalkarsa insan sistemi çöker ve ölüme doğru sürüklenir ancak bu biyolojik anlamda kesinkes sınırlı oldukları içindir. Yani birbirlerine muhtaç sistemler olduğu içindir. Ama eğer siz birbirine muhtaç olmadığınız bir sistemde çoğalırsanız, kazanan siz olursunuz yani insan organları arasında mutualist (karşılıklı ihtiyaç) bir yaşam olduğu için bu böyledir. Post-Hüman'a varan insanın da bu mutualist sisteme ihtiyacı kalmayacaktır. (Kanı süzen böbreklerden farklı olarak elektriğin herhangi bir temizliğe ihtiyacı olmadığı gibi.)

On yıllar boyunca Avrupa'da faaliyetini sürdüren "Yüce İnsan" hümanizm kavramı ile zaten tanrılaştırılmamış mıdır? Post-hümanizm bundan dolayı fiziksel ve zihinsel sınırları kaldırırken aynı zamanda cinsiyet, kimlik ve beyaz erkek insanı (ki ideal görülüyordu) da buharlaştırır. İdeal insan dedikleri beyaz erkek insan figürü ortadan kalkınca, kadınlara, siyah tenli insanlara ve +LGBTİ bireylere yöneltilen taşlamalar son bulacaktır. Bu ideal insandan vazgeçilmesi birçok -izmi örneğin feminizmi de arkasına alır. Çünkü cinsiyet kavramının yok oluşa götürme düşüncesi otomatik olarak kadın-erkek çatışmasını da rafa kaldıracaktır. Ki zaten *kadınların fitri ölçüde katılmadığı bir hareket topal kalacaktır.*

Üremenin dolayısıyla onun vücut bulmuş bir tezahürü olan bedenin önemsiz hale geleceğini savunan Post-Hümanist düşünce, avatarlarınızın veya suretlerinizin çoğalacağı bir dönemde *beden siparişini* gündeme getirmesi açısından son derece devrimci bir harekettir.

Kim ister ki çocuğu zihinsel veya fiziksel olarak hayatını tek başına veya ortalama kalitede idame ettirecek nitelikten yoksun olarak doğsun? Buna cevap vermek kolay. Peki, hiç çocuk sahibi olamamak bir sorun mu? Hayır, artık değil ve zamanla daha da olmayacak. Hatta belki de ilerde bir devlet; kendi vatandaşları

16 Bu tür mekanizmalar hücre bazında tümör önleyici mekanizma olarak çalışmaktadır. Apoptozis: Programlı hücre ölümü.

POST-HÜMAN

diğerlerinden daha üstün, daha zeki, daha çevik olsun diye, nüfus planlaması adı altında taşıyıcı annelere para verip gizli gizli öjeni politikası izleyecek. O zaman diğer ülkeler düşük IQ'ya sahip bireylerle devam edecek mi?⁶¹

Genetik çalışmalar ve tıptaki ilerlemelerle sıfır sorunlu bireyler doğmaya başlayınca, normal üreme yöntemlerinden uzaklaşılacak ve böylece istemsiz olarak insanlar kendinden sonrasını üstün kılmak çabasıyla Post-Hüman çağa kementler atacak. Post-Hüman'a doğru ilerleyip salt hümanizmin sonunun gelmesiyle değersizleşen insan bedeni neye dönüşecek. Belki de insan için hayvan ne ise makine için de insan o olacak. Bunu hep birlikte göreceğiz.

Fütürist & Doğasever & Hayvansever

*Türler arası ittifakın bir diğer adı olan posthümanist düşünce;
demek olur ki doğasever, hayvansever ve fütüristtir.*

Son yarım asra baktığımızda, çığır açan insanların azlığından yakınıyor olabiliriz. Bunun sebebi artık bilginin çok hızlı yayılması ve ucuzlaşmasıdır. Transhüman çağa, bilgi çağına geçerken “giderek hızlanıyoruz.” Yaşlı ve genç arasındaki uçurum da hızla kapanıyor. Yemek yapmayı iki kat hızlandırarak bir dakikada öğrenip tecrübesini eşitleyen veya her şeyin çözümünü hızlıca dijitalde öğrenen genç varken, yaşlılar haliyle ayak uyduramıyor. Bu noktada artık büyükler küçüklere saygı duymaya başlıyor. Çok fazla bilgiye maruz kalıyoruz dolayısıyla aklımız bazı büyük değişiklikleri algılamıyor olabilir. Bu sebeple teknolojik değişimlerin en önemli özelliği, sessiz devrimlere yol açıp ilerlemesidir.

Bu sessiz devrimler gerçekleşirken hiçbirimiz sistem dışında değiliz. Teknoloji her türlü işi derinden etkilediği için bu herkesin sorunudur.⁶² Robotların her tarafta çoğalması insanı gereksiz hale getiriyor gibi görünse de aslında bu bizim için bir fırsata göz kırpar. Çünkü maddi üretim araçları yerine zihni üretim araçlarına (fikir işçiliğine) yönelim; insanı insan yapan, özüne döndüren, daha önemli olan ruhani ve manevi işlere sevk edecektir. Ancak şurada bir parantez açmakta fayda var: Genel Yapay Zekâ icat edilene dek... Şunu söyleyebilirsiniz ki sonuçta bunun yaratıcısı insan olabilir. Burada insan onursal kişidir ancak çırak ustadan daha iyi bir usta neden olmasın? Ayrıca işsiz kalacağım diye endişelenmeden önce kendinize şu soruyu sormanızda yarar var: Şu an yaptığım iş beni gerçekten tatmin ediyor mu? Yaşamak için mi sevdiğim için mi çalışıyorum ve maaş alıyorum?

Günümüzde neredeyse hayatımızın büyük bir kısmı inter-
nette veya bilgisayar başında geçiyor. Bilgisiz bir öğrenciyi, bil-
gili bir öğrencinin yanına oturttuğunuzda, nasıl bir eksik his-
setme duygusu oluşuyorsa; bilgisayar-insan etkileşimi de aynen
o şekilde olacaktır. Unutma sorunsalı ve beceriksizlik, bilgisa-
yarlarda insana göre çok daha az olduğundan; bilgisayar-insan
birleşimi bir aksiom olarak görülecek ve insan buna dönüşmek
isteyecektir. Ancak bu dönüşüm şöyle bir sorunu da gündeme
getirebilir: “Ya bir siber saldırı olursa ve bunlar birer silaha dö-
nüşürse?” İşte bu anda “Geleceğimiz tehlikededir,” diyebiliriz.

Örneğin sabit hızla giden ve birbiriyle koordine olmuş
yapay zekâlı şoförler, trafik tıkanıklığını giderebilir ve haya-
tımız kolaylaşabilir lakin insanın aklına hep şu soru gelir: “Ya
hacklenirlerse?”⁶³

GYZ veya kısaca teknoloji konusunda rekabete dayalı bir
teknoloji üretimi için tüm ülkelerin yarışa girmesi süreci hızlan-
dırabilir. Ancak suiistimal ihtimalini de arttırır. Bu sebeple trans-
hüman çağda geleceği düşünüen insanlar, bunun tehlike ve doğru
kullanımını da ivedilikle tartışmalı ve çözümler üretmelidir.

Gelecekte geliştirilecek lensler (gözlükler), kullandığımız
süre boyunca nereye gittiğimizi, nereye baktığımızı ve ayrıca ne
işittiğimizi kaydedecekler. Belki de beş yıl önce, 5 Haziran saat
11.42’de yapılan kaydı, o olayı tekrar deneyimlemek için kul-
lanabileceksiniz. Bütün hayatınızı kayıt altına alırsanız, isteme-
diğiniz yerleri de silebilirsiniz tabii ki.⁶⁴ Belki de elli yıl sonra
bütün bu biriktirdiğiniz anılarınızı yapay bir zekâyâ taratıp bir
hiper-realistik (aşırı gerçekçi) robota yüklediğinizde, o aynı sizin
gibi ses çıkarıp, sizin gibi davranabilir.

İnsanın bu dijital dönüşüm fikirleri yavaş yavaş gerçekleşir-
ken, çevresindeki nesneler de dönüşüme uğruyor.¹⁷ Örneğin
buzdolabında sebze eksilmişti ve liste yaptınız diyelim. Pazara
gittiniz alışveriş için. Bakın işte hayatınızdan iki saat çalındı bile.
Spor yapsanız böyle söylemezdik tabii. Peki, buzdolabı bunu
otomatik olarak algılasa, hangi sebze eksikse onun siparişini ver-
se, nasıl olurdu? Bu ve benzeri örnekler, hayatı kolaylaştıracak

17 (bkz. Nesnelerin İnterneti)

teknoloji fikirleri çoğaltılabilir. Büyük resimden bu konuya barksak dünyada yer yer akıllı şehirler yükselir.

Geleceğin noterini oynayacak Blockchain gibi dijital banka benzeri kurgular düşünülürken, Endüstri 4.0¹⁸ ile fabrikalarda veya tarımda devrimler yapılırken, temel meselemiz olan ekonominin nasıl şekilleneceğini hiç düşündünüz mü? Örneğin, zincir marketlerin esnafı yok edişi konusunu düşünelim. Aslında esnafla zincir marketler arasındaki ilişkinin benzerini, eski yatırım yöntemleri ile sanal para piyasası arasında da kurmak mümkün. Sanal para, Bitcoin, dijital para, kripto para gibi pek çok örneği de burada sayabiliriz. Bu para sistemi piyasada hızla yükselirken, bu tür devrimleri iyi takip etmeli ve bu ekonomik devriminin iplerini sıkı tutmalıyız. Peki neden? Hadi şöyle bir beyin fırtınası yapalım:

Mesela Almanya'yı Bitcoin düşünelim, şehirleri de diğer küçük coinler olarak hayal edelim. Coin sektörü daha sonra tüm dünyaya yayıldı. ABD Kartal Coin üretti, Çin Ejderha Coin vb. 2050 yılında bir sabah bütün dünya bir sabah uyandı ve hesap sıfırlandı. Ne madeni para var ne kâğıt. Peki, bunun nedeni neydi? Çünkü bütün coinler kod olarak 2050'de imha olacak şekilde ayarlanmıştı ve dünyaya büyük bir reset atıldı. Bunun tehlikelerini hiç düşündük mü?

Şimdi tekrar insana dönelim ama bu sefer daha da içeriye doğru yönelelim. Neden yemek yeriz mesela? Yaşamak için veya temel ihtiyaçlarımızı karşılamak için mi? Bunu gerçekten ihtiyaç duyduğumuz için mi yoksa zevk verdiği için mi yaparız? Doğru cevap "Gerekli ihtiyacı karşılamak için," olmalıdır. Belki evrimsel süreçte fizyolojimiz et yemeye çok alıştığı için çok sendeliyoruz ve bu yüzden hâlâ hayvanları öldürüp etlerinden istifade ediyoruz. Yani bu bir alışkanlık olabilir ve kurtulmamız gereken bir yanlış da olabilir. Bunu şöyle açıklayalım, mesela şu an çokça tükettiğimiz patates, bin sene önce yoktu. Ya da hayatınızda hiç domates yememişseniz bu ihtiyacı başka şeylerle gidermeye çalışırdınız, değil mi? O halde hayvanları öldürmeye ne

18 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

gerek var? Bunu aşabiliriz. Nasıl mı? Yapay et üretebiliriz mesela ki üretildi de zaten.⁶⁵ Tabii yapay et sadece bir örnek. Kim bilir belki de birkaç yıl sonra laboratuvarda etten daha iyi, etvari bir gıda üretebiliriz. Böylece beslenme alışkanlıklarımız konusunda değişikliğe gidebilir ve sağladığı faydayı da arttırabiliriz. Şu an biyolojik bir bedene sahibiz. Ekolojik dengeyi koruma fikrini kendi çıkarımız için kullanıyoruz. Bunu sırf açgözlülüğümüzden ve bencillimizden vazgeçmek için yapmayacağız. Doğa ve hayvanlar için de yapmalıyız ki sebebi şu, biz insanız. Neydi, biz diğer canlılardan ayrılıyorduk.

Yapay et teknolojisi ile hayvanların yapay çoğaltılması ve gastronomi tüketim nesnesi haline getirilmesi son bulacaktır. Tıpkı kürkleri için öldürülen hayvanlar gibi, etleri için öldürülen hayvanlar konusunda da duyarlılık göstermek kaçınılmaz. Keza yapay zekâ destekli evcil hayvanlar⁶⁶ son zamanlarda ortaya çıksa da insanlar sömürüden kolay kolay vazgeçmeyecek gibi görünüyor. Bundan anlıyoruz ki hayvanları ancak alternatifler üreterek insan zulmünden kurtarabiliriz. Yapay gıda üretimi kentleşmeyi artıracakken, yapay et ile hayvanları kesip biçmeyi bırakacağız ve bu dünyada bizim kadar rahat nefes almalarına izin vereceğiz. *Tekillige doğru* ilerlerken insan işgücü yanında hayvanların da kullanımı yavaş yavaş azalacaktır. Çünkü robotlar sadece insanları değil hayvanları da işsiz (işlevsiz) bırakacaklar. Mesela fayton kullanmıyoruz artık, onların yerini motorlu araçlar aldı.

Şimdi tekrar insanın bedeninden çıkalım hatta dünyadan da öteye gidelim. Yapay et veya yapay sebze meyvenin 3B yazıcılarla üretilmesi, insanlığın uzay kolonisi için kullanacağı bir teknoloji olacaktır muhtemelen. Bugün başka gezegenlerde yaşam var mı yok mu diye bir arayıştayız. Hâlbuki daha önce de belirttiğim gibi Post-Hümanist, elindekini mükemmelleştirir. Belki de yaşamı bizim oraya taşımamız gerekebilir. Bundan ilerde bahsedeceğim. Şimdi dünyamızla önce biraz ilgilenmeliyiz. Bildiğiniz gibi dünyanın ateşi giderek yükseliyor. Bu küresel bir etkileşim, o yüzden küresel davranmak şart. Çünkü palyaço balığı ile köpekbalığı aynı denizdeyse, deniz kirlenirse ikisi de ölecektir. Doğamızı, dünyamızı korumaya alacak önlemler almaya başlamalıyız

bir an önce. İşte Post-Hüman düşünce, bu bakış açısıyla küresel hareketi savunur.

Birlikte daha güçlüyüz. Gelecekte yaratacağımız inovatif çözümler ile insanın doğaya ve dünyaya verdiği zararı frenleyebilecek bir gelecek inşa etmemiz şart.

Engelliler & Yapay Organ & Sentetik Biyoloji

Yeterince gelişmiş teknoloji, sihirden farksızdır.

Arthur C. Clarke

Öncelikle engelli deyince aklınıza hemen tekerlekli sandalye gelmesin. Genel olarak tüm insanlar engellidir. İnsan, yaratılış gereği eksik bir varlıktır. Nasıl ki bir protez vücudumuzdaki eksik ve hasarlı bölümü kapatıyorsa, bütün insanlar da hayatı boyunca bir protez arayışındadır.⁶⁷ İnsan eksik varlık dedik; aslında bu düşünce, kendini eksik görmenin bir tezahürüdür. Yani daha iyisini yapma isteğidir. Eksiği kapatmaya ek olarak var olanı da bir üst sürüme yükseltme isteğidir. Nitekim kohlear implantlarla duyma duyusunu yüzlerce kat artırabiliriz veya göz implantlarıyla daha iyi görebiliriz. Gözlük kullanarak sağladığımız görüş kalitesinden çok daha iyisini yakalayabiliriz. Hem fiziksel hem de zihinsel olarak engelliliğimizi, transhümanist girişimlerle kapatmamız mümkün ancak. Beyne takılacak implantlarla, zihinsel bir rahatsızlığı yok edebilir veya beyin ara yüzleri ile protezlerimizin yönetimi gibi teknolojilerin yolunu açabiliriz.¹⁹

Teknolojik icatların pahalı olmasının sebebi, yatırım yapılmasıdır. Yatırımlar ve araştırma-geliştirmeler arttıkça, maliyetler de düşecektir. X meyvesinin suyunu sadece siz üretiyorsanız, çok pahalıya satmanız normaldir. Ama yirmi şirket daha size katılırsa, ürün ucuzlayacaktır. Toparlayacak olursak demek istediğimiz şu: Yüzyıllardır, hatta bin yıllardır, koltuk altı değnekleri

19 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

var ve hâlâ bununla dolaşan insanları görmek ne kadar garip. Ülke, eğer insanına değer veriyorsa onun rahatı ve huzuru için canla başla çalışmalıdır. Bunun tek yolu da bilim ve teknolojiye yatırım yapmaktır.

Geldiğimiz yerin (evrimin) izlerini kapatmak için, yüzyıllardır yapılan ağıdadan ve çeşitli kıl yolma tekniklerinden bıkmadık mı? Veya sivilce izlerinizi kapatmak için daha ne kadar lazere gideceksiniz? Keza kellik için saç ektirmemiz de başka bir konu.⁶⁸ Bunlar da birer engeldir bizim için. Bu tür sorunları teknik olarak kökten çözmek gayet mümkün. Yapacağımız girişimlerle yapay uzuvları geliştirip iyileştirerek, engelli dostlarımızın da hayatı dolu dolu yaşamasına imkân vermeliyiz.

Bildiğiniz gibi her organın bir son kullanma tarihi var. İnsanlar organlarını bağışlamaktan kaçındıkları için toprağın altına gömülüyor veya yakılıyorlar. Organ bağışçısı azlığı sebebiyle birçok hayatı kaybediyoruz. Nitekim bir milyarder, bununla ilgili ironik bir habere hasıl olmuştu: Milyarder, bütün medyayı toplamış ve milyon dolarlık arabasıyla gömülmek istediğini, böylece öbür dünyaya onunla gideceğini söylemişti. Tabii bu durum toplum tarafından çok garipsenmişti. Skandal etkisi oluşturup, tepki çekmişti. Ancak aslında milyarderin niyeti farklıydı. Sonradan açıklama yapmıştı. Organlarını arabasına benzeterek ironi yapmıştı ve bu oyunu, organ bağışı konusuna dikkat çekmek istediği için oynamıştı.⁶⁹

Organ bağışını yaygınlaştırmak elbette insani olarak güzel bir düşüncedir ancak yapay organların laboratuvarı veya kök hücre ile üretilmesi de son derece tatminkâr bir çözümdür. Yapay pankreas üretmek, her yıl ülkesel bazda milyarlarca kayba yol açan şeker ilaçlarından kurtulmamızı sağlar. Yapay böbreklerle diyaliz kuyruğundan insanlarımızı kurtarabiliriz. Teknolojik araştırmalar maliyetli gibi görünse de aslında totalde getirileri çok daha fazla olacaktır. Trakeomalazisi (yemek borusu gelişim bozukluğu) bulunan bir bebeğe, 3B yazıcı ile yapay trakea üretilmesi ve kurtarılması, yapay organların ne kadar mucizevi olduğunu anlatmak için yeterli bir örnek diye düşünüyorum.⁷⁰

Ailesel Akdeniz ateşi hastalığı, böbrek fonksiyonlarını bozan

ve sürekli karın ağrısı gibi semptomlarla hayatı zindan eden bir hastalıktır. Eminim hiç kimse genetik bir hastalık ile dünyaya gelmek istemezdi. Genetik olarak aktarılan bu tür hastalıkları sizce nasıl yok edebiliriz? İşte insanın genlerini tıpkı bir cerrah gibi düzenlemeye ve istemediğimiz genleri kırpmaya yarayan, sentetik biyolojinin göz bebeği CRISPR-CAS9 gibi teknolojiler bunun cevabı olacaktır.

Mikoplazma Genitalyum kullanarak, yeni bir canlının laboratuvarında üretilmesini⁷¹ başardıysak, ekosisteme ilaç gibi gelecek bir organizma da üretebilir veya sonsuz enerji sağlayacak bir varlık geliştirebiliriz. Kim bilir belki bundan kırk yıl sonra, CRISPR-CAS9 ile süper insan üretilip uzayda yaşayabilecek ya da Mars'ta yaşayabilecek bir varlık ortaya çıkarabiliriz. Hatta belki bir gün, TTAGGG gibi DNA dizilerini 01001101'a dönüştürürüz ve buna bile gerek kalmayabilir.

Askerileştirme

Vakti gelmiş bir düşüncenin önünde hiçbir ordu duramaz.

Victor Hugo

Bir asrı bile bulmayan tarihe baktığımızda, uçak veya tank gibi teknolojiler herkeste bulunmadığı için çeşitli bahanelerle savaşlar yapıldı ve insan kıyımları yaşandı. Peki, yine başımıza gelir mi? Elbette olabilir. İnsanların yanlış ve aciz duygularıyla hareket ederek kendince kötü gördüğü bir şeyin intikamını almaya çalışması, adaleti kendi ilkeliliği ile sağlamaya çalışmasının bir sonucudur. Hepimiz bunların yanlış olduğunu, hem sezgisel hem de bilimsel olarak ispatladık ama ne yazık ki dünya savaşları yine de yaşandı. Şunu unutmamalıyız ki şu an çok kritik bir yerdeyiz. Milyonlarca yıldır sancıyan kaygımızın yani tarihimizin kör noktasındayız. İnsanın güçlendirileceğini veya başka bir deyişle yüksek teknolojinin askerileşebileceğini anlamak için sezgilerimizi çok da derinleştirmek zorunda değiliz, bunu çocuklar bile bilir. Einstein da “Dördüncü dünya savaşı taş ve sopayla olur,” derken ses tonu sitemkârdı. Dolayısıyla üçüncü dünya savaşına sebep olabilecek potansiyeldeki transhümanist düşünce lokal bir hareket olarak kalırsa saldırganlığı ve parçalanmışlığı getirir. O yüzden yıkıcılık potansiyeli yüksek olan bu yüzyılda biraz daha duyarlı ve hızlı olursak, milyonlarca insanı kurtarabiliriz.

Peki, bu konuyu biraz açalım ve 2050 yılına kadar askeri olarak suiistimale açık olarak kullanılabilecek teknolojilerden ilk 15’te neler olabilir bir göz atalım:

1. Grafen teknolojisi (Grafen uzuvlar, grafen kaplamalar, grafen ceketler vb.)

POST-HÜMAN

2. Newtonik olmayan madde içeren süper esnek vücut zırhları
3. Üst düzey biyolojik silahlar veya kimyasal silahlar
4. YZ destekli Boston Dynamics spot minileri, silahlı atlasları vb.
5. Robot askerler (robot yılanlar, robot tanklar vb.) ve her türlü operasyon ve lojistik için yardımcı silahlı-silahsız dronlar
6. Askerlerin duyularını güçlendirecek yapay göz-kulak vb.
7. Genetiği değiştirilerek üretilmiş, kontrol edilebilen biyolojik varlıklar
8. Fiziksel ve zihinsel kapasiteyi onlarca kat artıracak nootropik ilaçlar
9. Hızlı olmak, ağırlık kaldırmak, sıçramak, korunmak için kullanılan aynı zamanda silaha da dönüşebilen dış iskeletler
10. VR,AR teknolojisi ile eğitim (artırılmış-sanal gerçeklik)
11. Cyborg askerler (birbiri ile iletişim halinde) veya beyin implantlı askerler
12. Teknolojiyi kullanarak zenofobi oluşturma (Düşmanı iğrençleştirme veya askeri duygusuzlaştırmalar.)
13. Yapay zekâ destekli komutanlar
14. Da Vinci robotları gibi robotlar ile askerlerin uzaktan ameliyatı
15. Yapay genel zekâ

Evet, şu an için bu askeri güçlendirmeler revaçta. Tabii yıllar sonra neler olur kimse bilemez. Belki de yirmi yıl sonra saydığımız on beş teknolojiden birkaçını elde eden bir ülke, tüm dünyada diktatör olarak hüküm sürebilir. Hatta bu on kişilik bir ekip veya bir kişi bile olabilir. Bu yüzden transhümanist çalışmaları, uluslararası düzeyde hızlandırmalıyız. Yanlış kişilerde olursa bir kaosa yol açacağı apaçık bir gerçektir. Geleceğin dünyası için sigorta niteliğinde olacak, uluslararası bir oluşum-komisyon olması şartını da altına çize çize, defaatle belirtmek gerekir.

Tekillik & Genel Yapay Zekâ & Uzay Kolonisi

*Gelişmiş bir zekâ, her problemde daha iyi bir çözüm aracıysa;
o halde insanlığı kurtaracak tek şey de odur.*

Kafa yormamız gereken bir diğer mesele de şudur: Tekillik. Teknolojik tekillik olarak da adlandırılan bu meselenin adı dahi fikir yürütmemiz için yeterli aslında. Bir hareket varsa mutlaka bir varış da olmalıdır. Transhümanizm çatısı altında yapılacak olan hummalı araştırmalardaki nihai amaç, pek tabii üst bir varlığa ulaşmaktır. Bunu başarabilmek için rotanızın kusursuz olması gerekir. “Evren nereden geldi, nereye gidiyor?” diye düşünürken aslında mesele sanıldığı kadar kompleks değildir. Transhümanizm hareketini evrimsel süreçle yoğurarak ifade etmek gerekirse ve bu bağlamda geleceği de işin içine katarsak “İnsanlık 2.0” kitabında Ray Kurzweil’in bahsettiği şu beş aşamaya bakmalıyız:⁷²

1. Evre (Atom): Büyük patlamadan birkaç yüzyıl sonra, elektronların proton ve nötronlardan oluşan çekirdeğin etrafında yörüngeye oturması ile atomlar oluştu. Atomlar, elektrikli yapıları nedeniyle yapışkan özellikle donandılar. Birkaç milyon yıl sonra atomlar birleşerek molekül denilen görece kararlı yapıları oluşturdu. Özellikle karbon elementi, diğer elementlere göre en değişken olanıydı. Çünkü dört bağ kurabilir, karmaşık ve üç boyutlu yapılar oluşturabilir hale geldi.

2. Evre (DNA): Birkaç milyar yıl önce başlayan bu evrede, molekül yığınları kendiliğinden kopyalanan mekanizmaları biçimlendirmeye ve yaşam oluşmaya başlayıncaya kadar karbon

tabanlı bileşimler çapraşıkmıştır. Sonunda biyolojik sistemler moleküler topluluğu betimleyen bilgiyi kusursuz depolayabilen sayısal bir mekanizma, yani DNA'yı geliştirmiştir. Kodon ve ribozom çarkı ile bu evrenin evrimsel deneyimlerinin bir kaydının tutulması mümkün olmuştur.

3. Evre (Beyin): Gündümlü DNA'ya sahip evrim, bilgiyi kendi duyu organlarıyla algılayıp, bu bilgiyi sinir sistemlerinde işleyip saklayabilmek için beyin yapısını oluşturmuştur. Yaratma, tasarlama, kaydetme ve eyleme geçirme yeteneği hızla artmıştır.

4. Evre (Teknoloji): Doğadan yavaş yavaş kopan insan, kendini beton yığınları arasında buldu ve bu sefer doğa ile eser miktarda ilişkisi kaldı. Kendi biyolojik evrimi sekteye uğradı. Donanım, yazılım ve tasarım yeteneğini geliştirmesi ile bu sefer insanın kendi eliyle yarattığı teknolojinin evrimi başladı.

5. Evre (Transhüman): Teknoloji ile gün geçtikçe hızla birleşen insan zekâsı, son derece yavaş bağlantıların getirdiği kısıtlamaları aşıyor. Yapay zekâ, bilim ve teknoloji ile biyolojik beden acizlikleri ortadan tek tek kalkıyor. İnsanlar daha uzun yaşıyor. Kısaca biyolojik evrimin temelinde getirdiği sınırlamaların üstesinden geliniyor.

6. Evre (Post-Hüman): Bu evrede zekânın dijital ortama aktarılması ile insan dehasının teknolojik kaynağından türetilen zekâ, madde ve enerji kendi içinde doyumluğa ulaşacaktır. Bu doyumluğa sebep olan "üst varlık" bütün dünyaya yayılıp verileri kontrol edebilecek madde ve enerjiyi yeniden düzenlemeyi başaracaktır. Bilginin ışık hızında aktarımını bağlayıcı unsur olarak düşünürsek, çok küçük sapsmalar olsa bile ışık hızından daha hızlı olma yeteneğini denetleyip, kullanabileceğiz. Evrenin sırlarını tek tek çözmüş olan uygarlığımızın yaratıcılık ve zekâsının evrenin diğer yanlarına hızlı mı yoksa yavaş mı yayılacağı, onun değişmezliğine bağlı olup bu da tekilliğin ve evrenin sonul yazgısı olacaktır.

Dikkat ederseniz tüm evrelerin temelinde düzen, kaydetme ve hız var. Yani daha iyiye, en iyiye gidiş isteği var. Şu an için

5. evreye hızla gittiğimiz açık. 5. evrenin sonunda muazzam bir ödül ile karşı karşıyayız: Ölümsüzlük. Bu sebeple transhümanizm için “ölümü öldürecek” ifadesi varış niteliğidir.

Tekillik, tüm kodların tekleşmesi, insanın bedene ihtiyaç duymamasıdır. Bu aynı zamanda transhümanizmin üst varlığa ulaşmakta da son durağıydı. İşte bu aşamada yani Big Data’nın (Büyük Veri) kanunu oluşturacağı bu evrede; artık bir bedene ihtiyacınız kalmadığında, tüm hazlarınız ve bedeninizin size dayattığı tüm acizliklerden kurtulduğunuz sırada ihtiyaç duyulacak tek şey fikir üretmektir. Bu peak noktası transhümanizmden Post-Hümanizme açılan bir anahtar gibidir.

Teknolojik tekilliğin bir başka boyutu da yüzyıllardır bahsedilen bütün dünya insanların kardeşliğini getirecek fiziksel bir çözüm sunmasıdır. Yani bütün insanların birbiriyle bağlandığı bir zihin oluşturmaktır. Beyindeki nöronları birbirleriyle birleştirme, dünyadaki tüm nöronların kardeşliği yani yeni bir küresel bilincin ve yeni bir organizmanın ortaya çıkışı demektir.

Google’da önemli bir mevki sahibi olan hatta bu ad (tekillik) ile üniversite açılmasına önayak olan⁷³ veya insan zekâsının bilgisayara yenileceğini öngören⁷⁴ (daha önce bahsettiğimiz Deep Blue’ya Kasparov’un satrançta yenilmesi) Ray Kurzweil, 2005’e yayımladığı İnsanlık 2.0 kitabında “Bu kitabı okuyanlar büyük ihtimalle tekilliği görecek,”⁷⁵ demiştir. Moore Yasası’na göre bilgisayar işlem kapasitelerindeki artışın her 18 ayda ikiye katlanacağı bilgisinin, bu konuda büyük bir dayanak oluşturduğu açıktır.⁷⁶ Zaten ilkbaharda satın aldığımız telefonun, sonbaharda eski bir teknolojiye dönüşmüş olması da bunun apaçık ispatıdır.⁷⁷

İnsan zekâsı için aynı şeyi söyleyebilir miyiz peki? Bildiğiniz gibi biyolojik *beyinler uzun süre eğitime ve danışmanlığa ihtiyaç duyarlar. Oysa dijital zihinler veri dosyalarını değil tokuş ederek yeni bellekler ve yetenekler elde edebilirler.*⁷⁸

Bir dil öğrenmek için yıllarını harcamış, sırf tercümanlık yapmak için kendini geliştirmiş ve yetiştirmiş bir kişi, Google Translate ya da Neuralink’in beyin çipi sayesinde işsiz kalacaktır. Bir tank, 100 yıl öncesine ışınlansaydı neler olurdu diye düşünmek gibidir biraz da bu durum. Aynı şey zekâ için de geçerli.

Ne yazık ki yapay zekâ bizden bağımsız gelişimini sürdürüyor ve yavaş yavaş dünyaya yayılıyor.²⁰ “Bir kübik inç hacminde nanotüp devre tam olarak geliştirildiğinde, insan beyninden yüz milyon kat daha güçlü olacak,”⁷⁹ derken Kurzweil, bu uçuşumu gözler önüne seriyor.

Tabii bu doğal bir sonuç. Aslında bizim de istediğimiz bu değil diyemeyiz. Hedefimiz daha üstün bir zekâ üretmek ise yani başka bir deyişle illaki hedefiniz uçmak ise kuşlar gibi kanat çırpırmaya gerek olmayabilir. Çünkü *uçaklar kanat çırpırmaz*. İnsanlar artık cansız varlıklara da zekâ yüklemeye çoktan başladı ama birkaç farkla hâlâ insan zekâsı önde. Bunlar arasında birleştiricilik, üretim, çoklu yapı vb. gibi özellikler sayabiliriz. İşte zaten GYZ denilen şeyin farkı buradan çıkacaktır. Yani yapay genel zekânın en önemli özelliği, bilgi birleştiricisi olması ve yeni bir bilgi üretebilmesi olacaktır. Eldeki bilgi ne kadar fazla ise doğruyu seçme olasılığınız o kadar fazla olacaktır. Bunu şuna benzetebiliriz: Matematiği ve fiziği biliyorsanız, geometriyi de az çok çözebilirsiniz.⁸⁰ Başka bir fark ise şudur: İnsan zekâsının sadece tek deneme yanılma hakkı vardır. Yapay zekâ öyle değildir. Kendine düzinelerce alan yaratır, içinden en iyisini seçer.⁸¹ Bu deneme sürecinde lehte veya aleyhte senaryolar vardır ve insanların en hayati sınavı da muhtemelen GYZ ile olacaktır.

Yapay Genel Zekâ için tek bir deneme şansı var. O kimde olacak?

Sizi temin ederim ki bunu başaracak henüz kimse olmamıştır. Bunu dünyanın şu anki konumunda rahatlıkla anlayabiliriz ama bunları düşünürken şunu da düşünün: Kendi zekâmız şu an için en üstün olanı ve dünyanın başına neler getirdik, diğer türlerle neler yaptık hepimiz farkındayız. Peki ya yüzlerce, binlerce kat fazla IQ'ya sahip

GYZ burada nasıl davranacak? İşte bu büyük bir soru işaretidir. İnsanın endişesi, Genel Yapay Zekâ korkusunun bir gereğidir. Einstein'ı Einstein yapan zekâsıydı. $E=mc^2$ formülünün

20 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

Hiroşima gibi felaketlere neden olacağını tahmin etmemiştir elbette. Peki ya ondan kat be kat daha üstün bir zekâ, nelere yol açabilir?

Yapay Genel Zekâ'nın temel özelliği her şeyi kaydedip unutmaması (hafızanın kurtarılması) ve tabii yeni bir bilgi üretip onu da diğerine eklemesidir. Sonra üçüncü bilgiyi, sonra 4, 5, 6, 7... Bunu saniyeler içinde yapacağı apaçıktır. Bu durumun insanlığa neyi getireceği büyük bir soru işareti olarak kalırken, kendimizi kötü senaryolardan alıkoyamıyoruz. Nitekim Süper Zekâ kitabında Nick Bostrom bu güçlerin kaynaklarını altı başlık altında toplamıştır: ⁸²

1- Zekâ artışı: Sistemin kendi zekâsını önyükleyebilmesi

2- Strateji oluşturma: Planlama, öngöründe bulunma 3- Sosyal manipülasyon: Sosyopsikolojik modelleme ve retorik ikna

4- Hackleme: Güvenlik sistemlerinin açığının bulup istismar etmek

5- Teknoloji araştırması: İleri teknolojilerin araştırılması (güçlü bir askeri kuvvet, uzayda yaşam için teknoloji vb.)

6- Ekonomik üretkenlik: Ekonomik açıdan üretken, entelektüel çalışmayı kolaylaştıran çeşitli yetenekler Nick Bostrom'a göre, bu güçler olumsuz kullanıma elverişli fakat bunun yanında bu konuda olumlu senaryolar da yok değil. Mesela insanlar tarafından Yapay Genel Zekâ'nın kâhin olarak kullanılması mümkün. Örneğin çok kısa bir süre açılacak, bir soru sorulacak ve kapatılacak. ⁸³ Ama yine aynı sorun ile karşı karşıyayız: Kim açıp kapatacak?

İnsan beyninden daha iyi bir beyin demişken benzer çalışmalarını göz ardı edemeyiz. Bu varışa giden tonlarca yol var. Bunlardan bir diğeri de 2045 projesi. Bu projede temel amaç siber ölümsüzlüğü bulmak. *Organizasyonun amacı, 2030-2035 yılları arasında insan beyninin bilgisayar modelini üretip insan bilincini yapay taşıyıcılara aktarmak ve 2045 yılında sıradan organlara sahip olan insanlar için yeni bir çağ başlatmak.* ⁸⁴

Gördüğünüz gibi bu projede de yine kulak uzun yoldan

tutuluyor. Taraftar toplamak için siyasi bir parti gibi hedef yıl göstermesi normaldir herkesin ama bu tür çalışmaların kaçınılmaz olduğunu kabul edersek, bunların ütopya da değil dünyada yaşadığını ve milyonlar harcadığını unutmamak gerekir.

Bu projelerin nihai amacının tekilliğe doğru gidiş olduğu yeterince açıktır. Tekillik olunca neler olacağına dair şu an hiç kimsenin kanıtlanabilir bir fikri olduğunu düşünmüyorum. Bu çetrefilli bir süreç olabilir çünkü bu zekâ patlamasını anlayacak havsala kapasitemiz belki de yoktur ama belki ilerde beyin fırtınası yapma ihtimalimiz olabilir. Ancak şurası kesin ki *“süper zekânın ilk hedefi, insanlığın kozmik çeyizinin nasıl kullanacağına karar vermek olacaktır.”*⁸⁵

Bu derece yüksek bir zekâ, elbette dünyalara sığamayacaktır. İnsanın şimdiki zekâsıyla yaptıklarından hareketle şunu söyleyebilirim ki kozmik farkındalığa sahip her kişi uzayda tam olarak uzun mesafeler gitmenin imkânsız ve çorak olduğunu bilmelidir. İnsanları dondurarak uzak diyarlarına ulaştırmak veya dünya benzeri başka bir dünya bulmak da bana göre insanın mevcut bedeniyle müsrif bir girişimdir. Orada oksijeni, basıncı, sıcaklığı vb. ayarlayacak sonra da orda yaşamaya çalışacak, akabinde zararlı ışınlar veya yerçekiminin vücut üzerindeki etkileri minimize edilecek. Bu böyle uzayıp gider. Biri bittiğinde öteki başlar. Bu da gösterir ki birçok kompanenetle bu anlamsızdır. Yine “Bu Dünyanın Dışında” filmi de Mars’ta doğan bir çocuğun dünyaya nasıl uyum sağlayamadığını sinematik olarak gösteren güzel bir örnektir. Keza “Yenidünyalar oluşturabiliriz, yani dönüştürebiliriz,” demek de anlamsızdır. Neden başka gezegenleri dünyaya benzetiyoruz ki? (GYZ’yi insana benzetmeye çalışanlar gibi.) Hâlbuki kendimizden üstün bir zekâ oluşturmak veya kendimizi dönüştürmekle uğraşmak en mantıklısı değil midir? Bunun yolu transhümanizmden geçiyor elbette. Neyse ki atmosfer ile güneşten gelen radyasyonun genetiğimize zarar vermesi minimize ediliyorken balık gibi dünya cam fanusundan çıkmak istiyorsak kendimizi yeniden dizayn etmenin daha akılcı olduğunu düşünüyorum. Dünya çapında uzay istasyonlarına harcanan paranın %10’u bile transhümanist hareketin girişimlerine harcansa,

eminim çoğu şeye gerek kalmaz. O yüzden uzay kolonisi konusunda kesinkes fikrim şudur ki orada normal insan vücudu ile gidip koloni kurmamız ilk etapta akıl dışıdır. Kısa süreli olarak bakıyorum ve bunun daha uzun yolu tercih etmek olduğunda ısrar ediyorum. Burada temel gayem tabii ki kaynak aktarmasının doğru yönde olması endişesidir. Ama bunda diğer insanların veya uzay ajanslarının ısrar etmelerini de anlıyorum. Bildiğiniz gibi bir insan bütün insanları etkileyebilir evet, bunu en çok günümüzde yaşıyoruz. Giderek insanlar artık “Bana anlatma, yap!” dedikçe eyleyici insanlar artık bir filozofa dönüşmeye başladı. Nitekim Elon Musk gibi günümüz filozoflarının ortak özelliği şu: Teknoloji. Her ne kadar alternatif dünya arayışı gibi sunulsa da arka planda işin maddi boyutu da önemlidir. Örneğin bu yüzyılın ortalarında Mars’a sık sık insan taşınırsa ve geri gelirse neden oradaki 100 kg elmas da roketle gelmesin? O zaman 100 kg çok değerli elmasa sahip bir insan, dünyayı nasıl bir yer yaptı siz düşünün. (Kendi istediği gibi.) Keza uzay otelleri kurmaya çalışmak da bunu besler. Bildiğiniz gibi uzayda bir gün kalmak için servet akıtacak binlerce milyarder var. Bu girişimlerin alt yapısında bu tür düşüncelerin de olabileceğini akıldan çıkarmamak gerekir. Mars’ta veya başka yerde koloni kurmaya karşıyım gibi algılanmasın; demek istediğim Mars’ta tavuk yetiştirip etini yemek gibi basmakalıp bir fikir yerine 3B yazıcı teknolojisine daha çok yatırım yapıp geliştirip Mars’ta yapay et kullanabiliriz demeye çalışıyorum.

Hukuk Kişisi, Etik Sorunsalı, Yeni Muhakeme Sistemleri

İnsanın nasıl ki yaşama hakkı varsa, yaşatmak da en temel yükümlülüğüdür. Şimdi hukukta kişi kavramı, yeniden tanımlanıyor.

Yukarıda sizlere bazı iş kollarının dönüşeceğinden, bazılarının yok olacağından ve pek tabii yeni iş kollarının oluşacağından bahsettim. Hâsıl olan bu duruma mesnet teşkil eden durumları da açıklamaya çalıştım. Peki, şu anki mevzuat bu durum karşısında ne derece güncel, gerçekten ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliğe sahip mi?

Örneğin sadece bilişim sistemleri ile işletilen bir firmanın müşterilerine karşı sorumluluğu muhakkak devam edecek ancak tüm özen ve dikkati göstermesi muhakkak kastının da bulunmaması halinde müşterilerle veya iş yapılan diğer şirketlerle sorumluluğu nasıl devam edebilir? Bu durumda hiçbir kusuru olmamasına rağmen sermaye sahibi nasıl sorumlu tutulabilir? Kusursuz sorumluluğun kapsamı bu kadar genişletilebilir mi? Bunlar gerçekten çok önemli sorular ve şu an hem yerli hem küresel bazda bakıldığında, iş hukuku mevzuatları bu soruları cevaplayabilecek nitelikten yoksun.

İş, tüketici, ticaret hukukunu bir yana bırakıp kamu düzenini bizzat ilgilendiren hususlara da değinmek istiyorum. Kararlarını bağımsız verebilen bir sentetik mekanizma düşünelim. Bu mekanizmanın faaliyeti sonucu doğrudan veya dolaylı bir suç işlendiğinde; suç isnadı bu makineyi oluşturan mı, üretimini sağlayan kurum kuruluşa mı yoksa bu mekanizmanın kendisine mi yapılacak? Sanırım öncelikle şunu tespit etmekte yarar var:

Yargıya intikal edecek bu somut olayda mekanizmayı ne olarak nitelendireceğiz? Şu anki -küresel çerçevede bahsediyorum- hukuk sistemiyle ilgili mekanizmaya “kişi” dememiz mümkün değil. Hukuk sistemlerinde kişi insanlara; kurum, kuruluş, şirket, mal veya kişi topluluklarına atfedilmiş bir sıfattır. Gerçek ve tüzel kişilerin yukarıda ayrıntılı şekilde belirttiğimiz üzere evrileceği açıktır. Bu nedenle insan, tüzel kişi ve nihayetinde hukuk kişisi tanımlarının yeniden yapılandırılması elzemdir. Ancak bu şekilde ortaya çıkacak ihtilaflara çözüm getirilebilir.

Gelişen teknoloji ile bedene yapılan müdahaleler, sanılanın aksine tam bir özgürlük içerisinde yapılamaz. Unutmayın, yasalar bazen sizi sizden korumak amacıyla oluşturulur. Bedensel bütünlüğünüzden yaşam hakkınızdan ve bazı insani haklarınızdan siz ne kadar isterseniz isteyin feragat etmeniz mümkün değildir. Tam da burada “gelişen teknolojiyle değişen beden” konusuna tekrar dönüş yapmak istiyorum. Belirttiğim üzere sadece gönüllülükle bazı deneysel faaliyetlere katılamazsınız. İnsan bedenine yapılacak müdahalelerle ilgili ciddi uluslararası kurallar getirilmelidir. Buna ulaşabilmek adına Dijital Etik Manifestosu’ndan bahseden veya Küresel Dijital Etik Konseyi (KDEK) oluşturmayı öneren Gerd Leonhard, yapmamız ve yapmamamız gereken şeyleri “Teknolojiye Karşı İnsanlık” kitabında uzunca sıralasa da⁶⁶ gerçek hayatta bunların uygulanabilirliği için çok fazla çalışma gerektiğini bilmemiz gerekir. Bu müdahalelerin sosyolojik ve psikolojik alt yapısı da titizlikle incelenmelidir. Örneğin yapay rahim tasarlıyorsanız; hamilelik olgusunu, annelik kavramının nasıl etkileneceğini, anne sevgisi olmadan geçecek bir çocukluğun kabul edilebilir olup olmadığını da inceliyle hesaplamalısınız.

Tüm bu yeniliklerinin en olumlu etkileyeceği alan ise şüphesiz hukuk muhakemesidir. DNA’nın keşfinin suç oranlarını nasıl düşürdüğü ortadadır. Günümüzde ise gelişen GPS ve farklı dijital izleme portallarıyla azılı bir sokak çetesini çökertmek, işini layıkıyla yapan polislerin sadece birkaç saatini alıyor. Son teknoloji ise karar mekanizmasını güçlendirme derdinde. Şu an herhangi bir davayla ilişkiniz varsa, veri tabanlarından sadece

POST-HÜMAN

birkaç saniye içerisinde sizinkine benzer davaları tespit edip, izlenen yol ve verilecek hüküm hakkında fikir edinip, ona göre bir yol izleyebilirsiniz. Bundan sadece on beş yıl önce bunu gerçekleştirebilmeniz en azından birkaç haftanızı alıyordu. Şu zaman tasarrufunu düşünün.

Son olarak bilinmezliğe değinmekte fayda görüyorum. İnsan bir yargıya varmadan önce kendi geçmişindeki bazı referanslardan ve yasalardan güç alır. Peki, yakın zamanda icat edilecek GYZ neye dayanarak veya neyi referans alarak hareket edecek?

Politika

“İkinci Dünya Savaşı’yla artan makineleşme ve bu makineleri kullanan işçiler daha değerli hale geldi. Yetenek-beceri ön plana çıktı. Böylece işçi sınıfı daha fazlasını hak ettiğini düşünerek örgütlenmeye başladı. Ancak çoğu fiziksel. Yarım asır sonra zihinsel makineler ortaya çıkmaya başlayınca durum eşitlenmeye başladı. 21. Yüzyıl’ın ilk çeyreğinde neredeyse üç iş kolu yok olurken yeni ortaya çıkan sadece bir iş kolu vardı. Tüm bunlar olurken bir yandan da yeni bir işçi sınıfı doğdu: Makineler.”

Martin Ford

Transhümanist hareket, devletler için devrimci bir harekettir. Devletler için asıl mesele ekonominin iyileştirilmesi ise o halde *paraşüt ile indirilmiş çözümler* ve modası geçmiş alanlara kulak asmayıp geleceğin teknolojisine yatırımları çoğaltma politikasını izlemek, toplumun refahı ve geleceği için en uygunu olacaktır. Bunun pragmatik kabulünün bizi doğrudan transhümanist düşünmeye iteceği apaçıktır. Özellikle Covid-19 pandemisi ile artış yakalayan temassız özellikler, aslında bir beden soyutlaşmasına sebep oldu. Ayrıca ekonomik olarak da Bitcoin patlaması oldu. Yani artık sanal paranın kullanmaya başlamanın (ki kâğıt ve madeni paranın virüs saçma ihtimali doğdu) daha doğru olacağı düşünülmeye başlandı. Ülke ekonomilerinin sanal para kullanmasının devrim yaratacağı fikirleri revaçta tutuldu. Böylece bu meseleler üzerinde biraz düşünmek gerektiği ortaya çıktı.

Blockchain teknolojisi, özellikle güven denilen olgunun oluşumunu hızlandırırken geleceğin *noteri* olarak görülmesi tesadüf

değildir. Yine “Universal Basic Income” olayı da dünya üzerinde robotların çoğalması sonucu artan işsizliğe çözüm olarak ortaya çıkmıştır ve evrensel bir maaş bağlama fikri de süreci hızlandıran bir durumdur. Yapay zekâyâ normal bir görüntü ile anormal bir görüntü arasındaki fark öğretilirse radyoloğa veya patoloğa gerek kalmaması ⁸⁷ gibi olgular çeşitli sektörlerdeki değişimin doğru yakalanması ve hızlandırılmasına örneklerdir.

Post-Hümanist dolayısıyla transhümanist hareketin başlıca amacı sosyal değişimi doğru göğüslemek ve doğru alanlara yatırım yapmayı hızlandırmaktır.

Eski zamanlarda sadece alışık dükkânlara uğrayıp ihtiyaçlarımızı göre hareket ederek doyuruculuk ve rahatlama sağlıyorduk ancak bu yüzyılda internette gezerken bıraktığımız yemek kırıntılarına bakarak Big Data bize hoşumuza gidecek başka şeyler de öneriyor. Böylece tüketim alışkanlığı ve tüketim hızı artıyor. Bu tüketim çılgınlığına insanlar hem fiziksel hem de zihinsel olarak yetişemiyor. Nasıl ki işçilik sektöründe dış iskeletler (hibrit yardımcı uzuvlar) işçilere büyük bir güç sağlamak gibi çözümler getiriyorsa direkt olarak robotların çalışması günümüzde daha mantıklı bir seçenektir. *Robot kullanımı ve sayısı arttıkça işsiz ve aç kalacaksınız gibi bir fikir oluşabilir, ama merak etmeyin, böylece üretim de artacaktır. Üstelik bu robotlar bir sorun çıktığında grev yapmazlar veya sendikalara da sahip değiller.* ⁸⁸

Keza geleceğin insanını oluşturan en temel öge olan eğitim sektöründe de hızlandırıcı ve geliştirici iyileştirmeler yapılmalıdır. Bunun için çocukların eğitim sistemi üzerinde de çalışmalar yapılmalıdır. Eğitimdeki başarı bir süreç olarak algılanmalıdır. Birkaç saatlik testlerdeki başarıya göre ölçülmemelidir. Günümüzde orta sınıf bir insan, en az bir üniversite okumuştur. Buna rağmen genelde işsiz kalır veya istediği gibi bir işte çalışamaz. Onlardan daha az eğitilmiş insanların durumu ise yapay zekânın gelişmesi ile daha da vahim hale gelecektir. *Para harcıyıp, bedel ödeyip üniversite diploması almak, orta sınıf için iyi bir gelecek biletidir aslında ancak pek çok gözlemciye göre bu eğitim de bir halondur.*

Eskiden eğitim almanın bir değeri vardı. Herkes faydalanamıyordu çünkü imkânlar kısıtlıydı. Şimdilerde, *online yöntemler*

geliştikçe her şey kolaylaştı. Alanında uzman insanlardan çok rahat eğitim almak mümkün. Üstelik ücretsiz olanları da bolca mevcut. Okulların önünde sıraya dizilmek yok, derste sıkılmak yok. Ayrıca sabah uyanıp giyinmek, otobüse trene binmek, yorgun argın eve dönmek de yok. (Tabii bu söylediklerimiz sadece eğitim için geçerli. Öğretim ayrı bir mesele, onun için de farklı alternatifler önerilebilir.) Fiziksel yorgunluğun sebep olduğu zihinsel yorgunluk ve zaman kaybı da ortadan kalkmış durumda.

Hala vizyonsuz bir şekilde on yıl sonra öleceğini bildiğimiz mesleklere gençlerimizi yönlendirme politikası devam ediyor. İvedilikle bundan vazgeçilmesi gerekir. Mesela sağlık sektöründe hastaların çoğu doktorun ön tanılarıyla zaman kaybediyor ve tahliller için haftalarca bekliyor. Bazen çeşitli illere sevk ediliyor. Tüm bu sorunlar yapay zekâ ile yakın zamanda çözülebilir.²¹ Tabii bu bekleme esnasında gereksiz yere yazılan ilaçları, ülkeye verilen zararı hiç hesaba katmıyorum bile.⁸⁹

Turizm sektöründe de dijitalleşme hızla artarken sanal gerçeklik veya karma gerçekliklerle yakın gelecekte istediğimiz yere zihnimizi ıslınlarken dünyanın yerel bir ortamdan çıkıp küresel hale geleceği apaçık ortadadır. (Bu durum turistik, ekonomik vb. birçok alanı etkileyecektir.) Hatta ülkeler bazal anlamda dil üzerinden yükseldiği için belki birkaç on yıl sonra Neuralink gibi şirketler hızlı dil öğrenme yolları sunacak.⁹⁰ Veya telepati yoluyla iletişim sağlanacağından dile veya sese hiç gerek kalmayacak. Geleceğin kültürü, ataların kültüründen çok farklı olacaktır. Bir nesneye “Dan, dan!” diye ses çıkardığı için “dandan” ismi koyan bir toplumdan farklı hareket edileceği kesindir. Bu yüzyılda asıl meselemiz beyin olmalıdır. Biri “ekmek” diğeri “bread” diyor diye insanları ayırıyor olmak saçmalıktır. Keza kültür de müzik de edebiyat da dil argümanı üzerinden yükselmez mi? Herhangi bir şeyin tarihinin çok eski olması veya eskiden beri yapılagelmesi onun kutsallığını ya da gelecekte de yapılması gerektiğini mi gösterir? Neden bu şey vazgeçilmezdir? Tabii

21 İlgili videoyu izlemek için karekodu okutunuz:

başka kültürlerin dayatılmasıyla uygulanan asimilasyon muhafızlığından bahsetmiyorum. Bilinçli olarak bir kültürün devrim yapıp dönüşümü kendi rızasıyla sağlamasına dikkat çekiyorum. Buradan hareketle 21. Yüzyıl'ın ülkelerinin de radikal bir kültür değişimine sebep olacağının şiarında olmalıyız. Bu devrimci etkinlikleri yozlaştırıcı bir süreç olarak görenler, geçmişin kısır döngüleri adına geleceklerinden vazgeçeceklerdir ve bu onların utancı olacaktır.

Özellikle YZ'nin hayatımızda yer almasının ülkeleri yarışa iteceğinden bahsetmiştik. Toplumsal manipülasyon, siber saldırı ve insan hacklenmesi gibi sebeplerle korkulacak bir şey gibi görünen bu oluşumun kölesi olmak yerine efendisi olmayı tercih edecektir herkes. Dolayısıyla bu, uluslararası bir endişedir. Keza Nick Bostrom, zekâ patlaması konusunda uluslararası işbirliğinin hem kaynak açısından hem de işgücü açısından hedefe ulaşma şansının tekil ülkelere göre daha yüksek olduğundan bahsetmiştir. Zaten bunun başarıldığına dair; uluslararası uzay istasyonu, insan genom projesi gibi örnekler de vermiştir. Ama yine kendisinin de söylediği gibi bu işi tek başına yapmak her zaman için ülkelere daha cazip gelecektir. Her şey yolunda giderken, sadece kendine mal etme yoluyla bir ülkenin, her an bu işbirliğinden çıkabilme ihtimalinin de olduğunu belirtmiştir.⁹¹

Tabii ki bu tehlike var diye işbirliğinden vazgeçmek gerekir dersek, daha da kötüsüne hazırlanmamız gerekir. Son kertede ben her zaman işbirliğinin daha iyi sonuçlar vereceğinden yanayım. O yüzden ilk amacımız, bulunduğunuz ülkenin bu teknolojik değişimlere geç ve seyirci kalmasını engellemek olmalıdır.

Post- Hümanizmle en temel sömürge olan beden sömürüsü de ortadan kalkacaktır.

Tarihsel süreç boyunca sermayenin eşit dağılmadığı, bazı sınıfların çok emek harcamasına rağmen genel sermayeden çok az pay aldığı su götürmez bir gerçektir. Bu durum, bedenlere kötü muamele yapılması sonucunu doğurmuştur. Hem fiziksel (dengesiz-yetersiz, beslenme mesela meslek hastalıkları gibi) hem zihinsel (geçim derdi gibi) zarar verdiği apaçıktır. Tarihte de bedenin sömürülmesine yol açan sistemlere karşı bedenin

iyileştirilmesi için çalışan posthümanist düşünce elbette mevcuttur. Sistem mağduru, burjuvazinin desteğini alıp, emekçi sınıfın yanında olup bir doku yenilenmesine gidecektir. Kendi emeklerini satmak dışında çaresi olmayan işçi sınıfının bunu sömürü olarak görebilmesi ve işlerin de serkeş bir hal alabileceği kaygısı, işverenlerin insan emek satın alımından vazgeçmesine ve yerine robot (makine) tercih etmesine sebep olacaktır ki bunun kadar doğal bir şey yoktur. Aslında bu durum iki taraf için de iyileştiricidir. Çünkü teknolojinin gelişimi ile insana duyulan ihtiyaç azalacağı için emekçi sınıfın şartları da düzelmiş olacaktır. Bunu amaçlayan yine Post-Hümanist düşüncedir. Andrew Niccol'un da dediği gibi "*Para kandır.*" Bu tezden hareketle kan bağışı sağlanmalıdır. Ayrıca para ömürdür, insanların parası bitince ömrü yani zamanı da biter.

Küresel çapta bir hareket olmadığı sürece zengin ülkeler daha zengin olacak, yoksullar daha çok yoksul kalacaktır. Kapitalist sistem giderek insanlar arasında uçurumları artırırken posthümanist zihin insanlar arası kucaklayıcı ittifakı, türler arası birleşmeyi düşündüğünden, yeryüzünün kompansatuar mekanizması niteliği taşır.

Tarihte bedenın sömürölmesine benzer bir sömürü ilişkisi elbette ölkelerin de sömürölmesine yol açtı. Sadece bu yönüyle geçtiğimiz yüzyılda milyonlarca insan hayatını yitirdi. Bu yüzyılın ortalarında ise katliam tabloları insanlar tarafından daha doğrusu politikacılar tarafından yaratıldı ve bu politikacıların yönettiği ordular aracılığıyla kan akıtıldı. Günümüzde robot denilince akla daha çok korku senaryolarının gelmesinin sebebi de budur. Robotlar askeri anlam çağrıştırmaktadır ve bunu suistimal edip katliama yol açabilecek politikacılar da azımsanamayacak kadar çoktur. Neyse ki Post-Hümanist düşünce ışığında geliştirilecek robot askerlerin, savaşlar olsa bile daha az insan ölümüne sebep olacağı düşünölüyor. Keza *insan türünün yüzyıllardır çözüm üretmek için oluşturduğu siyasi yapıların başansızlığı ortadadır. Peki ya bir gün bu yapıları kontrol edemeyen insan türü bu iş için yetkin olmadığına kanaat getirip bu görevi başka bir özneye devrederse, o zaman ne yapacağız? Bu yüzyılın en önemli sorusu, belki de bu olacaktır.*

Teknolojinin kullanımı maddiyat ile ilgilidir. Şu anda pastanın %99'u dünyadaki %1'lik kesime ayrılmışsa, bu ciddi bir sorun olduğunun işaretidir. Askeri anlamda da bu böyledir. Örneğin bir ülkenin süper güç olması, tabii olarak onun ekonomisi, dolayısıyla teknolojisiyle doğrudan ilintiliyken küresel işbirliği sayesinde Post-Hümanizm bu süperleşmeyi veya uçurumu kapatmaya çalışacaktır.

Kedi sürekli fareyi kovalar mı veya tilki dönüp dolaşıp yine aynı yere mi gelir? İnsan yolsuzluk yapmışsa geçmişte, bu gelecekte de hep yapacak anlamına mı gelir? Bu tırnak içindeki ahlaksızlıkları önlemek için insanlara çeşitli bildiriler, ideolojiler önerildi. Peki, neden çoğu işe yaramadı ve hep yarım kaldı? Çünkü çoğu emprevizyon ilkesine dayanmayan dogmatik kurallardı veya her insanı kucaklamıyordu. Hâlbuki bir sistemin işe yararlılığı doğru bir hiyerarşik düzenle ve doğru bir seçimle mümkündür. İnsan vücudundaki işbölümü gibi, liyakatle...

Yönetim bir dikkat işidir. Kalıplaşmış veya kemikleşmiş bir hiyerarşi değil aktif ve her an değişime açık bir koltuktur. Yani insan karakterinde, doğasında olduğu gibidir. Herkes yönetimde olmalıdır ama herkesin yaptığı işbölümü farklı olmalıdır. Çünkü Post-Hüman düşüncesinin temel hızlandırıcısı bu liyakat düzenidir.

Mesela öğretmen öğrencilere göre hareket etmemeli ya da acil serviste baş ağrısı olanla trafik kazası geçirene aynı şekilde yaklaşmamalı gibi...

Dünya üzerinde pek çok kişi veya kurum Post-Hümanizmin vagonu olan transhümanizmi komplo teorilerine dayandırmakta, haksız yere halkın nefretini körüklemektedir. Bana göre bu bir düşünce özgürlüğü değildir. Transhümanist düşünen insanların güvenliğini tehdit ettiği için suçtur hatta. Bu tür kişiler sonsuza kadar kendilerini kandırıp yalan söyleyemezler. Dolayısıyla cerrah yerine kasap ameliyat yapmaya kalkışmamalıdır. Okurların gerçek transhümanizmi anlamaları açısından bazı bölgelerde yayınlanan "Transhümanist Manifesto"⁹² ve 2014'te Amerika'da kurulan Transhümanist Parti'nin "Transhümanist Değerler"⁹³ çalışmalarından bazı kesitlere yer verdim. İncelemeniz yararlı olur diye bu bölüme eklemek istedim.

Transhümanist Manifesto

- Yaşlanma önlenabilir bir hastalık olarak değerlendirilmelidir.
- Genetik özgürlüğü ilerletmek, ekolojik dengeyi korumak için bilimi etik olarak kullanmak gerekir.
- Hafıza için yeni bir depolama sistemi oluşturmak, zekâyı artırmak için protezler kullanmak mümkündür.
- Her insan genetik özgürlüğü hak eder. İnsan kendi bedenini şekillendirme ve güçlendirme hakkına sahiptir. Bu iyileştirmeler başka insanlar tarafından yapılmaması konusunda zorlanamaz.
- Yaş, cinsiyet, ırk, din, inanç, renk vb. şeyler bir ayrım gereği ya da değer gereği olamaz. Bu duygular biyoloji veya insan evrimi ile ilgili değil; korku, açgözlülük ve belirsizlikle tetiklenen bir insani kontrol ihtiyacı ile ilgilidir. İnsanlığın bir değişime ihtiyacı vardır. Daha insancıl olmamıza yardımcı olan yeni bakış açısının adı trans hümanizmdir.
- Transhüman, biyolojik-teknolojik bir organizmadır. İnsan türünün teknolojiyle gelişmeye devam eden bir dönüşümüdür. İnsan-bilgisayar etkileşimi, giyilebilir cihazlar ve bilgisayarlı iletişim altyapılarını ortaya çıkaran teknolojideki gelişmelerle farkına varılır ve gerçekleştirilir. Tıp bilimi ve genetik mutasyonunu belirleyen ve hastalığı hedefleyen bilimsel buluşlarda ve biyolojik sistemin hücresel hasarını tersine çevirmeyi ve geri yüklemeyi amaçlayan gen tedavilerinin araştırılması ve geliştirilmesinde kanıtlanmıştır. (Çevresel düzeyde, dünyanın ötesindeki ortamlara uyum sağlayan astronotlar tarafından uzay uçuşunda da deneyimlenmektedir.)

POST-HÜMAN

- Transhümanizm, hastalıkları ortadan kaldırma, uzun ömürlülüğü ve yaşlanmayan düşünmeyi savunan ilk felsefe ve dünya görüşüdür. Transhümanistler bilim, teknoloji yoluyla uzun ömürlülüğün fikirlerine, araştırmasına, geliştirilmesine ve eğitimine katkıda bulunurlar (AI, nanoteknoloji ve genetik mühendisliği gibi teknolojinin etik kullanımı.)
- Transhümanizm insanların hastalık, yoksulluk ve sağlığa ve refaha yönelik ön yargı koşullarını değiştirmede olumlu bir gelecek için dünyanın en güçlü savunuculuğudur.
- Sağlık ve esenliği besleyen algısal, bilişsel ve fiziksel bedenler için alternatif seçenekler arayışında olan transhümanizm, sonuç olarak yaşamın uzatılmasını hedefler.
- Basitçe bedenlerimize alet eklemek, bizi modern ya da evrimleşmiş yapmaz. Bu olayın çok boyutlu süreçlerin çapraz tozlaşmasını gerektirdiği unutulmamalıdır.
- Transhümanizmi sadece insanın dönüşümü olarak algılamak gerekir. Disiplinler arası tartışma ve geliştirme zemini oluşturulmalıdır.
- İnsan koşullarını, özellikle sağlığı ve refahı iyileştirmeye yönelik transhümanist savunuculuk, tüm yaşam sistemlerinin simbiyotik ekolojisine fayda sağlayacaktır. Küresel bir toplum olarak ve çeşitli yönetim yapıları içinde, insanlar nasıl, ne kadar süreyle yaşamak istediklerini ve biyomedikal yaşlanma karşıtı tedavileri tercih edip etmeyeceklerini belirleme hakkına sahip olmalıdır. Karar alma düzenlemeleri tarafsız, adil olmalı ve bir kişinin beden ve zihin üzerindeki yasal sahipliğini içermelidir. Bunlar uzak geleceğin sorunları gibi görünse de gerçekte bu sorunlar günceldir çünkü AI zaten tıpta ve yaşlanma karşıtı veri tabanlarında kullanılmaktadır. Bu, mahremiyetle ilgili endişeleri derhal tetikler ve bedensel mülkiyet hakkını zorunlu ve acil bir endişe haline getirir.
- Transhümanist Platform, kirlilik ve iklim değişikliği de dâhil olmak üzere çevre sorunlarına karşı kullanılacak yeni teknolojiler hakkında farkındalık yaratmak ve savunulabilir

sağlıklı bir ekosistemdeki tüm yaşam formlarını korumak için kurulur.

- Transhümanistlerin çoğu çeşitlidir ve siyasi bir pozisyona uyum sağlamaktan çok problem çözme ile ilgilenir.
- Transhümanist Manifesto, özellikle yaşam uzatma bilimleri ve teknolojileri, kişinin bedeninin mülkiyeti, isteğe bağlı ölüm hakkı (kryonikler) için insan haklarını savunan politikaları ve yasaları değiştirmeyi amaçlayan çeşitli transhümanist politik sosyal yardımlar arasındaki işbirliği ihtiyacını doğrular ve kanıtlar.
- Transhümanizm, insanlık durumuna yeni bir felsefi bir yaklaşım sunarken, aynı zamanda öncüllere (Rönesans, aydınlanma, modernizm ve postmodernizm) doğru genişler. Bu felsefi yaklaşım, toplumu şekillendiren sosyal hareketlere dayanmaktadır: Feminizm, sivil haklar hareketi, cinsel ve cinsiyet hakları, hayvan savunuculuğu ve çevrecilik. Transhümanizm, toplumsal engellerin üstesinden gelmek ve herkes için adalet amacıyla çabalamak için insan potansiyelinin doğru onaylanmasına değer verir. Ancak insanı, türümüzün evriminin son aşaması olarak görmez.
- Transhümanistler, yerleşik uygulamalar, efsanevi, ritüel ve deneysel dahilindeki geleneğin çeşitli yönlerinin nedenlerini anlamaya çalışır.
- Transhümanizm, insanların benzersizliğini ve yaş, ırk, cinsiyet, görünüş, din ve ekonomik ve sosyal statü ön yargısının üstesinden gelme ihtiyacını kabul eder ve potansiyel çokluklara yönelik artan bir farkındalığı dışlamak yerine dâhil etmek için çeşitliliği destekler.
- Transhüman, yıpranmış ön yargıları bir kenara bırakır ve uzun ömür için yeni değerleri ve yöntemleri bütünleştirir. Maksimum yaşam süresini uzatır, biyolojiyi iyileştirir ve zihinsel keskinliği artırır. Bol şefkatle ayrımcılığın yeri veya amacı yoktur.

Transhümanist Değerler

- Teknolojinin kişinin kişisel yaşamına nasıl uygulanacağı konusunda bireysel mahremiyet ve özgürlük
- Tüm ırklarda, cinsiyetlerde, sınıflarda, dinlerde, inançlarda, ulusal kökenlerde ve diğer özelliklerde bireylere hoşgörü ve kapsayıcılık
- Çoğu teknolojinin desteklenmesi ancak belirli zararlı teknolojilere karşı çıkılması (Örneğin, kitle imha silahları, gizliliği ihlal eden teknolojiler, yeni patojenlerin mühendisliği vb.)
- Nükleer silahlara muhalefet, tek tarafı olsa bile tam nükleer silahsızlanmanın desteklenmesi
- Hastalığın ortadan kaldırılmasına yönelik araştırmaların desteklenmesi veya ömrü uzatma, yaşlanmayı geciktirme
- Aşağıdakiler dâhil olmak üzere insan durumunu iyileştiren tüm yeni teknolojilerin desteklenmesi:

- ↳ Otonom araçlar
- ↳ Elektrikli araçlar
- ↳ Ekonomik güneş enerjisi
- ↳ Güvenli nükleer enerji
- ↳ Hidroelektrik
- ↳ Jeotermal enerji
- ↳ Dayanıklı tüketim mallarının paylaşımına yönelik uygulamalar
- ↳ Yapay zekâ
- ↳ Biyoteknoloji
- ↳ Nanoteknoloji
- ↳ Robotik

- ☞ 3D baskı
- ☞ Dikey tarım
- ☞ Travmayı tespiti ve müdahalesi için elektronik cihazlar
- ☞ Bitkiler, hayvanlar ve insanların faydalı genetik modifikasyonu

- Uyuşturucu savaşını sona erdirmek
- Hapsedilen nüfusu azaltmak için cezaevi sistemini yenilemek
- Evrensel Temel Gelir (UBI) önerisi
- (Bu gelir yaşam koşullarına, mesleklere, diğer gelirlere veya servete bağlı değildir.)
- Uzay yolculuğunu finanse etmek için yatırımlar bulmak
- Engelleri ortadan kaldırmak için bilim ve teknolojiyi kullanmak
- Morfolojik özgürlük
- İkili parti rejimin sona erdirilmesi
- Tıbbi araştırmanın önündeki engellerin kaldırılması ve tedavilerin yayılması
- Ulusal borcun azaltılması
- Alternatif enerji kaynakları ve teknolojik uygulamaları
- Ulusal sağlık enstitülerinin bütçesini artırmak
- Rasyonel yetenekleriyle orantılı çocuk hakları
- Hayvan refahı (Ancak “hayvan özgürlüğü” değil.)
- İster dinsel, ister seküler olsun; hoşgörüsüz, hakları ihlal eden, teknoloji karşıtı ve zorlama dayatan doktrinlere muhalefet

Lokomotif Gücü Transhümanist Hareket Olan Post-Hüman Akademilerin Değer ve Amacı Hakkında Notlarım

Evren varoluş-yok oluş dengesi üzerine kuruludur. Sadece insanın vücut mekanizmasına bakarak bile bu sistemi yaratan olguyu kavrayabiliriz. Şu anda varoluş-yok oluş dengesinde gelişen bilim ve teknolojinin yok oluşa hizmet edenlerin eline geçme endişesi, insanların az gelişmiş hayvanlardaki alan savunmasında olduğu gibi hareket etmeleri veya gelişmiş tek tür olan insanda olması gereken tek tip savunma sistemi yerine çok çeşitli savunma sistemi bulunması; biz ve onlar düşüncesiyle yani dualistik şekilde çeşitli bahaneler bularak bir şekilde yolunu bulmuş ve birbirine karşı kullanılması bir “kontrol” endişesi sonucu ortaya çıkmıştır. Tarihe baktığımızda bu endişe ile klanlar, ülkesel yapılar, imparatorluklar kurulmuş; dil oluşturma, hukuk sistemi oluşturma gibi yöntemlerle insanın bitmek bilmez kontrol hevesi körüklenmiş, daha refah yaşamak ve tek tipleştirme için ne gerekiyorsa yapılmıştır. Eski teknoloji ile bunu ancak savaşlar veya istilalarla yapabilen insanlar, şu anda bilgiyi okyanus ötesi yerlere taşıyabiliyor ve onları kontrol edebiliyor. Dolayısıyla günümüzde kontrol meselesi çok farklı ve hızlı bir boyut kazanmış durumda. Burada iplerin kimin elinde olacağı meselesi, günümüzün en temel meselesidir.

Hızla artan enformasyon ağı ve kozmopolitleşme ile 21.Yüzyıl’da artık dünyanın diğer ucu bizim arka penceremiz olmuştur. Sınırlar kalkmış ve dünya artık küreselleşmiştir. Bu durum yeni bir sistem ihtiyacını doğurmuştur. Her öngörü sahibi, bu çıkarımı yapabilir. Buradan hareketle Post-Hüman hareketinin sınırlı bir oluşum olmaması gerektiğini söylemek gerekir.

Post-Hüman çağın tasavvuru tabii ki dünya üzerinde farklı dillerin, kültürlerin, renklerin, mezheplerin birbiriyle yarışmasıyla başarılamaz. Haliyle de olası diktalara karşı güçlerin tüm dünyada aynı formatta olması ve eşdeğer baskınlıkta olması üzerinden yükselir. Yani Post-Hümanist düşüncenin çağ dönümünün ilanı, evrensel bir karakter taşır. Dolayısıyla bencil çıkarlara dayanmaz.

Küreselleşen dünyanın ihtiyacı tamamen tarafsız ve evrensel bir dildir. Topluluk oluşturma düşüncesi ulus ötesi özellikte olmalıdır; yani ülkesel değil, türsel olmalıdır. Bu tür de insan türü olmalıdır.

Dünya üzerinde tek bir yönetim olacaksa bu yönetimi orman şeklinde düşünebiliriz. Orman gibi bir arada yaşama düşüncesi-ne sahip olan insanın, ormanın özdeş ağaçlardan oluşmayacağını da bilmesi gerekir. Aynı şey, türler arası için de geçerlidir. Ortak ekosistemde söz konusu türler ise çeşitlilik, ulusların aşılmasını gerektirir.

“*Evrimden sonraki insan*” kavramı daha önce ortaya atılmıştı. İnsanın hayvan ile üstinsan arasında bir ipte gidip geldiği söylenmişti. Bu kavram insanın belli süre sonra artık evrimini uzun yıllar süren doğa serüvenleriyle değil kendi elleriyle müdahale etmesini de kapsıyordu. Ben de bunun üzerine geldiğimiz zaman diliminin bu zaman olduğunun farkındayım. Gerek robotik süreç gerek yüzyılımızın bize getirdiği diğer inovatif ve teknolojik değişimler, bu çıkarımı yapmayı sağlıyor. Bu değişimlerle tramvatize olan ve kuşanan kişi; *tekilleşme* sürecinde olan insan türü ortaklaşa hareket etmek suretiyle, insanlığa bir *üst varlık* getirecektir ve bunu kaçınılmaz sayacaktır. Amacı *evrimden sonraki insana* hizmet ve bunun beraberinde canlı yaşamının-enerjinin-bilinç aktarımının sonsuzluğunu keşfetmek olacaktır.

Evrimden sonraki insan kavramı aslında bir atıf niteliği taşır. Şu anki homo sapiens türünün üst varlığa evrilmesine atıf yapılır. İnsanlar farkında olmadan üst varlığa ulaşmak için kürek salıyor. Post-Hümanistin, bu varlığı kontrollü ve hızlı bir şekilde oluşturma gayreti taşıdığını sezebiliriz. Çünkü bilgiler kullanılmadığı sürece ya da bir araya getirilip yeni bir bilgi yaratılmadığı

sürece bir güç ifade etmez. Kontrollü üst varlık kavramı, var olan bilgi yığını içerisinde olduğumuz bugünlerde bu bilgilerin faydaya dönüşümünü sağlayacak son derece anlamlı ve büyük bir adımdır. Oluşturulacak evrimden sonraki insan varlıkları bizim bilincimizin sınırlarını zorlayacak, var olan zayıf insan bedenini bu zayıflıktan kurtaracak, sonsuz enerji kaynakları ile evrene yayılmamızı kolaylaştıracak, türümüzü yok olmaktan kurtaracak ve oluşturulmuş bilgi yığınlarına yığın ekleyerek en nihayetinden evrenin sırlarını çözebilecek bir varlıktır. Bu kontrollü üst varlığa ister otuz yıl sonra ister yüz yıl sonra ulaşılsın, hiç fark etmez. Sonuçta bir elma on bin yıl önce de yere düşüyordu, bugün de düşüyor. Kontrollü üst varlık oluşturma hususunda dünya çapında çeşitli proje kurulları oluşturup desteklenirse, evrimden sonraki varlığa olan uzaklığınız her proje adımıyla azalacaktır. Yeni üst varlık (Post-Hüman) vizyonu insanı meteor parçasının dinozorlara yaptığı gibi yok olmaktan kurtaracak, insan türü için kurtarıcı ve nihai bir proje olacaktır.

Üst varlığa en kısa sürede ulaşabilmek için ihtiyacımız olan şey, hız kazanmaktır. Hız kazanmanın en etkin yöntemi ise kendini geliştirmiş seçkin insanları bir araya toplamaktır. Doktor, bir hastada mineral düşüklüğü tespit ederse, o minerale sahip bir meyveden her gün bir kilogram tüketmesini istemez hastadan. Ona bu minerali içeren bir ilaç kullanmasını tavsiye eder. Buradaki amaç sonuca en hızlı şekilde gitmektir. Organizasyon bu sebeple yönetimdeki mensuplarını toplum içerisindeki seçkin insanlardan seçmelidir.

Entelektüel kibri kast etmeden söylemem gerekir ki herkes hitap edilemez çünkü herkes sizi anlayamaz. Ancak onların anlayacağı şekilde onları yönlendirebilirsiniz. Hareketin hedef kitlesi; bilimsel yöntemi kullanan, evrensel değerlerimizin akılcı empatisinde yetkin, akıl sağlığı yerinde olanlardır.

Yaşadığı sayılı günlerin hatırına bir işte temel mesele (amaç) hızdır aslında. Pratiklik, zaman, tecrübe, konfordur yani az zamanda çok iş yapma arzusudur. Bu rahatlık arzusunun sonucu olarak tarih boyunca nasıl ki köle özgürlük için mücadele etmişse, çırak da usta olmak için mücadele etmiştir. Elbet ezilen

de kendi rahatı söz konusu olduğunda başka birini ezmiştir. Nihayet günümüze geldiğimizde doğan yeni bir güç, dünyanın sadece bu iki olgudan oluşamayacağını kanıtladı. İnsanların yerini alan makineleri tek bir amaçta birleştirecek endüstri devrimi yerdi. Tüm sınıfları sarsacak, ortalarındaki uçuruma nükleer güç (barışı sağladığı) gibi düşüp onları yavaş yavaş sınıfsızlaştıracak bu yeni güce hizmet edebilmek için insan; korkak yaşamayı bırakmalı, bu kısır döngüye son vermeli ve yeteneğine göre tuğlasını koymalıdır.

Şu an dünyada insan türünün, virüs veya tümör hücresi gibi dengesiz bir çoğalma ile hüküm sürmekte olduğu tartışmasız bir gerçektir. Bu gidiş belli bir süreden sonra kontrolü olmayan yok oluşçu zihniyetin artmasına yol açacaktır. Eğer bu sistem bir denge merkezine bağlanmazsa belli bir dünya savaşı serisinden sonra insanlık başladığı yere geri dönebilir. Her seçkin fert bu kontrolsüz yok oluşçu zihniyetin apoptozise uğratılması ve metastaza gitmeden erken müdahale etmek için çalışmalıdır. Dünyadaki bu yok oluşa gidiş ve dengesizlik şu anda her türlü sistemde ve akımda sadece kendine mal etme yoluyla ya da genellemelerle masum insanları haksız yere ötekileştirerek zeno-fobi ile kendini hissettiriyor, ahtapotça değerlere saldırıyor. Bazı insanların bu durumdan haberi olmadan *akıntıya kapılan ölü balıklar* gibi yaşamaya devam etmesi ayrıca vurdumduymaz hayatı tercih etmesi hayret verici bir durumdur.

Post-Hümanistin amacı insanı yaşatmak, insanlığı gerileten her türlü faktörle mücadele etmek olmalıdır. Her türlü maddi veya manevi konuda elinden gelenin en iyisini yapan, birlikte hareket kararı almış herhangi bir tabakadan seçkin kişilerden oluşmak önemlidir zira bir kişinin tek başına kazanamayacağı bir olguyu toplu olarak herkesin kazanmasını sağlar.

Post-Hümanist organizasyon, kesimsel veya sınırları çizilmiş ülkesel bir yapı değildir. Dünya üzerindeki her insana ve dengeyi koruyan varlığa hitap etmelidir. Bu minvalde ortak bir dil niteliğindedir. En doğruyu bulmaya çalışan organizasyon, evrensel insani değerleri tek başına değil mensuplarıyla beraber değerlendirir ve tek vücut halinde daha hızlı bir yükseliş sağlamak,

yeryüzündeki seçkin kişilerin hak ettikleri değeri daha kısa zamanda konumlandırmak, seçkin kişileri her türlü sistemde güçlü hale getirmek, evrene doğaya insanlığa çevrelerine ve kendilerine öngörülen büyük katkılar sağlayacakları vesilesiyle kolektif bir zeminde hareket etmelidir.

Hareketin değeri, insanlığın el kitabının doğru kullanım kılavuzuna katkıda bulunmalıdır. Bununla birlikte yargılarının çoğu evrensel bazlı olmalıdır. Bu, yöntem olarak bilimsel sentezi kullanıp insanlığı ve doğayı acıdan-yok oluştan kurtarmayı hedefler. Empati yeteneği yüksek bir kişi sadece kendisi için çabalamak yerine kendisi dâhil her fert için çabalamalıdır ve kazandırmalıdır.

Her kurumun bazı fikir veya akımlardan etkilenmesi kaçınılmazdır. Ancak kurum hiçbirinin minyatürü ya da hizmetçisi olmamalıdır. Başlı başına tamamen devlet, aşırı bağımsız bir kurum olmalıdır.

Canlı hareketlerinde etik tahlil veya iyilik, doğruluk, yanlışlık vb. kavramlar aranıyorsa kesinlikle şu altı süzgeçten geçirilmelidir:

- ★ Tanım: Bilgi
- ★ Düşünce: O dilde oluşmuş cümle
- ★ Norm
- ★ Niyet
- ★ Eylem
- ★ Sonuç

Kurumlarda olacağı gibi dünyada da “Şu iyidir, şu kötüdür,” diye bir şey yoktur. Neye göre kötüdür, neye göre iyidir, sonuçları nedir? Eylemsellik boyutu ve niyet gibi kavramlar göz ardı edilemez. İyi ve iyi olmayan kanılar sadece bir norma yani referans noktasına göre onu yaşatabilen ve yaşatamayan sonuçlara göre değerlendirilir. Bu tıpkı kutsal bir kitaba (norma) göre “İyi olmayan tanrısal değildir,” demek gibidir. Ya da bir sıcaklık normu belirleyip ona göre soğuk mu yoksa sıcak mı olduğuna karar vermeye benzetilebilir. İyilik ya da iyi olmayan bir norma göre niyet de eylemsellikte ve sonuçtadır. Tüm hareketlerde ilk önce niyet-düşünce oluşur, şekillenir. Daha sonra bir norm belirlenir,

nihayet eylemsellik aşamasına geçilir ve sonuç ortaya çıkar. Erdemsel normlar konusunda denenebilir ki bilimsel yöntem (evrensel akılcı empati) en güzel normlardan bir tanesidir ve organizasyon norm olarak “amacını” referans almalıdır. Erdem olarak “iyi” sonucuna, yargıları bu norma göre niyet-düşünce, eylemsellik ilişkisi ışığında varılmalıdır. Hiçbir insan doğar doğmaz net olarak “iyi olmayan” ya da “iyi” olarak sınıflandırılmaz. İyi olmayan sonradan öğrenilir ya da alışkanlığa dönüşür. Bilinçli veya bilinçsiz alışkanlıklardan kurtulmak zordur ama bir amaç için gereklidir.

Bir canlının (insan dâhil) değeri, sistem dışına itildiği (ya da hizmete verildiği) evrimsel süreçte kat ettiği yol ile kesinkes ilişkilidir. O yüzden insana öncelik vermek, başarı için gereklidir.

İnsanlar yaratılışı gereği, hayatlarını anlamlandırmak için belli zaman sonra yanlış tohumlarla *başlarından hamile kalıp* bu baş ağrıları sonucunda bir amaç peşinde koşmayı severler. İnsan ki anlık zevk kıvılcımlarının ilerde kendisini iğrenmeye-yangına götürebileceğini bilmelidir. Ancak şunu unutmamalıdır ki evrende bizi gerçek anlamda büyük yapan kapladığımız hacim değil, amaçlarımızın büyüklüğü olacaktır.

Öyle amaçlarınız olmalı ki ölmek ve yaşamak için mutlu olacağınız bir sebebiniz olsun. Biliriz ki durağan insanlar sineklerle uğraşır, harekete geçen insan ise kendinden güçlü engellerle cenkleşir. Bu uğurda öyle düşünüyorum ki Post-Hümanist Akademi her ferdin kabul edebileceği en büyük temel insani amaç niteliğindedir. İnsan doğacağı yeri ve zamanı seçemez fakat mezarlığını seçebilir. Bu seçeceği yer ise insanlık ve evren için olan büyük amacın mezarlığının karnında olmalıdır.

Şüphesiz transhümanist düşünceyi kullanan Post-Hümanist Akademi’nin amacı insanı zayıf kılan organiklikten inorganığa yani tekilliğe hızla geçişine, tüm evrene yayılmasına ve var oluşunu daim kılmaya hizmet olacaktır.

Herhangi bir işle ilgili o işe uygun donanımdaki yönetici kesimin Post-Hüman organizasyonundan olmasının, o işi ve dünyayı çok güzel hale getireceğini düşünüyorum.

Bir başka dikkat çekmek istediğim şey ise “vaat verme” olayı

olabilir. Vaat konusuna çok önem verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yönetici ya da yönetilen, herhangi bir konuda bir vaat vermişse, duyuru yapılmışsa, dengenin korunması için yapılmalıdır. Yani vaatler-sözler tutulmalıdır.

Dengenin korunması adına hiçbir zaman bir kişiye tam yetki verilmemelidir. Çünkü yaratılışı gereği aciz olan insan, hiçbir zaman mükemmel olamaz ve bir özelliğinin sürdürülebilirliği sabit kalmaz. Yetki devri, devredilenin özelliklerine ve vaatlerini ne derecede yerine getirdiğine göre spesifik olarak değerlendirilerek yapılmalıdır.

Hareketin amacı insan türünü faydasız uğraşlardan kurtarmak, herkese geçerli bir dil yaratıp insanları tek çatı altında toplamak olmalıdır.

Post-Hümanist kurumda sorgulama ispat gerektirmeli, dogmaların veya kanunların sırf biri istediği için değil gerçek kaynağına yönelmelidir. İspattan yoksun olan bir dogma veya norm, kurum nezdinde yok hükmünde olmalıdır.

Hiç kimsenin, tarafsız olarak sınanmadığı takdirde bir konuda başarılı olduğundan bahsedilemez. Kurum her şeyden önce bir okul gayesi taşımalıdır.

Doğru duyguların beslenmesi gerektiği gibi doğru canlı da beslenmelidir, doğru insan da. Beslenmelidir ki büyüyebilsin.

İnsan, doğası gereği korkak bir yaratıktır. Her zaman bir korkuya ihtiyaç duymuştur. Ayrıca insanlığın geleceği için duymalıdır da. Örneğin üst komşunuza ya da iş arkadaşınıza zarar vermeyi düşünebilirsiniz ama sizi bu düşünceden alıkoyacak önemli bir caydırıcı etken vardır. Bu etken endişedir. (Cezalandırılma korkusu.) Bu sebeple yönetimin devamlılığı için kontrollü bir endişe kullanmak gerekir. Endişeden anlaşılması gereken insanlığın geleceği için duyulan endişedir.

İnsan bilincini diğer canlıların bilincinden ayıran, kurallarını gelecek için doğru ve kompleks bir şekilde oluşturabilme yeteneğidir. Aksi takdirde diğer organizmalardan çok farkı kalmaz. Çünkü sadece anı yaşayan, hiç kimseyi veya geleceği düşünmeyen bir insanın bir koyundan farkı çok azdır.

Dünyaya terkedilmiş bir bebek gibi bırakılan insan, sonsuz a kadan

emzirilmeyeceğini bilmelidir. Kurumsal olarak temel düşünce şudur: Bilincin, aktarımını başarmak, sonsuz enerji kaynaklarını keşfetmek, şu anda yaş ortalamamızın takriben 75 gibi sınırlı bir sayıda tutmak yerine yaşam zevkini-heyecanını sonsuzlaştırmak, çok gezegenli bir tür olmak gibi yüksek hedefleri olmalıdır. Ayrıca kurumdaki herkesin, bu amaç uğruna harcadığı emeğin boşa gitmeyeceğini bilmesi gerekir. Post-Hümanist çağrı, insanlık tarihi boyunca en doğru çağrıdır. Şöyle düşünebilirsiniz: Tüm yaşam sürecinizde bir ihtimal size yetişmese dahi çocuklarınıza sonsuzluğu ve evrenin sırlarını çözmeyi hediye etmekten daha güzel ne olabilir ki?

Neden sizden sonra gelen insanları bilimsellikten yoksun ve bilinemez-sonu gelmez *böcekleşme sürecine* veya bir çürümeye yollayasınız ki? Post-Hümanist kurumun temel amaçlarından biri de şu olmalıdır: İnsanı çürümekten kurtarmak.

Post-Hüman kurum sorunların temeline indiği için yüzeysel yaşayan ve kendini gerçekleştirmemiş insanlara sarsıcı gelebilir. Bu insanların verebilecekleri tek tepki, alaycı maskelerini takınmak olacaktır. Bu yüzeysel yaşayan insanlar, bir yerde bir ateş ile karşılaşılırsa da hemen “Ateşi söndürün! Ateşi söndürün!” diye bağırmaya başlar ya da kaçıp uzaklaşırlar. Çünkü hiç akıllarına gelmez suyu kullanmak.

Post-Hümanist çaba geleceğin motorudur. İnsanlığın sonsuzluğunu tesis etmek, bilincin ölümsüzlüğünü yakalamak, insan türünün geleceğini inşa etmek ve evrenin sırlarını çözmek adına en nihayetinde insan hayatını anlamlı kılan anlamların en büyüğünü şimdiki ve gelecek nesillere aşlamaktır. Bunu başarmanın her yolu bize mubah kılınmıştır. Avare yaşamamalıdır insan, yaşamın bir manası olmalıdır. Bu mana arayışının en halis ve hakiki rehberi, türümüzün geleceğini ortaklaşa inşa etmekten geçmektedir. Siz de bilinç aktarımına ortak olun.

Odada birçok çocuk var. Hepsinin bombanın tetiğine erişim şansı

var. Aslında büyüklerine gidip anlatmaları iyi bir fikir olabilirdi ancak bir çocuk sırf meraktan pimi çekebilir. Ayrıca sorunumuz da bu: Ortada bir yetişkinin olmaması. Nick Bostrom

Yukardaki örneğin çözümünde kullanacağımız şöyle bir düşünce deneyi yapalım:

İçinde büyüklerin ve çocukların olduğu bir otobüs düşünün ve herkesin elinde benzer bir buton olacak. Eğer yolculardan biri butona basarsa, sadece kendisi 1000 Dolar kazanacak diğerleri hiçbir şey alamayacak. Ama eğer bir dakika içinde hiçbiri basmazsa herkes 10.000 Dolar kazanacak. Düşünce deneyimizi başlattığımızda sırf başkasının butona basması korkusu ile yetişkinler hemen butona basmak isteyecektir veya çocuklar da basacaktır elbette. Şimdi şöyle düşünelim. Yolcular eğer yapay bir ağ (ortak zekâ-zekânın işbirliği) ortamıyla birbirine bağlı olsaydı, bu sefer sizce bir önceki durumdaki gibi yolcular hiç tereddüt etmeden butonlara basmaya devam eder miydi?

Yukardaki deneyde ortak bir zekâ ile hareket eden yolcular elbette daha hızlı gitmek için kazandıkları parayla otobüsü lokomotifine çevirebilir. Daha sonra da ortak zekâyâ katılmak istemeyenleri de otobüsten atabilirler. (Şahsi arabalarına sevk ederler.) Ancak, belli süre sonra herkes ortak zekânın faydalı olacağını deneyimleyecek ve sonra lokomotifine katılacaktır. Dolayısıyla demek istediğim şudur ki herkesi ikna edemeyebilirsiniz, bu onların kaybı olacaktır. Yapay bir ağ ortamı ya da GYZ oluşturma adına (kaçınılmaz geleceğimiz) insanları ikna etmeye çalışmamalıyız. Onları özgür bırakmalıyız çünkü zaten ikna edilmiş kişi bana samimi gelmiyor ve bu tür kişiler mırıldanmaya isteklidirler. Gerçekten kendini bulan, kendini gerçekleştirmiş kişi samimidir. Samimi kişi “muş gibi” yapmaz, bahaneler bulmaz, hareketine zaman ayırır. Çünkü ne istediğini bilir.

Post-Hüman geleceğe sıçrayıştır. Post-Hüman’a giden yolda transhümanizmden kaçışımız yok. Özellikle yapay evrimin Nirvana’sı olan Genel Yapay Zekâ elbet bir gün oluşturulacak ve oluşturan oluşum dünyaya hükmedecektir. Kimi 2045 kimi 2075 diyor, fark etmez. Sonuçta Einstein olmasaydı elbette ünlü formülü bulunurdu ama o zaman belki asırlarca geç kalınmış

olurdu. (Nitekim Newton Kanunu asırlar boyunca genel kabul görmemişti.) Demek istediğim şu ki siz bunu yapmasanız bile başkası mutlaka yapacaktır. Bu noktada neden onu kıyıya vuracak şişenin içindeki mektubu bekler gibi bekleyelim ki? Neden seyirci yerine bir parçası-hızlandırıcısı olmayalım? Bu kaçınılmaz gelecekte figüran ya da köle olmak yerine, bunu efendiliğini ve kurtarıcılığını üstlenerek güç-zekâ birliği neden yapmayalım? Post-Hüman ideolojisinde amaç, küresel bir disiplin oluşturmaktır. Bu kendiliğindelik sürecinde bir disiplinde olmamız bize başarıyı getirecektir.

Yeni teknolojiler üretildikçe, yeni felsefeler de doğacaktır ve bunların da gerek ideolojik gerek pratik sonuçları olacaktır. Ayrıca transhümanizm, sadece bize bir endişe farkındalığı vermeyecektir, meyveleri de vardır. Örneğin gelişen teknoloji ile sahte mutluluklarınızı bir kenara bırakıp ölümsüzlüğe oynayabilirsiniz veya ona ulaşamazsanız bile en azından diğer insanlar için mücadele etmiş olma duygusuyla hayata gözlerinizi huzurla kapayabilirsiniz.

Yaşadığımız sayılı günlerin hatırına, her ne bizi dünyanın hükümdarı etmişse, aynı şey yerin dibine de sokmuştur. Bu şey, bildiğiniz gibi zekâ dışında başka bir şey değildir. İnsan kendi ufak zekâsı ile dünyaya veya kendine her türlü konuda bir çözüm getirmeye çalışıp onun peşinden gitmeye adamaya meyillidir. Ancak biz biliyoruz ki kesinlikle insan zekâsı ile hareket çorak ve sığ bir iş olarak kalacaktır. Bundan daha iyi bir zekâ üretilebilir. Dünyada kalıcı barışın sağlanması için; yüzyıllardır adam olmayan ilkel evrimsel dürtüleriyle veya gelenekleriyle hareket eden insan yönetimi, kesinlikle yetersizdir. Üretilen yapay zekâ dünyadaki savaşları bitirmekle kalmayacak, endüstri alanında, dijitalleşmede beden acizliğinin giderilmesinde -ki bu acizlikler giderilirse evrimsel sıçrama teknolojik sıçramaya dönüşecek ve uzay seyahatlerinin başlangıcı olacaktır- ayrıca teknolojiyi hızla pikleştirmede; kısaca her türlü alanda, evrenin tüm sırlarını çözebilecek bir araç olacaktır. Ki bu araç insanın ürettiği *son icat* olacaktır. Bu icada yaklaştığımız bu dönemlerde GenelYapay Zekâ insana ölümsüzlük ve sonsuz mutluluk verecektir. Belki 50

POST-HÜMAN

yıl önce bunları söyleyemezdik ama şimdi diyebiliriz ki beden acizliğine teslim olmamalıyız. Teslimiyetçiliği bırakmalı, mücadele etmeliyiz; daha iyi bir gelecek, daha iyi bir insan için. Çünkü başka çaremiz yok. Ortalama 75 yıl yaşadığımızı farz edelim. Bunun 23 yılını uykuda, yaklaşık 14,5 yılını kişisel ve sosyal ihtiyaçlar için, 12 yılını televizyon seyrederek, 7,5 yılını yemekte, 6 yılını işte, 6 yılını temizlikte geçiriyoruz. Geriye sadece 6 yıl kalıyor. Bu 6 yılı (yani tahmini 52560 saati) nereye harcamalıyız? Bunu nasıl kullandığınız, aslında sizin ne olduğunuza karar verir. Peki, neden bu zamanınızı insanın iyileştirilmesi yolunda harcamayasınız?⁹⁴

Sizde de her an bir hastalık hortlayabilir. İşte tam bu sebeple her an ölecekmiş gibi yaşamalı ve uyanık olmalıyız. Şimdilik bize ayrılan zamanı boşa harcamamamız gerektiğinin bilincinde olmamız bile daha fazlasını yapmak için yeterli bir sebeptir.

Yararlanılan Kaynaklar

www.transhumanizm-posthumanizm.org

www.youtube.com/c/Posthumanizm

Ray Kurzweil, İnsanlık 2.0 Alfa Yayınları, 2017

Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018

Andy-Kay Walker Sean Carruthers, Süper İnsan, Siyah Kitap Yayınları, 2019

Rosi Braidotti, İnsan Sonrası, Kolektif Kitap, 2014

Mark O'connell, Makine Olmak, Domingo Yayınları, 2018

Juan Enriquez-Steve Gullans, Kendi Evrimimizi Yönetmek, YKY Yayınları, 2018

Y.N. Harari, Homo Sapiens, Kolektif Kitap Yayınları, 2015

Max Tegmark, Yaşam 3.0, Pegasus Yayınları, 2019

Alain Corbin Jean Jaques Courtine Georges Vigarello, Bedenin Tarihi 3, Balıçtaki
Değişim:20yy, 2005

Martin Ford, Robotların Yükselişi, Kronik Kitap, 2018

Michio Kaku, Michio Kaku Seti, ODTÜ Yayınları, 2018

www.theposthuman.org/videos.html

www.theposthuman.org/write.html

www.youtube.com/c/Transhumania

Charles Darwin, İnsanın Türeyişi ve Evrim Üzerine, Gün Yayınları, 2001

Başak Ağın, Posthümanizm Kavram-Kuram-Bilimkurgu, Siyasal Kitabevi Yayınları, 2020

Ernst Mayr, Evrim Nedir? Say Yayınları, 2016

Posthümanizm ve Bilimkurgu Sineması, Yasin Yeşilyurt, Maltepe Üniversitesi, 2017

Jared Daimond, Jared Daimond Seti, Pegasus Yayınları, 2019

Yuval Noah Harari, Yuval Noah Harari Seti, Kolektif Kitap, 2018

Jaques Attali, Geleceğin Kısa Tarihi, İmge Kitabevi, 2018

Donna Haraway, Cyborg Manifestosu, Agora Kitaplığı, 2006

Ray Kurzweil, Bir Zihin Yaratmak, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2015

Ogan Özdoğan, Endüstri 4.0, Pusula Yayınları, 2019

Peter M. Hoffmann, Yaşamın Kökeni, Say Yayınları, 2016

Steven Pinker, Zihin Nasıl Çalışır, Alfa Yayınları, 2017

Caspar Herzberg, Akıllı Şehirler Dijital Ülkeler, Optimist Yayınları, 2017

Ashlee Vance, Elon Musk: Tesla, SpaceX Ve Muheteşem Geleceğin Prşındır. Buzdağı Ya
yınları, 2016

Cengiz Dağdelen

Elizabeth Blackburn-Elissa Epel, Telomer Etkisi, Doğan Kitap, 2020

Ahmet Dağ, Transhümanizm: İnsanın Ve Dünyanın Dönüşümü, Elis Yayınları, 2018

Ahmet Dağ, Transhümanizm İnsansız Dünya, Ketebe Yayınları, 2020

British Institute of Posthuman-An Introduction To Transhumanism,

Mustafa Arslantunali, Teknopolis, İletişim Yayınları, 2019

Sinan Canan-Mustafa Acungil, Dijital Gelecekte İnsan Kalmak, Tuti Kitap, 2018

Cem Say, 50 Soruda Yapay Zeka, Bilim Ve Gelecek Kitaplığı, 2018

Timuçin Buğra Edman, Transhümanizm ve Karşılaştırmalı İzdüşümü, Kastaş Yayınları, 2019

Gökhan Balkan, Posthuman: Bedenin Toplumsal İnşasının Sonu Bio-Konstrüktif Sanat, Işık Üniversitesi, 2015

Amır Husam, Yapay Zekanın Olgunluk Çağı, Siyah Kitap Yayınları, 2019

M. İlin-E. Segal, İnsan Nasıl İnsan Oldu? Say Yayınları, 2018

Ulrich Eberl, Akıllı Makineler, Paloma Yayınları, 2019

Edward Ashford Lee, Dijital Ruh, KÜ Yayınları, 2019

Gerd Leonhard, Teknolojiye Karşı İnsanlık, Siyah Kitap, 2018

Edward W. Said, Hümanizm Ve Demokratik Eleştiri, Alfa Yayıncılık, 2020

Carl Sagan, Kozmos - Evrenin ve Yaşamın Sırları, Altın Kitaplar, 2019

Ufuk Turhan, T-İnsan, Destek Yayınları, 2019

C. Darwin-Türlerin Kökeni, 1. Baskı, Dorlion Yayınları, 2017

Ernst Walter Mayr, Evrim Nedir? Say Yayınları, 2019

Mary Shelley, Frankenstein Ya Da Modern Prometheus, Can Yayınları, 2012

Tobias Hülsch, Sonsuza Kadar Yaşayacak mıyız? İletişim Yayınları, 2012

David Le Breton, Bedene Veda, Sel Yayınları, 2016

Francis Bacon, Yeni Atlantis, Kabalcı Yayınları, 2008

Çağlar Ersoy, Robotlar, Yapay Zeka Ve Hukuk, On İki Levha Yayınları, 2019

Kelly ve Zach Weinersmith, Yakında, Domingo Yayınları, 2019

James Barrat, Son İcadımız, Pegasus Yayınları, 2020

Jamie Metz, Darwin Hackleniyor, Tellekt Yayınları, 2021

George Frazer, İnsan, Tanrı & Ölümsüzlük, Kanon Kitap, 2020

Marc Goodman, Geleceğin Suçları Dijital Dünyanın Karanlık Yüzü, Timaş Yayınları, 2016

Byron Reese, Yapay Zeka Çağı: Dördüncü Çağ: Akıllı Robotlar, Bilinçli Bilgisayarlar ve İnsanlığın Geleceği, Say Yayınları, 2020

Toby Walsh, 2062 Yapay Zeka Dünyası, Say Yayınları, 2020

Lasse Rouhiainen, Yapay Zeka: Geleceğimizle İlgili Bugün Bilmeniz Gereken 101 Şey, Pegasus Yayınları, 2020

POST-HÜMAN

Ben Pring, Makineler Her Şeyi Yaptığında Biz Ne Yapacağız? Yapay Zeka, Algoritmalar, Botlar ve Büyük Veri Çağında Öne Geçmek, Aganta Kitap, 2019

Ajay Agrawal, Geleceği Gören Makineler, Babil Kitap, 2019

Bill McKibben, Yeter! Genetik Mühendisliği Ve İnsanın Sonu, Pınar Yayınları, 2006

Ulrich Eberl, Akıllı Makineler: Yapay Zeka Hayatımızı Nasıl Değiştiriyor? Paloma Yayınları, 2019

Richard Baldwin, Küresel Robotlaşma-Küreselleşme, Robot Bilimi ve Gelecekte İstihdam, Siyah Kitap, 2021

Daniel Newman, İnsan ve Makine: Makinelerle Ortaklığımızın Geleceği, Orenda Yayınları, 2020

Paul Scharre, İnsansız Ordular: Katil Robotlar, Otonom Silahlar ve Makine Savaşları, Kronik Kitap, 2020

Kaynakça

- 1 <https://tr.wikipedia.org/wiki/Transhümanizm>
- 2 <https://humanityplus.org>
- 3 <http://www.theposthuman.org/videos.html> & <http://www.theposthuman.org/write.html>
- 4 Cabrera, 2015, s. 57
- 5 British Institute of Posthuman-An Introduction to Transhumanism
- 6 Ahmet Dağ, Transhümanizm İnsanın ve Dünyanın Dönüşümü, 2018, Elis Yayınları, s.13
- 7 İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, s. 30-34, 2019
- 8 (Posthuman: Bedenin Toplumsal İnşasının Sonu, Bio-Konstrüktif Sanat Işık Üniversitesi, Gökhan Balkan, 2015, s. 12 & İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, s. 46
- 9 İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, s. 39
- 10 Teknopolis, İletişim Yayınları, 2019, Mustafa Arslantunalı, s. 235
- 11 Dijital Gelecekte İnsan Kalmak, Tuti Kitap, Sinan Canan, Mustafa Acungil, s. 120, 2018
- 12 50 Soruda Yapay Zekâ, Cem Say Bilim ve Gelecek Kitaplığı, 2018, s. 57, 65, 76, 88, 98
- 13 Makine Olmak, Mark O'Connell, 2018, Domingo Yayınları, s. 79
- 14 2019, Kastaş Yayınları, Transhümanizm ve Karşılaştırmalı İzdüşümü s. 98
- 15 Posthuman: Bedenin Toplumsal İnşasının Sonu, Bio-Konstrüktif Sanat, Işık Üniversitesi, Gökhan Balkan, s. 12-13, 2015
- 16 İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, s. 23, 24, 2019
- 17 Rosi Braidotti, İnsan Sonrası, Kolektif Kitap, s. 157, 2014
- 18 Makine Olmak, Mark O'Connell, Domingo Yayınları, s. 194, 2018
- 19 Makine Olmak, Mark O'Connell, Domingo Yayınları, s. 23-43, 2018
- 20 Kendi Evrimimizi Yönetmek, Juan Enriquez-Steve Gullans, YKY Yayıncılık, s.161, 2018
- 21 Homo Sapiens, Y. N. Harari, Kolektif Kitap Yayınları, s. 393
- 22 İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, s. 322-327, 2019
- 23 Yaşam 3.0, Max Tegmark Pegasus Yayınları, s. 15-38, 2019
- 24 Posthümanizm ve Bilimkurgu Sineması, Yasin Yeşilyurt, Maltepe Üniversitesi, s. 9-14, 2017
- 25 <http://www.theposthuman.org/videos.html> & <http://www.thePosthuman.org/write.html>
- 26 Rosi Braidotti, İnsan Sonrası, Kolektif Kitap, s.18, 2014
- 27 Y. N. Harari, Homo Deus, Kolektif Kitap, 2017
- 28 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers/ Süper İnsan, Siyah Kitap, s. 220, 2019
- 29 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers/ Süper İnsan, Siyah Kitap, s. 28, 2019

POST-HÜMAN

- 30 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers/ Süper İnsan, Siyah Kitap, s.19, 2019
- 31 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers/ Süper İnsan, Siyah Kitap, s. 33, 2019
- 32 C. Darwin-Türlerin Kökeni-1. Baskı-Dorlion Yayınları, s. 53, 54, 55
- 33 C. Darwin-Türlerin Kökeni-1.Baskı-Dorlion Yayınları, s. 52, 53
- 34 F. Bacon, Yeni Atlantis, Kabalcı Yayınları, s. 111, 119, 125, 129, 135, 2008
- 35 C. Darwin-Türlerin Kökeni-1. Baskı-Dorlion Yayınları, s. 58
- 36 Ahmet Dağ, Transhümanizm İnsanın ve Dünyanın Dönüşümü, Elis Yayınları, s. 35, 2018
- 37 Ahmet Dağ, Transhümanizm İnsanın ve Dünyanın Dönüşümü, Elis Yayınları, s. 42, 43, 2018
- 38 Alain Corbin, Jean Jaques Courtine, Georges Vigarello, Bedenin Tarihi 3, Bakış-taki Değişim: 20yy s. 62, 2005
- 39 <https://www.nickbostrom.com/fable/dragon.html>
- 40 <https://tr.wikipedia.org/wiki/Aksolotl>
- 41 <https://www.cnnturk.com/ajanda/>
- en-uzun-yasayan-hayvanlar-hangileri?page=11
- 42 https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Fleming
- 43 https://youtu.be/RmS_aL-cKxU
- 44 Öksüzokyar MM, Eryiğit SÇ, Ögüt Düzen K, Erdoğan Mergen B, Sökmen ÜN, Ögüt S. Biyolojik Yaşlanma Nedenleri ve Etkileri. MAKÜ Sag. Bil. Enst. Derg. 4 (1): 34-41, 2015
- 45 Bilimfili, <https://bilimfili.com/>
- crispr-cas9-teknolojisine-genel-bakis-bugun-yarin-etik-sorunlar
- 46 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers, Süper İnsan, Siyah Kitap, s. 375, 2019
- 47 https://youtu.be/RmS_aL-cKxU
- 48 Gerd Leonhard, Teknolojiye Karşı İnsanlık, Siyah Kitap, 2018, s. 31
- 49 <https://www.techinside.com/amerika-yapay-zeka-icin-28-milyar-dolar-butce-ayirdi/>
- 50 <https://www.sciencedaily.com/releases/2021/02/210224143517.htm>
- 51 https://en.wikipedia.org/wiki/Ship_of_Theseus
- 52 Amir Husain, Yapay Zekânın Olgunluk Çağı, Siyah Kitap, Ekim 2019, s.57
- 53 The Matrix Film, 1999
- 54 <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/how-artificial-intelligence-will-make-digital-humans-hollywoods-new-stars-1031553/>
- 55 <https://www.vice.com/en/article/d3dda7/what-to-expect-when-youre-expecting-a-baby-grown-in-an-artificial-womb>
- 56 Black Mirror Season 5: Striking Vipers Episode
- 57 <https://www.match.com/>
- 58 Martin Ford, Robotların Yükselişi, Kronik Kitap, Aralık 2018, s.112
- 59 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers, Süper İnsan, Siyah Kitap, 2019, s.51
- 60 <https://www.independent.co.uk/news/science/sex-love-robot-virtual-reality-digisexual-future-vr-relationships-a8773391.html>

Cengiz Dağdelen

- 61 Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018, s. 61
- 62 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers, Süper İnsan, Siyah Kitap, 2019, s.22
- 63 Martin Ford, Robotların Yükselişi, Kronik Kitap, Aralık 2018, s. 215, 217
- 64 The Entire History of You, Episode aired Dec 18, 2011
- 65 https://www.ntv.com.tr/dunya/dunyada-ilk-kez-laboratuvar-ortaminda-ya-pay-biftek-uretildi,1_uX6VubLkWodVFqLZQopg
- 66 <https://medium.com/illumination/>
- will-ai-pets-replace-our-furry-friends-fe9214725867
- 67 Cengiz Güleş, Protezli Tanrı, Dipnot Yayınları, 2011
- 68 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers, Süper İnsan, Siyah Kitap, 2019
- 69 <https://www.everplans.com/articles/>
- rich-guy-buries-million-dollar-bentley-to-prove-point
- 70 <https://ms.techscience.com/5317095-3d-printing-is-a-matter-of-life-and-death>
- 71 https://en.wikipedia.org/wiki/Mycoplasma_laboratorium
- 72 İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, 2019
- 73 https://en.wikipedia.org/wiki/Singularity_University
- 74 <https://www.itu.int/en/myitu/News/2020/03/26/16/31/The-future-is-better-than-you-think-Predictions-on-AI-and-development-from-Ray-Kurzweil>
- 75 İnsanlık 2.0, Alfa Yayınları, Ray Kurzweil, s. 479, 2019
- 76 https://tr.wikipedia.org/wiki/Moore_yasasi
- 77 Andy-Kay Walker, Sean Carruthers, Süper İnsan, Siyah Kitap, s. 39, 2019
- 78 Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018, s. 80
- 79 Gerd Leonhard, Teknolojiye Karşı İnsanlık, Siyah Kitap, 2018, s.101
- 80 Amir Husain, Yapay Zekânın Olgunluk Çağı, Siyah Kitap, Ekim 2019, s.25
- 81 Amir Husain, Yapay Zekânın Olgunluk Çağı, Siyah Kitap, Ekim 2019, s.23
- 82 Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018, s.116
- 83 Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018, s.176
- 84 https://tr.wikipedia.org/wiki/2045_Initiative
- 85 Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018, s.141
- 86 Gerd Leonhard, Teknolojiye Karşı İnsanlık, Siyah Kitap, 2018, s. 167-168
- 87 Martin Ford, Robotların Yükselişi, Kronik Kitap, Aralık 2018, s. 182,183
- 88 Martin Ford, Robotların Yükselişi, Kronik Kitap, Aralık 2018, s. 187, 228, 229, 247
- 89 Martin Ford, Robotların Yükselişi, Kronik Kitap, Aralık 2018, s. 171, 179, 180
- 90 <https://www.sciencetimes.com/articles/31428/20210528/neuralink-brain-computer-hip-will-end-language-five-10-years-elon.htm>
- 91 Nick Bostrom, Süper Zekâ, KÜY, Aralık 2018, s. 107
- 92 <https://humanityplus.org/transhumanism/transhumanist-manifesto/>
- 93 <https://transhumanist-party.org/values/>
- 94 <https://saltuerk.wordpress.com/2017/03/12/sayilarla-yasamin-istatistigi/>

Bu kitap, transhümanist ve Post-Hümanist düşüncenin kurumsallaştırılması gerektiğinin çağrısı niteliğindedir. Bu çağrı bir yerden başlamak gerekliliği, daha fazla geri kalmama isteği ile evrensel bir amaca hizmet etmektedir.

Transhümanizm ve posthümanizmin çağ dönümünün emareleri gözler önündedir. Evrimsel (biyolojik) bedeni ve neokorteksi ile betonlara veya makinelere tutunmaya çalışan insan, son elli yılda bütün tarihi boyunca biriktirdiğinden binlerce kat daha fazla bilgi biriktirdi ve çevresini muazzam biçimde değiştirdi. Şimdi mecburen sıra bu muazzam bilgiyi kullanmakta ve kendisini de değişen çevresi gibi değiştirmekte. Özellikle bedensel acizlikler devamlı olarak gündeme getirilip bilim ve teknoloji ile çözümler üretilince insan, aslında ne denli dar sınırlarda sıkışıp kaldığının ayırımına vardı. Hümanizm çöktü ve çözümü transhümanizmde bulacak. Bu acizliklerin günden güne teknoloji ile azaldığını gören insanlar, hiç de doğasına uymayan bir ortamda neden iyileştirmeleri hızlandırmak istemesin? Her şeyi çözen zekâ ise neden daha iyi bir zekâ oluşturulmasın. Bu kitap serisinde bunların cevabını birlikte aramaya çalışılacaktır. Fragman şeklindeki bu ilk kitapta ise şu sorular tartışılmaya açılacaktır:

- Transhümanizm, posthümanizm, Post-Hümanizm, Transhüman ve Post-Hüman kavramları nedir?
- İnsanın ve evrimin amacı ne olabilir, nereye doğru gidiyoruz?
- İnsanlar şu an biyolojik ve teknolojik konumundan memnun mu?
- Teknoloji yükselirken ve çevremizi bu kadar hızlı değiştirirken insan, doğa ve hayvanlar aynı mı kalacak?
- Geleceği ve geleceğin insanını inşa ederken doğru politikamız ne olmalıdır?
- İnsan zekâsından daha iyi bir zekâ üretilebilir mi ve bu denli büyük bir zekâ nasıl bir şeye benzer? Neler yapabilir?
- Yapay rahim, yapay organlar ve sentetik biyolojinin gündeme gelmesi hayatımızda neyi değiştirecek?
- İşkollarında robotlara duyulan rağbetin artmasıyla hepimiz işsiz mi kalacağız, buna çözüm sunmakta yeterli miyiz?
- Cinsiyetsizleşecek miyiz veya bilinç aktarımının daha iyi bir yolu bulunacak mı?
- Post-Hüman ve Transhüman, yakın zamanda yok olmaya yüz tutmuş hümanizmin yerini ne derece dolduruyor?
- Hızla katlanan teknolojinin askeri yönden suiistimale açık olması ne gibi tehlikeler doğurabilir?
- İnsan mevcut bedeniyle çok gezegenli bir tür olabilir mi?
- Yaşlanma bir hastalık mı, yaşlanmayı durdurabilir miyiz?
- Ölümsüzlük mümkün mü?

